

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គ្រឿងប្រឡងអាហារូបករណ៍នៅសិក្សានៅប្រទេសនានា
ជប៉ុន-ចិន-ថ្ងៃគណាម-ស្រ្ទី-សិង្ហបុរី

ភាគ ១

រៀបរៀងដោយ លីម ធីនុន និង សែន ពិសិដ្ឋ

ក្រុមសិដ្ឋិ

គណៈកម្មការពិនិត្យ និង រៀបរៀង

លីម ផល្គុន និង សែន ពិសិដ្ឋ

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស

លោក យ៉ង់ ធារី

លោក លីម ឆុន

លោក អ៊ុន សំណាង

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ

លោក លីម មិត្តសិរ

ការិយកុំព្យូទ័រ

លោក អ៊ុន សំណាង និង លីម ផល្គុន

អរម្ភកថា

សួស្តីមិត្តអ្នកសិក្សាជាទីស្រឡាញ់រាប់អាន !

សៀវភៅ គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍ ដែលលោកអ្នកកំពុងតែកាន់អាននេះ ខ្ញុំបាទបានរៀបចំឡើងសម្រាប់ទុកដាក់កសាងសម្រាប់អ្នកសិក្សាដែលមាន បំណងចង់ត្រៀមប្រឡងទៅបន្តការសិក្សានៅបរទេស។

នៅក្នុងសៀវភៅនេះ យើងខ្ញុំបានជ្រើសរើសលំហាត់ល្អៗ មកធ្វើដំណោះស្រាយ ជាគំរូ ដែលអាចឲ្យអ្នកសិក្សារាយយល់ និង ភ្ជាប់ចងចាំ ។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅមួយក្បាលនេះ នឹងអាចចូលរួមផ្តល់នូវ គំនិតនិងវិធីសាស្ត្រថ្មីៗក្នុងការដោះស្រាយលំហាត់ត្រៀមប្រឡងអាហារូបករណ៍ ចំពោះលោកអ្នកសិក្សាជាពុំខានឡើយ ។

ជាទីបញ្ចប់ខ្ញុំបាទសូមជូនពរចំពោះលោកអ្នក សូមមានសុខភាពល្អ មានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ និង ទទួលបានជោគជ័យក្នុងគ្រប់ភារកិច្ច ។

បាត់ដំបងថ្ងៃទី ២៧ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១២

អ្នកនិពន្ធ និង ស្រាវជ្រាវ

លឹម ផល្គុន

Tel : 077 549 491 ឬ 017 768 246

Email: lim_phalkun@ymail.com

Website: www.mathtoday.wordpress.com

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វិញ្ញាសាទី០១

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យសមីការ $x^3 - 2x^2 + x - 7 = 0$ មានឫសបីតាងដោយ α, β, γ ។

ចូរគណនាតម្លៃលេខ $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2}$ ។

II-ចូរប្រៀបធៀបចំនួន $a = \sqrt[3]{3 - \sqrt{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt{3}}$ និង $b = 2\sqrt[3]{3}$ ។

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$ ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ក/ចូរគណនា I_1 ។

ខ/បង្ហាញថា (I_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្ររួចទាញរក I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ/គណនាផលបូក $S_n = I_1 + I_2 + \dots + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ឃ/ទាញរកលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ។

IV-ចូរស្រាយថាប៉ូលដែលមានកាំ R មានមាឌ $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាតម្លៃលេខ $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2}$

តាង $f(x) = x^3 - 2x^2 + x - 7$ មានឫសបីតាងដោយ α, β, γ ។

គេអាចសរសេរ $f(x) = (x - \alpha)(x - \beta)(x - \gamma)$

គេបាន $\ln f(x) = \ln(x - \alpha) + \ln(x - \beta) + \ln(x - \gamma)$

ធ្វើដេរីវេលើអង្គទាំងពីរនៃសមភាពនេះគេបាន ៖

$$\frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{1}{x - \alpha} + \frac{1}{x - \beta} + \frac{1}{x - \gamma} \quad \text{។}$$

ធ្វើដេរីវេម្តងទៀតលើសមភាពនេះគេបាន ៖

$$\frac{f''(x)f(x) - [f'(x)]^2}{f^2(x)} = -\frac{1}{(x - \alpha)^2} - \frac{1}{(x - \beta)^2} - \frac{1}{(x - \gamma)^2}$$

យក $x = 1$ គេបាន $\frac{f''(1)f(1) - [f'(1)]^2}{f^2(1)} = -\frac{1}{(1 - \alpha)^2} - \frac{1}{(1 - \beta)^2} - \frac{1}{(1 - \gamma)^2}$

គេទាញបាន $A = -\frac{f''(1)f(1) - [f'(1)]^2}{f^2(1)} \quad \text{។}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេមាន $f(1) = 1 - 2 + 1 - 7 = -7$

$f'(x) = 3x^2 - 4x + 1$ នៅ: $f'(1) = 3 - 4 + 1 = 0$

ហើយ $f''(x) = 6x - 4$ នៅ: $f''(1) = 6 - 4 = 2$

គេបាន $A = -\frac{(2)(-7) - 0^2}{(-7)^2} = \frac{2}{7}$

ដូចនេះ: $A = \frac{1}{(1-\alpha)^2} + \frac{1}{(1-\beta)^2} + \frac{1}{(1-\gamma)^2} = \frac{2}{7}$ ។

II-ប្រៀបធៀបចំនួន $a = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $b = 2\sqrt[3]{3}$

របៀបទី១ ៖ តាង $x = \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $y = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}}$

គេមាន $x > y$ នៅ: $x^2 > y^2$

គេបាន $x - y > 0$ (1) និង $x^2 - y^2 > 0$ (2)

គុណវិសមភាព (1) និង (2) អង្ក និង អង្កគេបាន ៖

$(x - y)(x^2 - y^2) > 0$ សមមូល $x^3 + y^3 \geq x^2y + xy^2$

គុណអង្កទាំងពីរនឹង 3 គេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$3(x^3 + y^3) > 3x^2y + 3xy^2 = (x+y)^3 - (x^3 + y^3)$$

គេទាញ $4(x^3 + y^3) > (x+y)^3$ ឬ $x+y < \sqrt[3]{4(x^3 + y^3)}$ (3)

ជំនួស $x = \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}}$ និង $y = \sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}}$ ក្នុង (3) គេបាន ៖

$$\sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}} < \sqrt[3]{4(3 - \sqrt[3]{3} + 3 + \sqrt[3]{3})} = 2\sqrt[3]{3}$$

ដូចនេះ $a < b$ ។

របៀបទី២ ៖ ឧបមាថា $a < b$ ពិត

គេបាន $\sqrt[3]{3 - \sqrt[3]{3}} + \sqrt[3]{3 + \sqrt[3]{3}} < 2\sqrt[3]{3}$

សមមូល $\sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} + \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} < 2$

តាងអនុគមន៍ $f(x) = \sqrt[3]{1-x} + \sqrt[3]{1+x}$

ដេរីវេ $f'(x) = -\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}}$

បើ $f'(x) = 0$ សមមូល $-\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}} = 0$

នាំឲ្យ $\sqrt[3]{(1-x)^2} = \sqrt[3]{(1+x)^2}$ ឬ $1-x = 1+x$ នោះ $x = 0$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

បើ $f'(x) > 0$ សមមូល $-\frac{1}{3\sqrt[3]{(1-x)^2}} + \frac{1}{3\sqrt[3]{(1+x)^2}} > 0$

នាំឲ្យ $\sqrt[3]{(1-x)^2} > \sqrt[3]{(1+x)^2}$ ឬ $1-x > 1+x$ នៅ: $x < 0$ ។

តារាងសញ្ញានៃ $f'(x)$ ៖

x	0
f'(x)	<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> + - </div>
f(x)	<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> 2 </div>

តាមតារាងនេះគេបាន $\forall x \neq 0 : f(x) < 2$

យក $x = \frac{\sqrt[3]{3}}{3}$ គេបាន $f\left(\frac{\sqrt[3]{3}}{3}\right) < 2$ ឬ $\sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} + \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt[3]{3}}{3}} < 2$

ដូចនេះ: $a < b$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$ ដែល $n=1,2,3,\dots$ ។

ក/គណនា I_1 ៖

បើ $n=1$ នោះ $I_1 = \int_0^{\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$

តាង $\begin{cases} u = e^{-x} \\ dv = \sin x \cdot dx \end{cases}$ នាំឲ្យ $\begin{cases} du = -e^{-x} \cdot dx \\ v = -\cos x \end{cases}$

$$I_1 = \left[-e^{-x} \cos x \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \cos x \cdot dx$$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \cos x \cdot dx$$

តាង $\begin{cases} u = e^{-x} \\ dv = \cos x \cdot dx \end{cases}$ នាំឲ្យ $\begin{cases} du = -e^{-x} \cdot dx \\ v = \sin x \end{cases}$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - \left[e^{-x} \sin x \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$$

$$I_1 = 1 + e^{-\pi} - I_1$$

ដូច្នេះ $I_1 = \frac{1 + e^{-\pi}}{2} = \frac{1 + e^{\pi}}{2e^{\pi}}$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ឧ/បង្ហាញថា (I_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ៖

$$\text{មាន } I_n = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx \quad \text{នោះ } I_{n+1} = \int_{n\pi}^{(n+1)\pi} e^{-x} \sin x \cdot dx$$

តាំង $x = \pi + t$ នោះ $dx = dt$

ចំពោះ $x = n\pi$ នោះ $t = (n-1)\pi$ និង $x = (n+1)\pi$ នោះ $t = n\pi$

$$\text{គេបាន } I_{n+1} = \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-\pi-t} \sin(\pi+t) \cdot dt = -e^{-\pi} \int_{(n-1)\pi}^{n\pi} e^{-t} \sin t \cdot dt$$

$$I_{n+1} = -e^{-\pi} I_n \quad \text{នាំឲ្យ } (I_n) \text{ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។}$$

ទាញរក I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{តាមរូបមន្ត } I_n = I_1 \times q^{n-1} = \frac{1+e^{-\pi}}{2} \times (-e^{-\pi})^{n-1} \quad \text{។}$$

គ/គណនាផលបូក $S_n = I_1 + I_2 + \dots + I_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{គេបាន } S_n = I_1 \times \frac{1-q^n}{1-q} = \frac{1+e^{-\pi}}{2} \times \frac{1-(-e^{-\pi})^n}{1+e^{-\pi}} = \frac{1-(-e^{-\pi})^n}{2}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

យ/ទាញរកលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ៖

គេបាន $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 + (-e^{-\pi})^n}{2} = \frac{1}{2}$ ព្រោះ $\lim_{n \rightarrow \infty} (-e^{-\pi})^n = 0$ ។

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{1}{2}$ ។

IV-ស្រាយថាប៊ូលដែលមានកាំ R មានមាឌ $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ៖

យើងដឹងថាប៊ូលកាំគឺជាសូលីដបរិវត្តន៍បង្កពីរង្វិលផ្ទៃក្រឡាខណ្ឌ

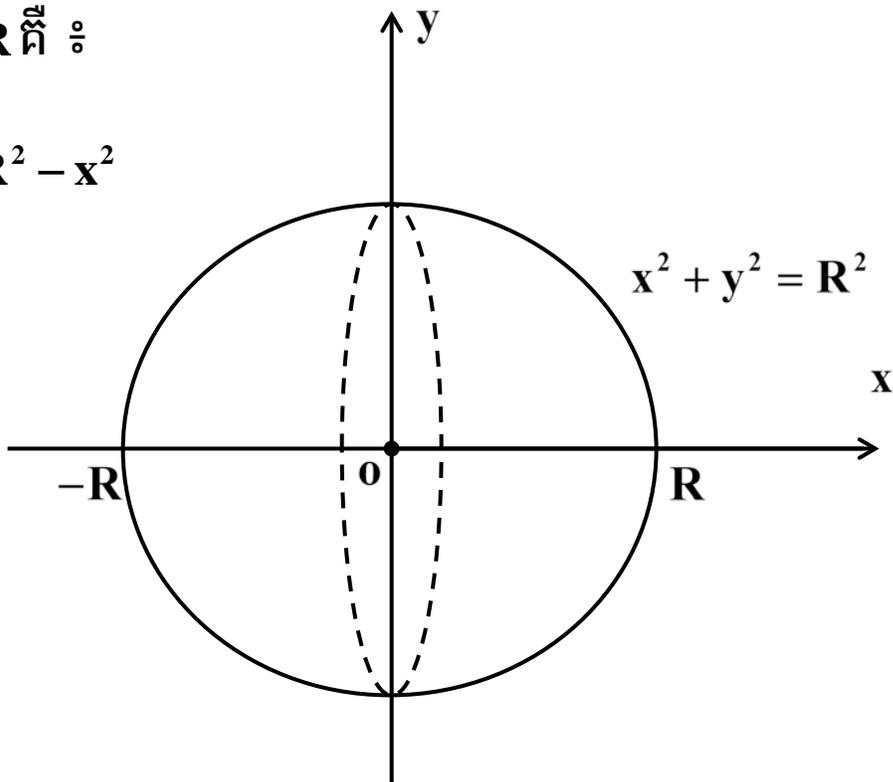
ដោយរង្វង់ផ្ចិត O កាំ R ជុំវិញអ័ក្សអាប់ស៊ីស ។

សមីការរង្វង់ផ្ចិត O កាំ R គឺ ៖

$$x^2 + y^2 = R^2 \quad \text{ឬ} \quad y^2 = R^2 - x^2$$

មាឌរបស់ប៊ូលគឺ ៖

$$V = \pi \int_{-R}^R y^2 dx$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

$$\begin{aligned} &= \pi \int_{-R}^R (R^2 - x^2).dx \\ &= \pi \left[R^2x - \frac{x^3}{3} \right]_{-R}^R \\ &= \pi \left[\left(R^3 - \frac{R^3}{3} \right) - \left(-R^3 + \frac{R^3}{3} \right) \right] = \frac{4\pi}{3} R^3 \end{aligned}$$

ដូច្នេះ: $V = \frac{4\pi}{3} R^3$ ។

វិញ្ញាសាទី០២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុង \mathbb{R} ៖

$$\sqrt{\frac{x^2 - 5x - 5}{x^2 - 5x + 2}} + \sqrt{\frac{x^2 - 5x - 4}{x^2 - 5x + 3}} = \frac{7}{x^2 - 5x + 2} \sqrt{\frac{x^2 - 5x + 2}{x^2 - 5x + 3}}$$

II-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x)$ កំណត់ដោយ ៖

$$2 f(x-1) + f\left(\frac{x-1}{1-2x}\right) = x+1 \quad \text{ចំពោះគ្រប់ } x \neq \frac{1}{2} \text{ និង } x \neq -\frac{1}{2}$$

ចូរកំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ ។

III-គេឱ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^3 x \cdot dx$ ដែល $n \in \mathbb{N}$

ក. ចូរគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ. ចូរគណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=0}^n (I_k) = I_0 + I_1 + I_2 + \dots + I_n$

ជាអនុគមន៍នៃ n ។ រួចទាញរកតម្លៃនៃលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ

តាង $y = x^2 - 5x$ សមីការអាចសរសេរ ៖

$$\sqrt{\frac{y-5}{y+2}} + \sqrt{\frac{y-4}{y+3}} = \frac{7}{y+2} \sqrt{\frac{y+2}{y+3}} \quad (1)$$

សមីការ (1) មានន័យកាលណា $y \geq 5$ ។

ក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះសមីការអាចសរសេរ ៖

$$\begin{aligned} \sqrt{(y-5)(y+3)} + \sqrt{(y-4)(y+2)} &= 7 \\ \sqrt{y^2 - 2y - 15} + \sqrt{y^2 - 2y - 8} &= 7 \quad (2) \end{aligned}$$

តាង $z = y^2 - 2y - 8 \geq 0$ សមីការ(2)អាចសរសេរ ៖

$$\begin{aligned} \sqrt{z-7} + \sqrt{z} &= 7 \\ 2z - 7 + 2\sqrt{z(z-7)} &= 49 \\ \sqrt{z^2 - 7z} &= 28 - z \quad (0 \leq z \leq 28) \\ z^2 - 7z &= 784 - 56z + z^2 \\ 49z &= 784 \Rightarrow z = 16 \end{aligned}$$

ដោយ $0 \leq z \leq 28$ នាំឲ្យ $z = 16$ (យក)

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ $y^2 - 2y - 8 = 16$ ឬ $y^2 - 2y - 24 = 0$

មានឫស $y_1 = -4$, $y_2 = 6$

ដោយ $y \geq 5$ នាំឲ្យគេទាញបាន $y = 6$ ជាឫសសមីការ(1)

ដោយ $y = x^2 - 5x$ គេបាន $x^2 - 5x = 6$

ឬ $x^2 - 5x - 6 = 0$ គេទាញឫស $x_1 = -1$, $x_2 = 6$ ។

II-កំនត់រកអនុគមន៍ $f(x)$ ៖

គេមាន $2 f(x-1) + f\left(\frac{x-1}{1-2x}\right) = x+1$ (1) ចំពោះគ្រប់ $x \neq \frac{1}{2}$

យក $x-1 = \frac{t-1}{1-2t}$ នាំឲ្យ $x = -\frac{t}{1-2t}$ ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

$$2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) + f\left(\frac{-\frac{t}{1-2t}-1}{1+\frac{2t}{1-2t}}\right) = -\frac{t}{1-2t} + 2$$

$$2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) + f(t-1) = \frac{2-5t}{1-2t} \quad (2)$$

យក $x = t$ ជួសក្នុង (1) គេបាន $2f(t-1) + f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) = t+1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ឬ } -4f(t-1) - 2f\left(\frac{t-1}{1-2t}\right) = -2t - 2 \quad (3)$$

បូកសមីការ (2) និង (3) គេបាន ៖

$$-3f(t-1) = \frac{2-5t}{1-2t} - 2t - 2 = \frac{4t^2 - t - 2}{1-2t}$$

$$\text{គេទាញ } f(t-1) = \frac{4t^2 - t - 2}{3(2t-1)} \text{ យក } t-1 = x \text{ ឬ } t = x+1$$

$$\text{គេបាន } f(x) = \frac{4(x+1)^2 - (x+1) - 2}{3(2x+2-1)} = \frac{4x^2 + 7x + 1}{3(2x+1)}$$

$$\text{ដូចនេះ } f(x) = \frac{4x^2 + 7x + 1}{3(2x+1)} \quad \sphericalangle$$

III-ក. គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\begin{aligned} I_n &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^3 x \, dx \\ &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cos^2 x \cdot \cos x \, dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x (1 - \sin^2 x) \cos x \, dx \\ &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin^n x - \sin^{n+2} x) \cos x \, dx \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរូបករណ៍

តាង $U = \sin x$ នៅ៖ $dU = \cos x \cdot dx$ បើ $x \in [0, \frac{\pi}{2}]$ នៅ៖ $U \in [0, 1]$

$$\begin{aligned} I_n &= \int_0^1 U^n (1 - U^2) \cdot dU = \int_0^1 U^n \cdot dU - \int_0^1 U^{n+2} \cdot dU \\ &= \left[\frac{1}{n+1} U^{n+1} \right]_0^1 - \left[\frac{1}{n+3} U^{n+3} \right]_0^1 \\ &= \frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+3} = \frac{n+3 - n - 1}{(n+1)(n+3)} = \frac{2}{(n+1)(n+3)} \end{aligned}$$

ដូចនេះ៖ $I_n = \frac{2}{(n+1)(n+3)}$ ។

ខ. គណនាផលបូក ៖

$$S_n = \sum_{k=0}^n (I_k) = I_0 + I_1 + I_2 + \dots + I_n$$

តាមសម្រាយខាងលើយើងមាន៖

$$\begin{aligned} I_n &= \frac{2}{(n+1)(n+3)} = \frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+3} \\ &= \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+2} \right) + \left(\frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} \right) \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} S_n &= \sum_{k=0}^n \left[\left(\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right) + \left(\frac{1}{k+2} - \frac{1}{k+3} \right) \right] \\ &= \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right) + \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{k+2} - \frac{1}{k+3} \right) \\ &= \left[\left(1 - \frac{1}{2} \right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+2} \right) \right] + \left[\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} \right) \right] \\ &= \left(1 - \frac{1}{n+2} \right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n+3} \right) = \frac{3}{2} - \frac{1}{n+2} - \frac{1}{n+3} = \frac{(n+1)(3n+8)}{2(n+2)(n+3)} \end{aligned}$$

ដូចនេះ:
$$S_n = \frac{(n+1)(3n+8)}{2(n+2)(n+3)}$$
 និង
$$\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{3}{2}$$
 ។

វិញ្ញាសាទី០៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^a \frac{x^n \cdot dx}{x^3 + a^3}, a > 0$

ក. ចូរកំណត់តម្លៃរបស់ n ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a ។

ខ. គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ ។

II-គេឱ្យស្វ៊ីត $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$ ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក-ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ចូរបង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$ ។

ខ-គណនាផលបូក

$\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III- ចូរកំនត់គ្រប់តម្លៃ x ក្នុងចន្លោះ $]0; \frac{\pi}{2}[$ ដោយដឹងថា ៖

$$\frac{\sqrt{3}-1}{\sin x} + \frac{\sqrt{3}+1}{\cos x} = 4\sqrt{2}$$

IV-ក. ចូរគណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

ខ. ចូរស្រាយថា $x^2 + (x-y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)$ $\forall x, y \in \mathbb{R}$

គ្រប់ចំនួន $x, y \in \mathbb{R}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ក. កំនត់តម្លៃរបស់ n ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a

យើងមាន $I_n = \int_0^a \frac{x^n \cdot dx}{x^3 + a^3}, a > 0$

យើងតាង $x = a \cdot t$ នាំឱ្យ $dx = a \cdot dt$

ហើយចំពោះ $x \in [0, a]$ នាំឱ្យ $t \in [0, 1]$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\text{គេបាន } I_n = \int_0^1 \frac{(a.t)^n \cdot a.dt}{(at)^3 + a^3} = a^{n-2} \cdot \int_0^1 \frac{t^n \cdot dt}{t^3 + 1}$$

តាមទំនាក់ទំនងនេះ ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a លុះត្រាតែ

$$n - 2 = 0 \quad \text{ឬ} \quad n = 2 \quad \text{។}$$

ដូចនេះ ដើម្បីឱ្យ I_n មិនអាស្រ័យនឹង a គេត្រូវឱ្យ $n = 2$ ។

ខ. គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ

$$\text{ចំពោះ } n = 2 \quad \text{គេបាន } I_2 = \int_0^1 \frac{x^2 dx}{x^3 + 1}$$

$$\text{តាង } U = x^3 + 1 \quad \text{នាំឱ្យ } dU = 3x^2 \cdot dx$$

$$\text{ហើយចំពោះ } x \in [0, 1] \quad \text{នាំឱ្យ } U \in [1, 2]$$

$$\text{យើងបាន } I_2 = \frac{1}{3} \int_1^2 \frac{dU}{U} = \frac{1}{3} [\ln |U|]_1^2 = \frac{1}{3} \ln 2 \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \boxed{I_2 = \frac{1}{3} \ln 2} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-ក.បង្ហាញថា $S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$

យើងមាន $S_n = \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}}$

$$\begin{aligned}
 &= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + (n+1)^2 + n^2}{n^2(n+1)^2}} = \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + n^2 + 2n + 1 + n^2}{n^2(n+1)^2}} \\
 &= \sqrt{\frac{n^2(n+1)^2 + 2n(n+1) + 1}{n^2(n+1)^2}} = \sqrt{\frac{[n(n+1) + 1]^2}{n^2(n+1)^2}} \\
 &= \frac{n(n+1) + 1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n(n+1)} = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $\boxed{S_n = 1 + \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}}$ ។

ខ-គណនាផលបូក៖

គេបាន $\Sigma_n = \sqrt{1 + \frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2}} + \sqrt{1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2}} + \dots + \sqrt{1 + \frac{1}{n^2} + \frac{1}{(n+1)^2}} = \sum_{k=1}^n (S_k)$

$$= \sum_{k=1}^n \left(1 + \frac{1}{k} - \frac{1}{k+1} \right) = n + 1 - \frac{1}{n+1} = \frac{(n+1)^2 - 1}{n(n+1)} = \frac{n(n+2)}{n+1}$$

ដូចនេះ: $\boxed{\Sigma_n = \frac{n(n+2)}{n+1}}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-កំនត់គ្រប់តម្លៃ x ក្នុងចន្លោះ $]0; \frac{\pi}{2}[$

$$\frac{\sqrt{3}-1}{s} + \frac{\sqrt{3}+1}{nc} = 4\sqrt{2} \quad (1)$$

គេពិនិត្យ $s \frac{\pi}{1} - \frac{\pi}{2} = s \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4} \right)$

$$= \sin \frac{\pi}{3} \cos \frac{\pi}{4} - \sin \frac{\pi}{4} \cos \frac{\pi}{3}$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{1}{2}$$

$$= \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}$$

ហើយ $c \frac{\pi}{1} - \frac{\pi}{2} = c \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4} \right)$

$$= \cos \frac{\pi}{3} \cos \frac{\pi}{4} + \sin \frac{\pi}{3} \sin \frac{\pi}{4}$$

$$= \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$= \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សមីការ (1) អាចសរសេរទៅជា ៖

$$\frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{3}+1}{2\sqrt{2}} = 2$$

$$\frac{\sqrt{6}-\sqrt{2}}{4} + \frac{\sqrt{6}+\sqrt{2}}{4} = 2$$

$$\frac{\sin \frac{\pi}{12}}{\sin x} + \frac{\cos \frac{\pi}{12}}{\cos x} = 2$$

$$\sin \frac{\pi}{12} \cos x + \sin x \cos \frac{\pi}{12} = 2 \sin x \cos x$$

$$\sin \left(\frac{\pi}{12} + x \right) = \sin 2x$$

ដោយ $0 < x < \frac{\pi}{2}$ នោះគេទាញបាន

$$\left[\begin{array}{l} \frac{\pi}{12} + x = 2x \\ \frac{\pi}{12} + x = \pi - 2x \end{array} \right.$$

គេទាញ $x = \frac{\pi}{12}$ ឬ $x = \frac{1}{36}\pi$ (ធ្វើឱ្យផ្ទុកនឹងលក្ខខណ្ឌដែលឱ្យ)

ដូចនេះ $x \in \left\{ \frac{\pi}{12}, \frac{1}{36}\pi \right\}$ ។

គណិតវិទ្យាសម្រាប់បឋមករណ៍

IV-ក. គណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

គេមាន $\frac{2\pi}{10} = \frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}$

គេបាន $\sin \left(\frac{2\pi}{10} \right) = \sin \left(\frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10} \right) = \cos \frac{3\pi}{10}$

តាមរូបមន្តត្រីកោណមាត្រ ៖

$\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha$ និង $\cos 3\alpha = 4 \cos^3 \alpha - 3 \cos \alpha$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = \cos \frac{3\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = 3 \cos \frac{\pi}{10} - 4 \cos^3 \frac{\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4 \cos^2 \frac{\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4(1 - \sin^2 \frac{\pi}{10})$$

ឬ $4 \sin^2 \frac{\pi}{10} - 2 \sin \frac{\pi}{10} - 1 = 0$ តាំង $t = \sin \frac{\pi}{10} > 0$

គេបាន $4t^2 - 2t - 1 = 0$, $\Delta' = 1 + 4 = 5 > 0$

គេទាញយក $t_1 = \frac{1 - \sqrt{5}}{4} < 0$ (មិនយក) , $t_2 = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរ្យបករណ៍

ដូចនេះ $s = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$ ។

ដោយ $s = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$ យើងបាន $c = \frac{1 - \sqrt{5}}{4}$

នាំឱ្យ $c = \frac{1 - \sqrt{5}}{4}$

ដូចនេះ $c = \frac{1 - \sqrt{5}}{4}$ ។

ខ. ស្រាយថា $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)$ សម្រាប់ $\frac{\pi}{4} \leq \theta < \frac{3\pi}{4}$

តាងអនុគមន៍ $f(x; y) = x^2 + (x - y)^2 - 4(x^2 + y^2)$ សម្រាប់ $\frac{\pi}{4} \leq \theta < \frac{3\pi}{4}$

គេបាន ៖

$$f(x; y) = x^2 + x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2) = -2x^2 - 2xy - 3y^2$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 &= 2x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2) \frac{6 + 2\sqrt{5}}{16} \\
 &= 2x^2 - 2xy + y^2 - (x^2 + y^2) \frac{3 + \sqrt{5}}{2} \\
 &= \frac{1 - \sqrt{5}}{2} x^2 - 2xy - \frac{1 + \sqrt{5}}{2} y^2 \\
 &= - \left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2} x^2 + 2xy + \frac{\sqrt{5} + 1}{2} y^2 \right) \\
 &= - \left(\sqrt{\frac{\sqrt{5} - 1}{2}} x + \sqrt{\frac{\sqrt{5} + 1}{2}} y \right)^2 \leq 0, \forall x, y \in \mathbb{R}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)$ $\Leftrightarrow \frac{\pi}{1}$ ។

វិញ្ញាសាទី០៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{6-x}^2(54 - x^3) - 5\log_{6-x}(54 - x^3) + 6 = 0 .$$

II-គេឱ្យ z_1 និង z_2 ជាចំនួនកុំផ្លិចពីរដែល $|z_1| = |z_2| = 1$

និង $z_1 \cdot z_2 \neq -1$ ។ ចូរស្រាយថា $\frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិតមួយ ។

III-គេឱ្យស្វ៊ីតអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} .dx$ ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក. ចូររកទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

ខ. គណនាផលគុណ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$, $\forall n \geq 1$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ. គណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=1}^n (P_k) = P_1 + P_2 + \dots + P_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n

រួចទាញរកតម្លៃនៃលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

ឃ. រករូបមន្តគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{6-x}^2(54-x^3) - 5\log_{6-x}(54-x^3) + 6 = 0 \quad (1) .$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌ} \begin{cases} 54-x^3 > 0 \\ 6-x > 0 \\ 6-x \neq 1 \end{cases} \quad \text{សមមូល} \begin{cases} x < 3\sqrt[3]{2} \\ x < 6 \\ x \neq 5 \end{cases} \quad \text{ឬ} \begin{cases} x < 3\sqrt[3]{2} \\ x \neq 5 \end{cases}$$

តាង $y = \log_{6-x}(54-x^3)$ សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

$$y^2 - 5y + 6 = 0 \quad , \quad \Delta = 25 - 24 = 1 \quad \text{គេទាញបាន} \quad y_1 = 2 \quad , \quad y_2 = 3$$

-ចំពោះ $y = 2$ គេបាន $\log_{6-x}(54-x^3) = 2$

$$54 - x^3 = (6 - x)^2$$

$$54 - x^3 = 36 - 12x + x^2$$

$$x^3 + x^2 - 12x - 18 = 0$$

$$(x + 3)(x^2 - 2x - 6) = 0$$

គេទាញបាន $x_1 = -3$, $x_2 = 1 - \sqrt{7}$, $x_3 = 1 + \sqrt{7}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

-ចំពោះ $y = 3$ គេបាន $\log_{6-x}(54 - x^3) = 3$

$$(54 - x^3) = (6 - x)^3$$

$$18x^2 - 108x + 162 = 0$$

$$18(x - 3)^2 = 0$$

គេទាញបាន $x = 3$ ។

II-ស្រាយថា $\frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិតមួយ

$$\text{តាង } Z = \frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2} \text{ នោះ } \bar{Z} = \frac{\bar{z}_1 + \bar{z}_2}{1 + \bar{z}_1 \cdot \bar{z}_2}$$

ដោយ $z_1 \cdot \bar{z}_1 = |z_1|^2 = 1$ នោះ $\bar{z}_1 = \frac{1}{z_1}$ ហើយដូចគ្នា $\bar{z}_2 = \frac{1}{z_2}$

$$\text{គេបាន } \bar{Z} = \frac{\frac{1}{z_1} + \frac{1}{z_2}}{1 + \frac{1}{z_1} \cdot \frac{1}{z_2}} = \frac{z_2 + z_1}{z_2 z_1 + 1} = Z$$

ដោយ $\bar{Z} = Z$ នោះ $Z = \frac{z_1 + z_2}{1 + z_1 z_2}$ ជាចំនួនពិត ។

គណិតវិទ្យាអេហារប្រករណ៍

III-ក. រកទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

យើងមាន $I_n = \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} \cdot dx$ និង $I_{n-2} = \int_0^1 x^{n-2} \cdot \sqrt{1-x^2} \cdot dx$

តាង $\begin{cases} U = \sqrt{1-x^2} \\ dV = x^n \cdot dx \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} dU = -\frac{x}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx \\ V = \int x^n \cdot dx = \frac{1}{n+1} x^{n+1} \end{cases}$

យើងបាន $I_n = \left[\frac{1}{n+1} x^{n+1} \cdot \sqrt{1-x^2} \right]_0^1 + \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^{n+2}}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n - (x^n - x^{n+2})}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n - x^n(1-x^2)}{\sqrt{1-x^2}} \cdot dx$$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 \frac{x^n \cdot dx}{\sqrt{1-x^2}} - \frac{1}{n+1} \int_0^1 x^n \sqrt{1-x^2} \cdot dx$$

$$I_n = \frac{1}{n+1} \int_0^1 x^{n-1} \cdot \frac{xdx}{\sqrt{1-x^2}} - \frac{1}{n+1} I_n$$

តាង $\begin{cases} U = x^{n-1} \\ dV = \frac{xdx}{\sqrt{1-x^2}} \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} dU = (n-1)x^{n-2} \cdot dx \\ V = -\sqrt{1-x^2} \end{cases}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យើងបាន
$$I_n = \frac{1}{n+1} \left\{ \left[-x^{n-1} \sqrt{1-x^2} \right]_0^1 + (n-1) \int_0^1 x^{n-2} \sqrt{1-x^2} \cdot dx \right\} - \frac{1}{n+1} I_n$$

គេទាញ $(n+1)I_n = (n-1)I_{n-2} - I_n$ នាំឱ្យ $I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}$

ដូចនេះ ទំនាក់ទំនងរវាង I_n និង I_{n-2}

គឺ
$$I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}, \forall n \geq 2 \quad \text{។}$$

ខ. គណនាផលគុណ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}, \forall n \geq 1$ ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$ នាំឱ្យ $P_{n+1} = I_{n+1} \cdot I_n$

ដោយ $I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}$ នាំឱ្យ $I_{n+1} = \frac{n}{n+3} \cdot I_{n-1}$

គេទាញ $P_{n+1} = \frac{n}{n+3} I_{n-1} \cdot I_n = \frac{n}{n+3} P_n$ (ព្រោះ $P_n = I_n \cdot I_{n-1}$)

នាំអោយ $\frac{P_{n+1}}{P_n} = \frac{n}{n+3} = \frac{n}{n+1} \cdot \frac{n+1}{n+2} \cdot \frac{n+2}{n+3}$ ។

យើងបាន
$$\prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{P_{k+1}}{P_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k}{k+1} \cdot \frac{k+1}{k+2} \cdot \frac{k+2}{k+3} \right)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{P_{k+1}}{P_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k}{k+1} \right) \times \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k+1}{k+2} \right) \times \prod_{k=1}^{(n-1)} \left(\frac{k+2}{k+3} \right)$$

$$\frac{P_2}{P_1} \cdot \frac{P_3}{P_2} \cdots \frac{P_n}{P_{n-1}} = \left(\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdots \frac{n-1}{n} \right) \times \left(\frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdots \frac{n}{n+1} \right) \times \left(\frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} \cdots \frac{n+1}{n+2} \right)$$

$$\frac{P_n}{P_1} = \frac{1}{n} \cdot \frac{2}{n+1} \cdot \frac{3}{n+2}$$

នាំឱ្យគេទាញ $P_n = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot P_1 = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot I_0 \cdot I_1$

ដោយ $I_0 = \int_0^1 \sqrt{1-x^2} \cdot dx = \left[\frac{x}{2} \sqrt{1-x^2} + \frac{1}{2} \arcsin x \right]_0^1 = \frac{\pi}{4}$

និង $I_1 = \int_0^1 x \sqrt{1-x^2} \cdot dx = \left[-\frac{1}{3} (1-x^2)^{\frac{3}{2}} \right]_0^1 = \frac{1}{3}$

គេបាន $P_n = \frac{6}{n(n+1)(n+2)} \cdot \frac{\pi}{4} \cdot \frac{1}{3} = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$

ដូចនេះ: $P_n = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)}$ ។

គ. គណនាផលបូក $S_n = \sum_{k=1}^n (P_k) = P_1 + P_2 + \dots + P_n$

យើងមាន:

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$P_n = \frac{\pi}{2} \cdot \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{\pi}{4} \left[\frac{1}{n(n+1)} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right]$$

យើងបាន
$$S_n = \frac{\pi}{4} \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{k(k+1)} - \frac{1}{(k+1)(k+2)} \right]$$

$$= \frac{\pi}{4} \left[\left(\frac{1}{1 \cdot 2} - \frac{1}{2 \cdot 3} \right) + \left(\frac{1}{2 \cdot 3} - \frac{1}{3 \cdot 4} \right) + \dots + \left(\frac{1}{n(n+1)} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right) \right]$$

$$= \frac{\pi}{4} \left[\frac{1}{2} - \frac{1}{(n+1)(n+2)} \right] = \frac{\pi}{8} \cdot \frac{n(n+3)}{(n+1)(n+2)}$$

ដូច្នេះ: $S_n = \frac{\pi}{8} \cdot \frac{n(n+3)}{(n+1)(n+2)}$ នឹង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{\pi}{8}$ ។

ឃ. រករូបមន្តគណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n

តាមសម្រាយខាងលើយើងមាន
$$I_n = \frac{n-1}{n+2} I_{n-2}, \forall n \geq 2$$

-ករណី $n = 2p + 1$ (ចំនួនសេស)

យើងបាន
$$I_{2p+1} = \frac{2p}{2p+3} \cdot I_{2p-1} \quad \text{ឬ} \quad \frac{I_{2p+1}}{I_{2p-1}} = \frac{2p}{2p+3}$$

គេទាញ
$$\frac{I_3}{I_1} \cdot \frac{I_5}{I_3} \cdot \frac{I_7}{I_5} \dots \frac{I_{2p+1}}{I_{2p-1}} = \frac{2}{5} \cdot \frac{4}{7} \cdot \frac{6}{9} \dots \frac{2p}{2p+3}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\frac{I_{2p+1}}{I_1} = \frac{2}{5} \cdot \frac{4}{7} \cdot \frac{6}{9} \cdots \frac{2p}{2p+3}$$

នាំឱ្យ $I_{2p+1} = \frac{2.4.6 \dots 2p}{5.7.9 \dots (2p+3)} \cdot I_1$ ដោយ $I_1 = \frac{1}{3}$

ដូចនេះ: $I_{2p+1} = \frac{2.4.6 \dots 2p}{5.7.9 \dots (2p+3)} \cdot \frac{1}{3}$ ។

-ករណី $n = 2p$ (ចំនួនគូ)

យើងបាន $I_{2p} = \frac{2p-1}{2p+2} \cdot I_{2p-2}$ ឬ $\frac{I_{2p}}{I_{2p-2}} = \frac{2p-1}{2p+2}$

គេទាញ $\frac{I_2}{I_0} \cdot \frac{I_4}{I_2} \cdot \frac{I_6}{I_4} \cdots \frac{I_{2p}}{I_{2p-2}} = \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{6} \cdot \frac{5}{8} \cdots \frac{2p-1}{2p+2}$

$$\frac{I_{2p}}{I_0} = \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{6} \cdot \frac{5}{8} \cdots \frac{2p-1}{2p+2}$$

នាំឱ្យ $I_{2p+1} = \frac{1.3.5 \dots (2p-1)}{4.6.8 \dots (2p+2)} \cdot I_0$ ដោយ $I_0 = \frac{\pi}{4}$

ដូចនេះ: $I_{2p+1} = \frac{1.3.5 \dots (2p-1)}{4.6.8 \dots (2p+2)} \cdot \frac{\pi}{4}$ ។

វិញ្ញាសាទី០៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$1 + \log_{(3-x)^3}^2(9x^2 - x^3) = \frac{1}{3} \log_{\sqrt{3-x}}(9x^2 - x^3) .$$

II-ចូរបង្ហាញថា $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a + b - x).dx$

អនុវត្តន៍ ៖ ចូរគណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx$

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $x^3 - mx^2 + 7(m - 5)x - 14m + 90 = 0$

ក. ដោះស្រាយសមីការនេះចំពោះ $m = 6$ ។

ខ. កំនត់ m ដើម្បីឲ្យសមីការមានឫសបី x_1, x_2, x_3

$$\text{ផ្ទៀងផ្ទាត់ទំនាក់ទំនង } x_1^3 + x_2^3 + x_3^3 = 73$$

រួចគណនាឫសទាំងបីនោះ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេអោយអាំងតេក្រាល៖

$$I_n = \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} \quad \text{និង} \quad J_n = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x}, n \in \mathbb{N}, a > 0 \quad \text{។}$$

ក-បង្ហាញថា $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$ ។

ខ-គណនា I_n និង J_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គ-ប្រើលទ្ធផលខាងលើចូរបង្រួមផលបូក៖

$$S_n = \frac{1}{\cos a \cos 2a} + \frac{1}{\cos 2a \cos 3a} + \dots + \frac{1}{\cos(na) \cos(n+1)a} \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយសមីការ ៖

$$1 + \log_{(3-x)^3}^2(9x^2 - x^3) = \frac{1}{3} \log_{\sqrt{3-x}}(9x^2 - x^3) \quad (1)$$

$$\text{លក្ខខណ្ឌ} \begin{cases} 9x^2 - x^3 > 0 \\ 3 - x > 0 \\ 3 - x \neq 1 \end{cases} \quad \text{សមមូល} \begin{cases} x \neq 0, x < 9 \\ x < 3 \\ x \neq 2 \end{cases} \quad \text{ឬ} \begin{cases} x < 3 \\ x \neq 0 \\ x \neq 2 \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សមីការ(1)អាចសរសេរ ៖

$$1 + \frac{1}{9} \log_{3-x}^2(9x^2 - x^3) = \frac{2}{3} \log_{3-x}(9x^2 - x^3)$$

$$\log_{3-x}^2(9x^2 - x^3) - 6 \log_{3-x}(9x^2 - x^3) + 9 = 0$$

$$\left[\log_{3-x}(9x^2 - x^3) - 3 \right]^2 = 0$$

$$\log_{3-x}(9x^2 - x^3) = 3$$

$$9x^2 - x^3 = (3-x)^3$$

$$9x^2 - x^3 = 27 - 27x + 9x^2 - x^3$$

$$27x - 27 = 0$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x=1$ ។

II-បង្ហាញថា $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a+b-x).dx$

តាង $t = a + b - x \Rightarrow dt = -dx$

បើ $x = a \Rightarrow t = b$ និង $x = b \Rightarrow t = a$

យើងបាន $\int_a^b f(x).dx = \int_b^a f(a+b-t)(-dt) = -\int_b^a f(a+b-t).dt = \int_a^b f(a+b-t).dt$

ដូចនេះ $\int_a^b f(x).dx = \int_a^b f(a+b-x).dx$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx$

តាមរូបមន្តខាងលើយើងអាចសរសេរ៖

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left[1 + \sqrt{3} \tan \left(\frac{\pi}{3} - x \right) \right].dx = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left(1 + \sqrt{3} \cdot \frac{\sqrt{3} - \tan x}{1 + \sqrt{3} \tan x} \right).dx$$

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln \left(\frac{4}{1 + \sqrt{3} \tan x} \right).dx = \int_0^{\frac{\pi}{3}} [\ln 4 - \ln(1 + \sqrt{3} \tan x)].dx$$

$$I = \ln 4 \int_0^{\frac{\pi}{3}} dx - \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx = \frac{2\pi}{3} \ln 2 - I$$

$$2I = \frac{2\pi}{3} \ln 2 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad I = \frac{\pi}{3} \ln 2$$

ដូចនេះ

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{3}} \ln(1 + \sqrt{3} \tan x).dx = \frac{\pi}{3} \ln 2$$
 ។

III-ក. ដោះស្រាយសមីការ

ចំពោះ $m = 6$ សមីការអាចសរសេរ ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$x^3 - 6x^2 + 7x + 6 = 0$$

$$x^3 - 3x^2 - 3x^2 + 9x - 2x + 6 = 0$$

$$x^2(x - 3) - 3x(x - 3) - 2(x - 3) = 0$$

$$(x - 3)(x^2 - 3x - 2) = 0$$

គេទាញបាន $x_1 = 3$, $x_2 = \frac{3 - \sqrt{17}}{2}$; $x_3 = \frac{3 + \sqrt{17}}{2}$ ។

ខ. កំនត់តម្លៃរបស់ m

គេមាន (E): $x^3 - mx^2 + 7(m - 5)x - 14m + 90 = 0$

ដែល m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ ។

បើ x_1, x_2, x_3 ជាឫសរបស់សមីការនោះតាមទ្រឹស្តីបទវ្យែតគេមាន ៖

$$\begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = m & (1) \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_1x_2 + x_2x_3 + x_3x_1 = 7(m - 5) & (2) \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_1x_2x_3 = 14m - 19 & (3) \end{cases}$$

តាមបំណាប់គេមាន $x_1^3 + x_2^3 + x_3^3 = 73$ (4)

ដោយគេមាន ៖

$$a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = (a + b + c)^3 - 3(a + b + c)(ab + bc + ca)$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

តើអាចសរសេរ $73 - 3(14m - 90) = m^3 - 3m[7(m - 5)]$

$$73 - 42m + 270 = m^3 - 21m^2 + 105m$$

$$m^3 - 21m^2 + 147m - 343 = 0$$

$$(m - 7)^3 = 0$$

ដូចនេះគេទាញបាន $m = 7$ ។

ចំពោះ $m = 7$ សមីការសរសេរ ៖

$$x^3 - 7x^2 + 14x - 8 = 0$$

$$x^3 - x^2 - 6x^2 + 6x + 8x - 8 = 0$$

$$x^2(x - 1) - 6x(x - 1) + 8(x - 1) = 0$$

$$(x - 1)(x^2 - 6x + 8) = 0$$

$$(x - 1)(x - 2)(x - 4) = 0$$

គេទាញប្រស $x_1 = 1$, $x_2 = 2$, $x_3 = 4$ ។

IV-ក-បង្ហាញថា $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$

$$I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = \int_a^{2a} \frac{dx}{\cos^2 x} + \int_{2a}^{3a} \frac{dx}{\cos^2 x} + \dots + \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x}$$

ដូចនេះ $I_1 + I_2 + I_3 + \dots + I_n = J_n$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ-គណនា I_n និង J_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងបាន៖

$$I_n = \int_{na}^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \left[\tan x \right]_{na}^{(n+1)a} = \tan(n+1)a - \tan(na) = \frac{\sin a}{\cos(na) \cdot \cos(n+1)a}$$

$$\text{និង } J_n = \int_a^{(n+1)a} \frac{dx}{\cos^2 x} = \left[\tan x \right]_a^{(n+1)a} = \tan(n+1)a - \tan a = \frac{\sin(na)}{\cos a \cdot \cos(n+1)a}$$

ដូចនេះ៖

$$I_n = \frac{\sin a}{\cos(na) \cos(n+1)a}, \quad J_n = \frac{\sin(na)}{\cos a \cdot \cos(n+1)a}$$
 ។

គ-គណនាផលបូក

$$\begin{aligned} S_n &= \frac{1}{\cos a \cos 2a} + \frac{1}{\cos 2a \cos 3a} + \dots + \frac{1}{\cos(na) \cos(n+1)a} \\ &= \sum_{k=1}^n \left[\frac{1}{\cos ka \cdot \cos(k+1)a} \right] = \frac{1}{\sin a} \sum_{k=1}^n [I_k] = \frac{1}{\sin a} \cdot J_n = \frac{\sin(na)}{\sin a \cos a \cos(n+1)a} \end{aligned}$$

ដូចនេះ៖
$$S_n = \frac{\sin na}{\sin a \cos a \cos(n+1)a}$$

វិញ្ញាសាទី០៦

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យខ្សែកោង (H): $y = \frac{2(x-1)}{x-2}$ និងចំនុច $I(2; 2)$ ។

ចូរកំណត់រកសមីការរង្វង់ (C) មានផ្ចិត **I** ហើយប៉ះនឹងខ្សែកោង (H) ។

II-គេឧបមាថា S_m និង S_n ជាផលបូក **m** តួដំបូង និង **n** តួដំបូង

រៀងគ្នានៃស្វីតនព្វន្តមួយដែល $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}; (m \neq n)$ ។

តាង U_m ជាតួទី **m** និង U_n ជាតួទី **n** ។ បង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$

III-គេមានអាំងតេក្រាល $I = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin x}$ និង $J = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x}$

ក-កំណត់ពីរចំនួនពិត **a, b** ដើម្បីឱ្យ $\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x}{1 + \cos x} + \frac{b \sin x}{1 - \cos x}$ ។

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល **I** រួចទាញរកតម្លៃ **J** ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) កំនត់ដោយ ៖

$$u_0 = 1 \text{ និង } u_{n+1} = \frac{u_n^4}{4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1} \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{IN}$$

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } 1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4 \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{IN}$$

រួចគណនា u_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

I-កំនត់រកសមីការរង្វង់ (C)

គេមាន (H): $y = \frac{2(x-1)}{x-2}$ និងចំនុច $I(2; 2)$

តាមរូបមន្តសមីការរង្វង់ (C) មានផ្ចិត $I(2; 2)$ សរសេរ៖

$$(C) : (x-2)^2 + (y-2)^2 = R^2 \text{ ដែល } R \text{ ជាកាំនៃរង្វង់ ។}$$

សមីការអាប់ស៊ីសចំនុចប្រសព្វរវាង (H) និង (C) សរសេរ៖

គណិតវិទ្យាអោយរូបករណ៍

$$(x-2)^2 + \left[\frac{2(x-1)}{x-2} - 2 \right]^2 = R^2$$

$$(x-2)^2 + \left(\frac{2x-2-2x+4}{x-2} \right)^2 = R^2$$

$$(x-2)^2 + \frac{4}{(x-2)^2} = R^2, \quad X = (x-2)^2$$

$$X + \frac{4}{X} = R^2 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad X^2 - R^2 X + 4 = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឱ្យរង្វង់ (C) ប៉ះនឹងខ្សែកោង (H) លុះត្រាតែសមីការ (1)

មានឫសឌុបពេលគឺគេត្រូវឱ្យ $\Delta = R^4 - 16 = 0$ នាំឱ្យ

$$R = \sqrt[4]{16} = 2 \quad \text{។}$$

សមីការរង្វង់ (C) អាចសរសេរ៖

$$(x-2)^2 + (y-2)^2 = 4$$

$$x^2 - 4x + 4 + y^2 - 4y + 4 - 4 = 0$$

ដូចនេះ (C) : $x^2 + y^2 - 4x - 4y + 4 = 0$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-បង្ហាញថា $\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}$

យើងមាន $\frac{S_m}{S_n} = \frac{m^2}{n^2}$ ដោយ $S_m = \frac{m(U_1 + U_m)}{2}$; $S_n = \frac{n(U_1 + U_n)}{2}$

គេបាន $\frac{m(U_1 + U_m)}{2} \times \frac{2}{n(U_1 + U_n)} = \frac{m^2}{n^2}$ នាំឱ្យ $\frac{U_1 + U_m}{U_1 + U_n} = \frac{m}{n}$ (1)

ដោយ $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$

ដែល d ជាផលសងរួមនៃស្វ៊ីត។

យក $U_m = U_1 + (m-1).d$, $U_n = U_1 + (n-1).d$ ជួសក្នុង (1) គេបាន

$$\frac{2U_1 + (m-1).d}{2U_1 + (n-1).d} = \frac{m}{n} \quad \text{ឬ} \quad 2U_1n + n(m-1)d = 2U_1m + m(n-1)d$$

គេទាញ $U_1 = \frac{n(m-1)d - m(n-1)d}{2(m-n)} = \frac{d(mn - n - mn + m)}{2(m-n)} = \frac{d}{2}$

ព្រោះ $m \neq n$ ។

យើងបាន $U_m = \frac{d}{2} + (m-1)d = \frac{2m-1}{2}.d$; $U_n = \frac{d}{2} + (n-1).d = \frac{2n-1}{2}.d$

គណិតវិទ្យាអោលរូបករណ៍

គេបាន
$$\frac{U_m}{U_n} = \frac{\frac{2m-1}{2} \cdot d}{\frac{2n-1}{2} \cdot d} = \frac{2m-1}{2n-1} \text{ បើ } d \neq 0 \text{ ។}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{\frac{U_m}{U_n} = \frac{2m-1}{2n-1}} \text{ ។}$$

III-ក-/កំនត់បីចំនួនពិត a, b

យើងបាន
$$\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x}{1 + \cos x} + \frac{b \sin x}{1 - \cos x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{a \sin x(1 - \cos x) + b \sin x(1 + \cos x)}{1 - \cos^2 x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{\sin x(a - a \cos x + b + b \cos x)}{\sin^2 x}$$

$$\frac{1}{\sin x} = \frac{(a + b) - (a - b) \cos x}{\sin x}$$

គេទាញបាន
$$\begin{cases} a + b = 1 \\ a - b = 0 \end{cases} \text{ នាំឱ្យ } a = b = \frac{1}{2}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{a = \frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}} \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល I រួចទាញរកតម្លៃ J

ចំពោះ $a = \frac{1}{2}$, $b = \frac{1}{2}$ គឺមាន $\frac{1}{\sin x} = \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 - \cos x} + \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 + \cos x}$

គេបាន $I = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 - \cos x} + \frac{1}{2} \frac{\sin x}{1 + \cos x} \right) dx$

$$= \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{1 - \cos x} dx + \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{1 + \cos x} dx$$

$$I = \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{(1 - \cos x)'}{(1 - \cos x)} dx - \frac{1}{2} \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{(1 + \cos x)'}{(1 + \cos x)} dx$$

$$= \frac{1}{2} \left[\ln |1 - \cos x| \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} - \frac{1}{2} \left[\ln |1 + \cos x| \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}}$$

$$= \frac{1}{2} \left[\ln 1 - \ln \left(1 - \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right] - \frac{1}{2} \left[\ln 1 - \ln \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}}\right) \right]$$

$$= \frac{1}{2} \left[-\ln \left(\frac{\sqrt{2}-1}{\sqrt{2}}\right) + \ln \left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}}\right) \right] = \frac{1}{2} \ln \left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1}\right) = \ln(\sqrt{2} + 1)$$

ដូចនេះ: $I = \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ម៉្យាងទៀត $J = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x} = \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{\sin x} \cdot \frac{dx}{\sin^2 x}$

តាង $\begin{cases} u = \frac{1}{\sin x} \\ dv = \frac{dx}{\sin^2 x} \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} du = -\frac{\cos x}{\sin^2 x} \\ v = \int \frac{dx}{\sin^2 x} = -\cot x = -\frac{\cos x}{\sin x} \end{cases}$

គេបាន $J = \left[-\frac{\cos x}{\sin^2 x} \right]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos^2 x}{\sin^3 x} \cdot dx$

$$J = \sqrt{2} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1 - \sin^2 x}{\sin^3 x} \cdot dx = \sqrt{2} - \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin^3 x} + \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{\sin x}$$

$$J = \sqrt{2} - J + I \quad \text{នាំឱ្យ} \quad J = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{I}{2} \quad \text{ដោយ } I = \ln(1 + \sqrt{2})$$

ដូចនេះ: $J = \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{1}{2} \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

IV-បង្ហាញថា $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$

យើងមាន $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = 1 + \frac{4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1}{u_n^4}$

$$= \frac{u_n^4 + 4u_n^3 + 6u_n^2 + 4u_n + 1}{u_n^4}$$

$$= \frac{(u_n + 1)^4}{u_n^4} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$$

ដូចនេះ $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$ ។

គណនា u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

យើងមាន $1 + \frac{1}{u_{n+1}} = \left(1 + \frac{1}{u_n}\right)^4$

គេបាន $l \left(n + \frac{1}{u_{n+1}}\right) = 4l \left(n + \frac{1}{u_n}\right)$

តាង $v_n = l \left(n + \frac{1}{u_n}\right)$ នាំឱ្យ $v_{n+1} = l \left(n + \frac{1}{u_{n+1}}\right)$

គេបាន $v_{n+1} = 4v_n$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (v_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

$$\text{ធរសុំ } q = 4 \text{ និង } v_0 = 1 \left(n1 + \frac{1}{u_0} \right) = 1 \text{ ឯ } (\text{ព្រោះ } u_0 = 1) \text{ ។}$$

$$\text{តាមរូបមន្ត } v_n = v_0 \cdot q^n = 4^n 1 \text{ ឯ ។}$$

$$\text{ដោយ } v_n = 1 \left(n1 + \frac{1}{u_n} \right)$$

$$\text{គេទាញ } 1 \left(n1 + \frac{1}{u_n} \right) = 4^n 1 \text{ ឯ នាំឱ្យ } 1 + \frac{1}{u_n} = 2^{4^n}$$

$$\text{ដូចនេះ } u_n = \frac{1}{2^{4^n} - 1} \text{ ។}$$

វិញ្ញាសាទី០៧

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ក-កំនត់ចំនួនពិត a និង b ដើម្បីឱ្យ $\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x}$

ចំពោះគ្រប់ $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$ ។

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x}$ ។

II-គេដឹងថា $\int_0^{x^2} f(2t - 1).dt = 4x^6$ ។ ចូររកអនុគមន៍ $f(x)$ ។

IIIគណនា $P_n = (1 - x + x^2) (1 - x^2 + x^4) \dots (1 - x^{2^n} + x^{2^{n+1}})$

IV-គេឱ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (U_n) កំនត់ដោយ $U_n = \sqrt{2}^n \cdot s \cdot i^{\frac{n\pi}{4}}$

ដែល $n \in \mathbb{N}$ ។

ក-ចូរបង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot c \cdot \frac{(n+1)\pi}{4} = s \cdot c \cdot \frac{n\pi}{4} - s \cdot \frac{n\pi}{4}$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ-ទាញឲ្យបានថា $U_n = (\sqrt{2})^n c \frac{n\pi}{4} - \theta (\sqrt{2})^{n+1} sc \frac{(n+1)\pi}{4}$

គ-គណនាផលបូក ៖

$S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ដំណោះស្រាយ

១-ក/កំនត់ចំនួនពិត a និង b

គេបាន $\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x}$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x(1 + \sin x) + b \cos x(1 - \sin x)}{(1 - \sin x)(1 + \sin x)}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{\cos x(a + a \sin x + b - b \sin x)}{1 - \sin^2 x}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{\cos x[(a + b) + (a - b)\sin x]}{\cos^2 x}$$

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{(a + b) + (a - b) \cdot \sin x}{\cos x}$$

គេទាញបាន $\begin{cases} a + b = 1 \\ a - b = 0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} a = \frac{1}{2} \\ b = \frac{1}{2} \end{cases}$

គណិតវិទ្យាអេហារប៊ុបករណ៍

ដូចនេះ:
$$\boxed{a = \frac{1}{2}, b = \frac{1}{2}} \quad \text{។}$$

ខ-គណនាអាំងតេក្រាល
$$I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x}$$

តាមសំរាយខាងលើ ចំពោះ $a = \frac{1}{2}$ និង $b = \frac{1}{2}$ គេមាន៖

$$\frac{1}{\cos x} = \frac{a \cos x}{1 - \sin x} + \frac{b \cos x}{1 + \sin x} \quad \text{ចំពោះគ្រប់ } x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right] \quad \text{។}$$

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{dx}{\cos x} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{\cos x} \cdot dx$$

$$= \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[\frac{\cos x}{2(1 - \sin x)} + \frac{\cos x}{2(1 + \sin x)} \right] \cdot dx = \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos x}{1 - \sin x} \cdot dx + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos x}{1 + \sin x} \cdot dx$$

$$= \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \left[-\frac{(1 - \sin x)'}{(1 - \sin x)} \cdot dx \right] + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{(1 + \sin x)'}{(1 + \sin x)} \cdot dx$$

$$= -\frac{1}{2} \left[\ln |1 - \sin x| \right]_0^{\frac{\pi}{4}} + \frac{1}{2} \left[\ln |1 + \sin x| \right]_0^{\frac{\pi}{4}}$$

$$= -\frac{1}{2} \left[\ln \left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2} \right) - \ln 1 \right] + \frac{1}{2} \left[\ln \left(1 + \frac{\sqrt{2}}{2} \right) - \ln 1 \right]$$

$$= -\frac{1}{2} \ln \left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2} \right) + \frac{1}{2} \ln \left(\frac{2 + \sqrt{2}}{2} \right) = \ln(\sqrt{2} + 1)$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេប្រករណ៍

II-វកអនុគមន៍ $f(x)$

$$\text{គេមាន } \int_0^{x^2} f(2t-1).dt = 4x^6$$

តាង $g(t) = f(2t-1)$ និង $G(t)$ ជាព្រីមីទីវនៃ $g(t)$ ។

$$\text{គេបាន } \int_0^{x^2} g(t).dt = 4x^6$$

$$[G(t)]_0^{x^2} = 4x^6$$

$$G(x^2) - G(0) = 4x^6$$

ធ្វើដេរីវេលើអង្គទាំងពីរនៃទំនាក់ទំនងនេះគេបាន៖

$$2x \cdot G'(x^2) = 24x^5 \quad \text{នាំឱ្យ } G'(x^2) = 12x^4 \quad \text{ដោយ } G'(t) = g(t)$$

$$\text{គេទាញ } g(x^2) = 12x^4 \quad \text{តែ } g(t) = f(2t-1)$$

$$\text{គេបាន } f(2x^2-1) = 12x^4 \quad \text{តាង } 2x^2-1 = y \quad \text{នាំឱ្យ } x^2 = \frac{y+1}{2}$$

$$\text{នាំឱ្យ } f(y) = 12 \left(\frac{y+1}{2} \right)^2 = 3(y+1)^2 \quad \text{ដូចនេះ: } \boxed{f(x) = 3(x+1)^2}$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

III-គណនា

$$P_n = (1 - x + x^2) (1 - x^2 + x^4) \dots (1 - x^{2^n} + x^{2^{n+1}})$$

គេមាន $1 + a^2 + a^4 = (1 + a^2)^2 - a^2 = (1 - a + a^2) (1 + a + a^2)$

គេទាញ $1 - a + a^2 = \frac{1 + a^2 + a^4}{1 + a + a^2}$ យក $a = x^{2^k}$

គេបាន $1 - x^{2^k} + x^{2^{k+1}} = \frac{1 + x^{2^{k+1}} + x^{2^{k+2}}}{1 + x^{2^k} + x^{2^{k+1}}}$

$$P_n = \prod_{k=0}^n \left(\frac{1 + x^{2^{k+1}} + x^{2^{k+2}}}{1 + x^{2^k} + x^{2^{k+1}}} \right) = \frac{1 + x^{2^{n+1}} + x^{2^{n+2}}}{1 + x + x^2}$$

ដូចនេះ $P_n = \frac{1 + x^{2^{n+1}} + x^{2^{n+2}}}{1 + x + x^2}$ ។

IV-ក/បង្ហាញថា $\sqrt{2} \cdot c \cdot \frac{(n+1)\pi}{4} = c \cdot \frac{n\pi}{4} - s \cdot \frac{n\pi}{4}$

តាមរូបមន្ត $c \cdot (a + b) = c \cdot \cos \theta + c \cdot \sin \theta$

យើងបាន ៖

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} \sqrt{2}c \frac{(n+1)\pi}{4} s &= \sqrt{2}c \left(\frac{n\pi}{4} + s \frac{\pi}{4} \right) (\\ &= \sqrt{2} \left(c \frac{n\pi}{4} \cos \frac{\pi}{4} - i s \frac{n\pi}{4} \sin \frac{\pi}{4} \right) \end{aligned}$$

$$\sqrt{2}c \frac{(n+1)\pi}{4} s = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} c s \frac{n\pi}{4} - \frac{\sqrt{2}}{2} s \frac{n\pi}{4} \right) = i s \frac{n\pi}{4} \cos \frac{n\pi}{4}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{\sqrt{2} \cdot c \frac{(n+1)\pi}{4} = s c \frac{n\pi}{4} \cos \frac{n\pi}{4}} \quad \text{។}$$

ខ-ទាញឲ្យបានថា
$$U_n = (\sqrt{2})^n c \frac{n\pi}{4} - \theta (\sqrt{2})^{n+1} s c \frac{(n+1)\pi}{4}$$

យើងមាន
$$\sqrt{2} \cdot c \frac{(n+1)\pi}{4} = s c \frac{n\pi}{4} \cos \frac{n\pi}{4}$$

នាំឲ្យ
$$s \frac{n\pi}{4} = \theta \frac{n\pi}{4} - \sqrt{2} c \frac{(n+1)\pi}{4}$$

គុណអង្គទាំងពីរនឹង $(\sqrt{2})^n$

គេបាន
$$(\sqrt{2})^n s \frac{n\pi}{4} = i (\sqrt{2})^{n+1} c \frac{n\pi}{4} - (\sqrt{2})^{n+1} c s \frac{(n+1)\pi}{4}$$

ដូចនេះ:
$$\boxed{U_n = (\sqrt{2})^n c \frac{n\pi}{4} - \theta (\sqrt{2})^{n+1} s c \frac{(n+1)\pi}{4}} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គ-គណនាផលបូក $S_n = U_1 + U_2 + U_3 + \dots + U_n$

យើងបាន

$$\begin{aligned}
 S_n &= \sum_{k=1}^n \left[(\sqrt{2})^k c \frac{k\pi}{4} - s(\sqrt{2})^{k+1} c \frac{(k+1)\pi}{4} \right] \\
 &= \sqrt{2} c \frac{\pi}{4} - (s\sqrt{2})^{n+1} c \frac{(n+1)\pi}{4}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ:

$$S_n = 1 - (\sqrt{2})^{n+1} c \frac{(n+1)\pi}{4} s$$
 ។

វិញ្ញាសាទី០៨

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យ (x_n) និង (y_n) ជាស្វ៊ីតចំនួនពិតកំនត់លើ \mathbb{N}

ដោយ $x_0 = 5, y_0 = 1$ និងទំនាក់ទំនងកំនើន ៖

$$x_{n+1} = x_n^3 + 3x_n y_n^2 \text{ និង } y_{n+1} = 3x_n^2 y_n + y_n^3 \text{ គ្រប់ } n \in \mathbb{N}$$

ចូរគណនា x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

II-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍ជាប់លើ $[0,1]$ ។

$$\text{ចូរបង្ហាញថា } \int_0^{\pi} x \cdot f(\sin x) \cdot dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x) \cdot dx \text{ ?}$$

អនុវត្តន៍: ចូរគណនា $I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x}$ ។

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ
$$\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ (\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}})(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}})(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}}) = 1 \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{1}{1 + \sqrt{1+x^2}}$, $x \in I$

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា x_n និង y_n ជាអនុគមន៍នៃ n

$$\text{គេមាន } x_{n+1} = x_n^3 + 3x_n y_n^2 \quad (1)$$

$$\text{និង } y_{n+1} = 3x_n^2 y_n + y_n^3 \quad (2)$$

បូកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$x_{n+1} + y_{n+1} = (x_n + y_n)^3$$

$$1 \cdot x_{n+1} + (y_{n+1}) = 3 \cdot 1 \cdot x_n + y_n$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា $\{1 \cdot x_n + y_n\}$ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

រេសុង $q = 3$ និងតួដំបូង $1 \cdot x_0 + (y_0) = 1 \cdot 1$ ។

$$\text{គេបាន } 1 \cdot x_n + y_n = 3^n \cdot 1 \quad \blacksquare$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គេទាញ $x_n + y_n = 6^{3^n}$ (3)

ដកកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$x_{n+1} - y_{n+1} = (x_n - y_n)^3$$

$$1 \cdot x_{n+1} - (y_{n+1}) = 3 \cdot 1 \cdot x_n - y_n$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា $\{1 \cdot x_n - y_n\}$ ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមាន

រេសុង $q = 3$ និងតួដំបូង $1 \cdot x_0 - (y_0) = 1 \cdot 4$ ។

គេបាន $1 \cdot x_n - y_n = 3^n \cdot 1 \cdot 4$ នាំឱ្យ $x_n - y_n = 4^{3^n}$ (4)

បូកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $2x_n = 6^{3^n} + 4^{3^n}$

គេទាញ $x_n = \frac{6^{3^n} + 4^{3^n}}{2}$ ។

ដកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $2y_n = 6^{3^n} - 4^{3^n}$

គេទាញ $y_n = \frac{6^{3^n} - 4^{3^n}}{2}$ ។

ដូចនេះ $x_n = \frac{6^{3^n} + 4^{3^n}}{2}$ និង $y_n = \frac{6^{3^n} - 4^{3^n}}{2}$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

II-បង្ហាញថា $\int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x).dx$

តាង $x = \pi - t$ នាំឱ្យ $dx = -dt$

និង ចំពោះ $x \in [0, \pi]$ នាំឱ្យ $t \in [\pi, 0]$

គេបាន $\int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx = -\int_{\pi}^0 (\pi - t).f[\sin(\pi - t)].dt$

$$\int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx = \int_0^{\pi} (\pi - t).f(\sin t).dt = \pi \int_0^{\pi} f(\sin t).dt - \int_0^{\pi} t.f(\sin t).dt$$

$$\int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx = \pi \int_0^{\pi} f(\sin x).dx - \int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx$$

នាំឱ្យគេទាញបាន $\int_0^{\pi} x.f(\sin x).dx = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} f(\sin x).dx \quad \checkmark$

អនុវត្តន៍: គណនា $I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x . dx}{1 + \cos^2 x}$

គេមាន $I = \int_0^{\pi} \frac{x . \sin x . dx}{1 + \cos^2 x} = \int_0^{\pi} x . \frac{\sin x . dx}{2 - \sin^2 x} = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} \frac{\sin x . dx}{2 - \sin^2 x}$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

តាង $z = \cos x$ នាំឱ្យ $dz = -\sin x \cdot dx$

ហើយចំពោះ $x \in [0, \pi]$ នោះ $z \in [1, -1]$

$$\text{គេបាន } I = \frac{\pi}{2} \int_1^{-1} \frac{-dz}{1+z^2} = \frac{\pi}{2} [\arctan z]_{-1}^1 = \frac{\pi}{2} \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) = \frac{\pi^2}{4} \quad \text{។}$$

ដូចនេះ:
$$I = \int_0^{\pi} \frac{x \sin x \cdot dx}{1 + \cos^2 x} = \frac{\pi^2}{4} \quad \text{។}$$

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ

$$\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) = 1 \end{cases}$$

ដោយប្រើឯកលក្ខណៈភាព

$$(a + b + c)^3 = a^3 + b^3 + c^3 + 3(a + b)(b + c)(c + a)$$

$$\left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)^3 = 1 + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + 3 \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \right) \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right) \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)$$

$$\left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} \right)^3 = 1 + 9 + 3(18) = 64$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ $1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} = 4$ ឬ $\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}} = 3$

គេបាន $(\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}})^3 = 27$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{3}{\sqrt[3]{x} \cdot \sqrt[3]{y}} (\frac{1}{\sqrt[3]{x}} + \frac{1}{\sqrt[3]{y}}) = 27$$

$$9 + \frac{3}{\sqrt[3]{xy}} (3) = 27$$

$$1 + \frac{1}{\sqrt[3]{xy}} = 3$$

$$xy = \frac{1}{8}$$

គេបានប្រព័ន្ធ $\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 9 \\ xy = \frac{1}{8} \end{cases}$ ឬ $\begin{cases} x + y = \frac{9}{8} \\ xy = \frac{1}{8} \end{cases}$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយសមីការរៀង $z^2 - \frac{9}{8}z + \frac{1}{8} = 0$

គេទទួលបានគូចម្លើយ $(x = 1, y = \frac{1}{8})$ ឬ $(x = \frac{1}{8}, y = 1)$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$, $x \in \mathbb{R}$

យើងបាន $f'(x) = \frac{-(x + \sqrt{1+x^2})}{(x + \sqrt{1+x^2})^2} = \frac{-1 - \frac{2x}{\sqrt{1+x^2}}}{2\sqrt{1+x^2}}$

$$f'(x) = \frac{\sqrt{1+x^2} + x}{(x + \sqrt{1+x^2}) \sqrt{1+x^2}} = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$$

ដោយ $f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} > 0, \forall x \in \mathbb{R}$

ដូចនេះអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R} ។

ម្យ៉ាងទៀតចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ គេមាន ៖

$$\frac{a}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} \quad \text{និង} \quad \frac{b}{1+a+b} < \frac{b}{1+b}$$

គេទាញ $\frac{a}{1+a+b} + \frac{b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$

ឬ $\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$

គណិតវិទ្យាអោរូបករណ៍

ដោយសារតែអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R}

ហេតុនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេបាន៖

$$\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$$

$$\text{នាំឱ្យ } f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

$$\text{ដូចនេះ } f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

វិញ្ញាសាទី០៩

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យសមីការ $a^2 + bx + c = 0$, $a \neq 0$, $a \neq c$ ។

តាង $\tan \alpha$ និង $\tan \beta$ ជាឫសរបស់សមីការខាងលើ ។

ចូរគណនាតម្លៃនៃកន្សោម ៖

$$A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta)$$

II-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍គូលើ $[-a, a]$ ។

ក. ចូរបង្ហាញថា $\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx$, $q > 0$, $q \neq 1$ ។

ខ. អនុវត្តន៍ ៖ គណនា $I = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{1+3^x}.dx$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ចែកនឹង 8 ឱ្យសំណល់ 1 ។

ចំនួន n នោះចែកនឹង 5 ឱ្យសំណល់ 2 ។

ក-បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ខ-រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $3 \leq n < 100$ ។

IV-ចូរកំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ និង $g(x)$ បើគេដឹងថា៖

$$f(2x - 1) + 2g(3x + 1) = x^2$$

និង $f(4x - 3) - g(6x - 2) = -2x^2 + 2x + 1$ ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាតម្លៃនៃកន្សោម ៖

$$A = a \sin^2(\alpha + \beta) + b \sin(\alpha + \beta) \cos(\alpha + \beta) + c \cos^2(\alpha + \beta)$$

ដោយ $\tan \alpha$ និង $\tan \beta$ ជាបួសរបស់សមីការគេបាន ៖

$$\begin{cases} \tan \alpha + \tan \beta = -\frac{b}{a} \\ \tan \alpha \cdot \tan \beta = \frac{c}{a} \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $f(x)$ ជាអនុគមន៍គូនោះ: $f(-x) = f(x)$, $\forall x \in [-a, a]$

$$\text{គេទាញបាន } \int_{-a}^0 \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{q^x.f(x)}{1+q^x}.dx \quad (2)$$

យក (2) ទៅជួសក្នុង (1) គេបាន៖

$$\int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{q^x.f(x).dx}{1+q^x} + \int_0^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a \frac{(q^x + 1)f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx$$

$$\text{ដូច្នេះ: } \int_{-a}^a \frac{f(x).dx}{1+q^x} = \int_0^a f(x).dx \quad , \quad q > 0, q \neq 1 \quad \checkmark$$

ខ. អនុវត្តន៍ ៖ គណនា $I = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\cos x}{1+3^x}.dx$

ដោយ $\cos x$ ជាអនុគមន៍គូនោះគេបាន៖

$$I = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos x . dx = [\sin x]_0^{\frac{\pi}{2}} = 1 - 0 = 1 \quad \checkmark \quad \text{ដូច្នេះ: } \boxed{I=1} \quad \checkmark$$

III-ក. បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ឧបមាថា n ចែកនឹង 8 ឱ្យផលចែក $q_1 \in \mathbb{N}$ និងសំណល់ 1

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

និង ចំនួន n នោះចែកនឹង 5 ឱ្យផលចែក $q_2 \in \mathbb{N}$ និងសំណល់ 2

តាមអឺគ្លីត យើងបាន
$$\begin{cases} n = 8q_1 + 1 & (-1) \\ n = 5q_2 + 2 & (1) \end{cases} \cdot 6$$

ឬ
$$\begin{cases} -1 & n - 5 - 1 & q_2 - 10 & (1) \\ 1 & n - 8 & q_2 + 3 & 2(2) \end{cases}$$

បូកសមីការ (1) និង (2)

យើងបាន $n = 8q_2 - 10q_1 + 2 = 4q + 10$

ដែល $q = 2q_2 - 3q_1$ ។ តាមទំនាក់ទំនង $n = 4q + 1$ បញ្ជាក់ថា

បើចំនួន n នោះចែកនឹង 40 ឱ្យសំណល់ $r = 17$

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $3 \leq n < 100$

យើងមាន $n = 4q + 1$ ដោយ $3 \leq n < 100$

គេទាញ $3 \leq 4q + 1 < 100$

ឬ $9 + \frac{3}{4} < n < 101 + \frac{1}{4}$

ដោយ $q \in \mathbb{N}$ នាំឱ្យគេទាញបាន $q = \{9, 10, \dots\}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ហើយ $n = \{ 3 \quad 9, 47 \ 0\}$ ។

IV-កំណត់អនុគមន៍ $f(x)$ និង $g(x)$

$$\text{គេមាន } f(2x-1) + 2g(3x+1) = x^2 \quad (1)$$

$$\text{និង } f(4x-3) - g(6x-2) = -2x^2 + 2x + 1 \quad (2)$$

យើងតាង $2x-1 = 4t-3$ នាំឱ្យ $x = 2t-1$

យក $x = 2t-1$ ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

$$f[2(2t-1)-1] + 2g[3(2t-1)+1] = (2t-1)^2$$

$$f(4t-3) + 2g(6t-2) = 4t^2 - 4t + 1 \quad (3)$$

បើគេយក $x = t$ ជួសក្នុង(2) គេបាន

$$f(4t-3) - g(6t-2) = -2t^2 + 2t + 1 \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) គេបានប្រព័ន្ធ

$$\begin{cases} f(4t-3) + 2g(6t-2) = 4t^2 - 4t + 1 & (3) \\ f(4t-3) - g(6t-2) = -2t^2 + 2t + 1 & (4) \end{cases}$$

ដកសមីការ(3)និង(4)គេបាន

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$3g(6t - 2) = 6t^2 - 6t \quad \text{នាំឱ្យ} \quad g(6t - 2) = 2t^2 - 2$$

$$\text{យក } x = 6t - 2 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad t = \frac{x+2}{6}$$

$$\text{ហើយ} \quad g(x) = 2\left(\frac{x+2}{6}\right)^2 - 2 = \frac{(x-4) x + (8)}{1 \quad 8}$$

$$\text{តាម (4) នាំឱ្យ} \quad f(4t - 3) - (2t^2 - 2) = -2t^2 + 2t + 1$$

$$\text{នាំឱ្យ} \quad f(4t - 3) = 2t - 1 \quad \text{យក } x = 4t - 3 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad t = \frac{x+3}{4}$$

$$\text{គេទាញ} \quad f(x) = 2\left(\frac{x+3}{4}\right) - 1 = \frac{x+1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ:} \quad \boxed{f(x) = \frac{x+1}{2}, \quad g(x) = \frac{(x-4) x + (8)}{1 \quad 8}} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១០

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យខ្សែកោង (C_m) : $y = f_m(x) = \frac{x^2 + 4m - 4m^2 + 1}{m - x}$

ចូរបង្ហាញថាមានខ្សែកោងពីរនៃគ្រួសារខ្សែកោង (C_m)

ដែលកាត់តាមចំនុច $M_0(x_0 ; y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $(x_0 ; y_0) \in I \quad \mathbb{R}$ ។

m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ ។

II-ក្នុងប្លង់កុំផ្លិច (O, \vec{i}, \vec{j}) គេឱ្យបួនចំនុច A, B, C, D

ដែលមានអាហ្វិករៀងគ្នា

$Z_A = 1 + 6i, Z_B = 4 + 5i, Z_C = 5 + 4i$ និង $Z_D = -2 - 3i$ ។

ចូរស្រាយថាចតុកោណ $A B C$ ចារិកក្នុងរង្វង់មួយដែលគេនឹង

បញ្ជាក់ផ្ចិតនិង កាំរបស់វា ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4^x \cdot 5^y = \frac{1}{400} \\ 5^x \cdot 6^y = \frac{1}{900} \end{cases}$

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$

កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ការបង្ហាញ ៖

បើ $M_0 \in (C_m)$ គេបាន $y_0 = \frac{x_0^2 + 4mx_0 - 4m^2 + 1}{m - x_0}$

សមមូល $y_0(m - x_0) = x_0^2 + 4mx_0 - 4m^2 + 1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$m^2 - x_0 y_0 m = x_0^2 + 4m^2 - 4m^2 x + 1$$

$$4m^2 + (y_0 - 4x_0)m - x_0^2 - x_0 y_0 - 1 = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីសម្រេចបាននៃសមីការ (1) សរសេរ ៖

$$\Delta = (y_0 - 4x_0)^2 - 4(x_0^2 + x_0 y_0 + 1)$$

$$= y_0^2 - 8x_0 y_0 + 16x_0^2 - 4x_0^2 - 4x_0 y_0 - 4$$

$$= (y_0^2 + 8x_0 y_0 + 16x_0^2) - 8x_0 y_0 - 4x_0^2 - 4$$

$$= (y_0 + 4x_0)^2 - 8x_0 y_0 - 4x_0^2 - 4 > 0 ; \forall x_0, y_0 \in \mathbb{R}$$

ដោយ $\Delta > 0$ នាំឱ្យសមីការ (1) មានឫសពីរផ្សេងគ្នាជានិច្ច ។

ដូចនេះមានខ្សែកោងពីរនៃគ្រួសារខ្សែកោង (C_m) ដែលកាត់តាម

ចំណុច $M_0(x_0 ; y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $(x_0 ; y_0) \in \mathbb{R}^2$ ។

II-ស្រាយថាចតុកោណ ABC ចារិកក្នុងរង្វង់

យើងតាង (c): $x^2 + y^2 + a + b x + c = 0$

ជាសមីការរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ ABC ។

យើងបាន $A \in (c)$ នាំឱ្យ $1^2 + 6^2 + a + 6b + c = 0$

ឬ $a + 6b + c = -37 \quad (1)$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$B \in (c) \text{ នាំឱ្យ } 4^2 + 5^2 + 4a + 5b + c = 0$$

$$\text{ឬ } 4a + 5b + c = -4 \quad (2)$$

$$C \in (c) \text{ នាំឱ្យ } (-2)^2 + (-3)^2 - 2a - 3b + c = 0$$

$$\text{ឬ } -2a - 3b + c = -1 \quad (3)$$

យើងបានប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} a + 6b + c = -3 & 7 \\ 4a + 5b + c = -4 & 1 \\ -2a - 3b + c = -1 & 3 \end{cases}$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយប្រព័ន្ធនេះគេបានចម្លើយ

$$a = -2, b = -2, c = -2 \quad \text{។}$$

សមីការរង្វង់ចារិកក្រៅត្រីកោណ ABC អាចសរសេរ ៖

$$(c) : x^2 + y^2 - 2x - 2y - 2 = 0$$

$$\text{ឬ } (c) : (x-1)^2 + (y-1)^2 = 2$$

ម្យ៉ាងទៀតដោយយកកូអរដោនេ D ជួសក្នុងសមីការ

$$(c) : (-2-1)^2 + (-3-1)^2 = 2$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វាផ្ទៀងផ្ទាត់នោះនាំឱ្យ $D \in (c)$ ។

ដោយបួនចំនុច A, B, C, D ស្ថិតនៅលើរង្វង់មានសមីការ

$$(c): (x-1)^2 + (y-1)^2 = 2 \quad \text{តែមួយនោះនាំឱ្យចតុកោណ } A B C$$

ចារឹកក្នុងរង្វង់ (c) មានផ្ចិត $I(1, 1)$ និង កាំ $R = \sqrt{2}$ ។

III-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} 4^x \cdot 5^y = \frac{1}{400} \\ 5^x \cdot 6^y = \frac{1}{900} \end{cases}$$

យើងមាន $1 (4^x \cdot 5^y) = 1 \cdot \frac{1}{400}$

ឬ $x \ln 4 + y \ln 5 = -2 \ln 4 - 2 \ln 5 \quad (1)$

ហើយ $1 (5^x \cdot 6^y) = 1 \cdot \frac{1}{900}$

ឬ $x \ln 5 + y \ln 6 = -2 \ln 5 - 2 \ln 6 \quad (2)$

តាម (1) & (2) គេបានប្រព័ន្ធខាងក្រោម

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{cases} x_1 + 4x_2 + y_1 + 5x_3 - 21 = 4x_2 + 21 + 5x_3 & (-1 \ 6) \\ x_1 + 5x_2 + y_1 + 6x_3 - 21 = 6x_2 + 21 + 5x_3 & (1 \ 5) \end{cases}$$

$$\begin{cases} -x_1 + 4 \ln 6 - ny_1 + 5 \ln 6 - n21 + 4 \ln 6 + n21 + 5 \ln 6 & (3) \\ x_1 + 2 + 5x_2 + y_1 + 5 \ln 6 - n - 21 + 6 \ln 5 - n21 + 2 + 5x_3 & (4) \end{cases}$$

បូកសមីការ (3) & (4) គេបាន

$$(2 + 5 + 1 + 4 \ln 6) x = 2(4 + 11 + 6 - n + 2 + 5) \text{ នាំឱ្យ } x = -2$$

តាមសមីការ $4^x \cdot 5^y = \frac{1}{4 \cdot 0}$ គេទាញ $4^{-2} \cdot 5^y = \frac{1}{4 \cdot 0}$

នាំឱ្យគេទាញ $y = -2$ ។ ដូចនេះ $x = -2, y = -2$ ។

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3x^2 + 6x - 3)(3x^2 - 3x + 1) - (6x - 3)(x^3 + 3x^2 - 3x + 1)}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \\ &= \frac{3x^4 - 6x^3 + 3x^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} = \frac{3x^2(x-1)^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \geq 0, \forall x \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

ដូចនេះ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនលើ \mathbb{R} ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ម៉្យាងទៀតយើងសន្មតថា $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+a}{2+a+b}$

គេបាន $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{2+a+b}{1+a+b+a}$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{(1+a)+(1+b)}{(1+a)(1+b)}$$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$$

ដោយ $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a}$ និង $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+b}$ គ្រប់ a និង b ។

គេទាញ $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$

នាំឲ្យ $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+a}{2+a+b}$ ពិត។

ដូចនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេទាញបាន ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

វិញ្ញាសាទី១១

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យ $P(x)$ ជាពហុធាដឺក្រេទីបី ។

គេដឹងថា $P(x)+2$ ចែកដាច់នឹង $(x+1)^2$ ហើយ $P(x)-2$ ចែកដាច់
នឹង $(x-1)^2$ ។ ចូរកំណត់ពហុធា $P(x)$ ។

II-ចូរដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} 4^x \cdot 3^{y+1} + 2^y = 1 & (1) \\ 8^x + 2^x \cdot 3^{1+2y} = 1 & (2) \end{cases}$

III-គេឱ្យ $a_0 = \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6}$ និង $a_{n+1} = \frac{a_n^2 - 5}{2(a_n + 2)}$

ចំពោះគ្រប់ $n \geq 0$ ។

ចូរស្រាយថា $a_n = c \left(\frac{2^{n-3} \pi}{3} \right) - 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-កំនត់រកពហុធា $P(x)$ ៖

$$\text{តាមបំណាប់គេអាចសរសេរ} \begin{cases} P(x) + 2 = (x + 1)^2(a + bx) & (1) \\ P(x) - 2 = (x - 1)^2(c + dx) & (2) \end{cases}$$

$$\text{គេបាន} \begin{cases} P(-1) + 2 = 0 \\ P(1) - 2 = 0 \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ} \begin{cases} P(-1) = -2 \\ P(1) = 2 \end{cases}$$

ដោយធ្វើដេរីវេលើ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\begin{cases} P'(x) = 2(x + 1) a + a(x + 1)^2 \\ P'(x) = 2(x - 1) c + c(x - 1)^2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} P'(x) = (x + 1) 2(a + b)x + a(x + 1) & (3) \\ P'(x) = (x - 1) 2(c + d)x + c(x - 1) & (4) \end{cases}$$

តាម (3) និង (4) បញ្ជាក់ថា $P'(x)$ ចែកដាច់នឹង $(x + 1)$ ឬ $(x - 1)$

$$\text{គេទាញ } P'(x) = k(x + 1) \quad x \neq -1$$

(ព្រោះ $P(x)$ ជាពហុធាដឺក្រេទី៣)

$$\text{គេបាន } P(x) = k \int (x^2 - 1) dx = k \left(\frac{x^3}{3} - x \right) + r$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចំពោះ $x = \pm 1$ គេបាន
$$\begin{cases} P(-1) = \frac{2}{3}k + r = -2 \\ P(1) = -\frac{2}{3}k + r = 2 \end{cases}$$

ដោះស្រាយប្រព័ន្ធនេះគេបាន $k = 3$, $r = 0$

ដូចនេះ $P(x) = 3 \left(\frac{x^3}{3} - x \right) = x^3 - 3x$ ។

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} 4^x \cdot 3^{y+1} + 2^y \neq 1 & (1) \\ 8^x + 2^x \cdot 3^{1+2y} = 1 & (2) \end{cases}$$

ដោយបូកសមីការ (1) និង (2) អង្កនិងអង្កគេបាន ៖

$$\begin{aligned} 8^x + 4^x \cdot 3^{y+1} + 2^x \cdot 3^{1+2y} + 27^y &= 343 \\ (2^x)^3 + 3(2^x)^2(3^y) + 3(2^x)(3^y)^2 + (3^y)^3 &= 343 \\ (2^x + 3^y)^3 &= 343 \\ 2^x + 3^y &= 7 \quad (3) \end{aligned}$$

ម៉្យាងទៀតដកសមីការ(1) និង (2) អង្កនិងអង្កគេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$27^y - 2^x \cdot 3^{1+2y} + 4^x \cdot 3^{y+1} - 8^x = -1$$

$$(3^y)^3 - 3(3^y)^2(2^x) + 3(3^y)(2^x)^2 - (2^x)^3 = -1$$

$$(3^y - 2^x)^3 = -1$$

$$2^x - 3^y = 1 \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) យើងបានប្រពន្ធនៃ ៖

$$\begin{cases} 2^x + 3^y = 7 & (3) \\ 2^x - 3^y = 1 & (4) \end{cases}$$

បូកសមីការ(3) និង (4) គេបាន $2 \cdot 2^x = 8$ នាំឲ្យ

ដកសមីការ(3) និង (4) គេបាន $2 \cdot 3^y = 6$ នាំឲ្យ $y = 1$ ។

ដូចនេះ $x = 2, y = 1$ ។

III-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $a_n = c \left(\frac{2^{n-3} \pi}{3} \right) - 2$

ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $a_0 = c \cdot \frac{\pi}{2} - 2$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned} \cos \frac{\pi}{2^4} &= \frac{\cos \frac{\pi}{2^3} \cos \frac{\pi}{2^4} + \sin \frac{\pi}{2^3} \sin \frac{\pi}{2^4}}{\cos \frac{\pi}{2^2} \cos \frac{\pi}{2^4} + \sin \frac{\pi}{2^2} \sin \frac{\pi}{2^4}} = \frac{1 + \cos \frac{\pi}{2^3}}{2 \cos \frac{\pi}{2^4}} \\ &= \frac{1 + \cos \frac{\pi}{3} \left(\frac{\pi}{4} \right)}{2 \sin \frac{\pi}{3} \left(\frac{\pi}{4} \right)} = \frac{1 + \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}}{\frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}} = \frac{4 + \sqrt{6} + \sqrt{2}}{\sqrt{6} - \sqrt{2}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \cos \frac{\pi}{2^4} &= \frac{4(\sqrt{6} + \sqrt{2}) + (\sqrt{6} + \sqrt{2})^2}{4} \\ &= \frac{4(\sqrt{6} + \sqrt{2}) + 8 + 4\sqrt{3}}{4} \\ &= 2 + \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} \end{aligned}$$

តេទាញ $a_0 = \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6}$

ហេតុនេះ $a_n = c \left(\cos \frac{2^{n-3} \pi}{3} \right) - 2$ ពិតចំពោះ $n = 0$ ។

សន្មតថាវាពិតដល់តួទី k គឺ $a_k = c \left(\cos \frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 2$ ពិត

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យើងនឹងស្រាយថាវាពិតដល់តួទី $k + 1$ គឺ ៖

$$a_{k+1} = c \left(\cot \frac{2^{k-2} \pi}{3} \right) - 2 \text{ ពិត ។}$$

យើងមាន $a_{k+1} = \frac{a_k^2 - 5}{2(a_k + 2)}$ ដោយ $a_k = c \left(\cot \frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 2$

នោះ $a_{k+1} = \frac{\left[c \cot \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 2 \right]^2 - 5}{2c \cot \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right)}$

$$a_{k+1} = \frac{\cot^2 \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 4 \cot \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 1}{2 \cot \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right)}$$

$$= \frac{\cot^2 \left(\frac{2^{k-3} \pi}{3} \right) - 1}{2 \cot \left(\frac{2^{k-3} \pi}{2} \right)} - 2$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដោយប្រើរូបមន្ត $c \cdot 2a \mp \frac{c \cdot 6a \mp 1}{2c \cdot a}$

គេបាន $a_{k+1} = c \left(0 \frac{2^{k-2} \pi}{3} \right) - 2$ ពិត ។

ដូចនេះ $a_n = c \left(0 \frac{2^{n-3} \pi}{3} \right) - 2$ ។

វិញ្ញាសាទី១២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យ $A = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i\right)^n - \left(\frac{1}{\sqrt{3}} - i\right)^n, n \in \mathbb{N}$ ។

ចូរបង្ហាញថា $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

II-គេឱ្យចំនួនគត់វិជ្ជមាន n ។

គេដឹងថា n ចែកនឹង 7 ឱ្យសំណល់ 5 ហើយ n ចែកនឹង 8

ឱ្យសំណល់ 3 ។

ក. តើចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $5616 < n < 5626$ ។

III-គេឱ្យអាំងតេក្រាល

$$I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} \quad \text{និង} \quad I_n = \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt, \quad (n \in \mathbb{N})$$

ក. ចូរគណនាតម្លៃនៃ I_0 រួច ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ។

ខ. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

គ. ទាញឱ្យបានថា $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}, \forall n \geq 2$ ។

ទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

IV-គេឱ្យ a_1, a_2, a_3, a_4, a_5 ជាចំនួនពិតដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

$$\frac{a_1}{k^2 + 1} + \frac{a_2}{k^2 + 2} + \frac{a_3}{k^2 + 3} + \frac{a_4}{k^2 + 4} + \frac{a_5}{k^2 + 5} = \frac{1}{k^2}$$

ចំពោះ $k = 1, 2, 3, 4, 5$ ។

ចូរកំនត់តម្លៃ $\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-បង្ហាញថា $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

យើងមាន $A = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i \right)^n - \left(\frac{1}{\sqrt{3}} - i \right)^n$, $n \in \mathbb{N}$

តាង $Z = \frac{1}{\sqrt{3}} + i = \frac{1+i\sqrt{3}}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right)$

តាមរូបមន្តដឺមុរីបាន $Z^n = \left(\frac{1}{\sqrt{3}} + i \right)^n = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

ហើយ $\bar{Z}^n = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} - i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

គេទាញ $A = \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right) - \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} - i \sin \frac{n\pi}{3} \right)$

$$= \frac{2^n}{(\sqrt{3})^n} \left(\cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} - \cos \frac{n\pi}{3} + i \sin \frac{n\pi}{3} \right) = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$$

ដូចនេះ: $A = i \cdot \frac{2^{n+1}}{(\sqrt{3})^n} \cdot \sin \frac{n\pi}{3}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-ក. តើចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ប៉ុន្មាន ?

តាមសម្មតិកម្មគេដឹងថា n ចែកនឹង 7 ឱ្យសំណល់ 5 នាំឱ្យមាន

$$q_1 \in \mathbb{IN} \text{ ដែល } n = 7q_1 + 5 \quad (1)$$

ហើយម្យ៉ាងទៀត n ចែកនឹង 8 ឱ្យសំណល់ 3 នោះនាំឱ្យមាន

$$q_2 \in \mathbb{IN} \text{ ដែល } n = 8q_2 + 3 \quad (2)$$

តាម (1) និង (2) គេបានប្រព័ន្ធនៃ
$$\begin{cases} n = 7q_1 + 5 & (1) \\ n = 8q_2 + 3 & (2) \end{cases}$$

ឬ
$$\begin{cases} 8n = 56q_1 + 40 & (3) \\ 7n = 56q_2 + 21 & (4) \end{cases}$$

ដកសមីការ (3) និង (4) គេបាន $n = 56(q_1 - q_2) + 19$

តាង $q = q_1 - q_2$, $q \in \mathbb{IN}$

គេបាន $n = 56q + 19$ ។

ទំនាក់ទំនងនេះមានន័យថាចំនួន n នោះចែកនឹង 56 ឱ្យសំណល់ 19

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ. រកចំនួន n នោះដោយដឹងថា $5616 < n < 5626$

គេមាន $n = 56q + 19$ នាំឱ្យ $5616 < 56q + 19 < 5626$

$$\text{ឬ } \frac{5597}{56} < q < \frac{5607}{56} \quad \text{ឬ } 99 + \frac{53}{56} < q < 100 + \frac{7}{56}$$

នាំឱ្យ $q = 100$ ។

ចំពោះ $q = 100$ គេបាន $n = 5600 + 19 = 5619$ ។

III-ក. គណនាតម្លៃនៃ I_0 រួច ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ

$$\text{យើងបាន } I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} = \int_0^1 \frac{dt}{\frac{3}{4} + \left(\frac{1}{2} + t\right)^2}$$

$$\text{តាង } U = \frac{1}{2} + t \text{ នាំឱ្យ } dU = dt$$

$$\text{ហើយចំពោះ } \forall t \in [0,1] \text{ នោះ } U \in \left[\frac{1}{2}, \frac{3}{2}\right]$$

$$\text{គេបាន } I_0 = \int_{\frac{1}{2}}^{\frac{3}{2}} \frac{dU}{\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 + U^2} = \left[\frac{2}{\sqrt{3}} \arctan\left(\frac{2U}{\sqrt{3}}\right) \right]_{\frac{1}{2}}^{\frac{3}{2}}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$= \frac{2}{\sqrt{3}} \arctan \sqrt{3} - \frac{2}{\sqrt{3}} \arctan \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} \right) = \frac{\pi}{3\sqrt{3}} \quad \text{។}$$

ដូចនេះ $I_0 = \int_0^1 \frac{dt}{1+t+t^2} = \frac{\pi}{3\sqrt{3}} \quad \text{។}$

ម៉្យាងទៀតគេមាន $I_n = \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt$ និង $I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \cdot dt$

ចំពោះគ្រប់ $t \in [0,1]$ គេមាន $t^{n+1} \leq t^n$ នាំឱ្យ $\frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \leq \frac{t^n}{1+t+t^2}$

គេទាញ $\int_0^1 \frac{t^{n+1}}{1+t+t^2} \cdot dt \leq \int_0^1 \frac{t^n}{1+t+t^2} \cdot dt$ ឬ $I_{n+1} \leq I_n, \forall n \in \mathbb{N}$ ។

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

ខ. ស្រាយបញ្ជាក់ថា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} &= \int_0^1 \frac{t^n dt}{1+t+t^2} + \int_0^1 \frac{t^{n+1} dt}{1+t+t^2} + \int_0^1 \frac{t^{n+2} dt}{1+t+t^2} \\ &= \int_0^1 \frac{(t^n + t^{n+1} + t^{n+2}) dt}{1+t+t^2} = \int_0^1 \frac{t^n (1+t+t^2) \cdot dt}{1+t+t^2} \\ &= \int_0^1 t^n dt = \left[\frac{1}{n+1} t^{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

គ. ទាញឱ្យបានថា $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$

យើងមាន (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។ តាមលក្ខណៈនៃស្វ៊ីតចុះយើងមាន៖

$$I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \leq 3I_n \leq I_{n-2} + I_{n-1} + I_n$$

ដោយ $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ នាំឱ្យ $I_{n-2} + I_{n-1} + I_n = \frac{1}{n-1}$

គេទាញ $\frac{1}{n+1} \leq 3I_n \leq \frac{1}{n-1}$ នាំឱ្យ $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$ ។

ដូចនេះ $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$ ។

ទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$:

មាន $\frac{1}{3(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{3(n-1)}$, $\forall n \geq 2$

នាំឱ្យ $\frac{n}{3(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{3(n-1)}$ ។ ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{3}$ ។

IV-កំនត់តម្លៃ $\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41}$

តាងអនុគមន៍

$$f(x) = \left(\frac{a_1}{x+1} + \frac{a_2}{x+2} + \frac{a_3}{x+3} + \frac{a_4}{x+4} + \frac{a_5}{x+5} - \frac{1}{x} \right) \prod_{p=0}^5 (x+p) \quad (1)$$

ដែល $x = 1, 4, 9, 16, 25$

គេបាន $f(1) = f(4) = f(9) = f(16) = f(25) = 0$

នាំឲ្យអនុគមន៍ f អាចសរសេរមួយបែបទៀតជារាង

$$f(x) = c(x-1)(x-4)(x-9)(x-16)(x-25) \quad (2)$$

តាម (1) គេទាញបាន៖ $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5 \times (0-1) = -120$

តាម (2) គេទាញបាន៖

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = c \cdot (-1)(-4)(-9)(-16)(-25) = -(120)^2 c$$

គេបានសមីការ $-(120)^2 \cdot c = -120 \Rightarrow c = \frac{1}{120}$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\text{គេបាន } f(x) = \frac{1}{120}(x-1)(x-4)(x-9)(x-16)(x-25)$$

$$\text{បើ } x = 36 \Rightarrow f(36) = \frac{35.32.27.20.11}{120} \quad (3)$$

តាម (1) បើ $x = 36$ គេបាន

$$f(36) = 36.37.38.39.40.41 \left(\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \dots + \frac{a_5}{41} - \frac{1}{36} \right) \quad (4)$$

តាម (3) និង (4) គេទាញបាន

$$\frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \dots + \frac{a_5}{41} = \frac{1}{36} + \frac{35.32.27.20.11}{120.36.37.38.39.40.41}$$

$$\text{ដូចនេះ: } \frac{a_1}{37} + \frac{a_2}{38} + \frac{a_3}{39} + \frac{a_4}{40} + \frac{a_5}{41} = \frac{187465}{6744582} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គណនាផលបូក

$$S_n = 1.1! + 2.2! + 3.3! + \dots + n.n!$$

ដែល $n! = n(n-1)(n-2)\dots 3.2.1$ ។

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ $\begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x^4 - y^4 = a - b \end{cases}$

ដែល a និង b ជាចំនួនពិតដែល $a + b \neq 0$ ។

III-គេឲ្យស្វ៊ីត $\{ a_n \}$ កំណត់ដោយ ៖

$$a_0 = 1 \text{ និង } a_{n+1} = a_0 \cdot a_1 \cdot a_n + 4 \text{ ចំពោះគ្រប់ } n \geq 1 \text{ ។}$$

ចូរបង្ហាញថា $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$ ចំពោះគ្រប់ $n \geq 1$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

IV-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^n x \cdot dx$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$

ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ រួចគណនា $I_n + I_{n+2}$ ជាអនុគមន៍នៃ n ។

ខ/បង្ហាញថា $\frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ។

គ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាផលបូក

$$S_n = 1.1! + 2.2! + 3.3! + \dots + n.n!$$

$$\text{គេមាន } k.k! = [k(k+1) - 1].k!$$

$$k.k! = (k+1)k! - k!$$

$$k.k! = (k+1)k! - k!$$

$$\text{គេបាន } S_n = (2! - 1!) + (3! - 2!) + (4! - 3!) + \dots + (n+1)! - n!$$

$$\text{ដូចនេះ } S_n = (n+1)! - 1 \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ

$$\begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x^4 - y^4 = a - b \end{cases} \text{ សមមូល } \begin{cases} a + b = (x + y)^3 \\ a - b = x^4 - y^4 \end{cases} \begin{array}{l} y \\ 1 \end{array}$$

$$\begin{cases} a - b = y(x + y)^3 \\ a - b = x^4 - y^4 \end{cases} +$$

$$a(x + y) = y(x + y)^3 + x^4 - y^4$$

ដោយ $a + b \neq 0$ នោះ $x + y \neq 0$

$$\text{គេទាញ } a = \frac{y(x + y)^3 + x^4 - y^4}{x + y} = x^3 + 3x^2y$$

$$\text{ហើយ } b = (x + y)^3 - a = 3x^2y + y^3$$

$$\text{គេបានប្រព័ន្ធ } \begin{cases} x^3 + 3x^2y = a \\ 3x^2y + y^3 = b \end{cases} \text{ នាំឲ្យ } \begin{cases} x + y = \sqrt[3]{a + b} \\ x - y = \sqrt[3]{a - b} \end{cases}$$

$$\text{ដូចនេះ } x = \frac{\sqrt[3]{a + b} + \sqrt[3]{a - b}}{2}; y = \frac{\sqrt[3]{a + b} - \sqrt[3]{a - b}}{2} \quad \text{។}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-បង្ហាញថា $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$

យើងសង្កេតឃើញថាគ្រប់ $k \in \mathbb{N}$ គេមាន $a_k > 0$ ។

គេមាន $a_{n+1} = a_0 \cdot a_1 \cdot a_n + 4$

គេបាន $a_{n+2} = a_0 \cdot a_1 \cdot a_{n+1} + 4$.

$$a_{n+2} = (a_0 \cdot a_1 \cdot a_n) \cdot (a_0 \cdot a_1 \cdot a_n + 4) + 4$$

$$a_{n+2} = (a_0 a_1 \cdot a_n)^2 + 4(a_0 \cdot a_1 \cdot a_n) + 4$$

$$a_{n+2} = (a_0 a_1 \cdot a_n + 2)^2$$

គេទាញ $\sqrt{a_{n+2}} = a_0 a_1 \cdot a_n + 2$

$$\sqrt{a_{n+2}} = (a_{n+1} - 4) + 2 \quad \text{ឬ} \quad a_{n+1} - \sqrt{a_{n+2}} = 2$$

ដូចនេះ $a_n - \sqrt{a_{n+1}} = 2$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

IV- ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ:

គ្រប់ $x \in [0, \frac{\pi}{4}]$ គេមាន $0 \leq \tan x \leq 1$

គេបាន $\forall n \in \mathbb{N} : \cot^{n+1} x \leq \cot^n x$ នាំឱ្យ $\int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^{n+1} x \leq \int_0^{\frac{\pi}{4}} \tan^n x \cdot dx$

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

គណនា $I_n + I_{n+2}$ ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

គេបាន $I_n + I_{n+2} = \int_0^{\frac{\pi}{4}} (1 + \tan^2 x) \tan^n x \cdot dx$

តាង $u = \tan x \Rightarrow du = (1 + \tan^2 x) \cdot dx$

ចំពោះ $x \in [0, \frac{\pi}{4}]$ នោះ $u \in [0, 1]$

គេបាន $I_n + I_{n+2} = \int_0^1 u^n du = \left[\frac{1}{n+1} u^{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1}$

ដូចនេះ $I_n + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ ។

ឧ/បង្ហាញថា $\frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ៖

គណិតវិទ្យាអេហារប្រករណ៍

មាន $I_n + I_{n+2} = \frac{1}{n+1}$ នោះ $I_{n-2} + I_n = \frac{1}{n-1}$ គ្រប់ $n \geq 2$ ។

ដោយ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះនោះគេបាន $I_{n+2} \leq I_n \leq I_{n-2}$

$$\text{គេទាញ } \frac{I_n + I_{n+2}}{2} \leq I_n \leq \frac{I_{n-2} + I_n}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)} \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2 \quad \text{។}$$

គ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) \text{ ៖}$

$$\text{ដោយ } \frac{1}{2(n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(n-1)} \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2$$

គុណអង្គទាំងពីរនៃវិសមភាពនឹង n គេបាន ៖

$$\frac{n}{2(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{2(n-1)} \quad \text{ដោយ } \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n}{2(n-1)} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{n}{2(n+1)} = \frac{1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } \lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេមានសមីការ $z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត α ដើម្បីឲ្យ $z = \alpha$ ជាឫសមួយរបស់(E) ។

ខ/ចូរសរសេរសមីការ(E) ជា រាង $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$

ដែល p និង q ជាចំនួនកុំផ្លិចត្រូវកំណត់ ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ។

II-គេមានអនុគមន៍ $f(n) = \frac{an^2 + bn + c}{2^n}$ ដែល $n \in \mathbb{N}$

ក/កំណត់បីចំនួនពិត a, b, c ដើម្បីឲ្យបាន

$f(n + 1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n}$ ចំពោះគ្រប់ $n \in \mathbb{N}$ ។

ខ/ទាញរកផលបូក $S_n = \frac{1^2}{2} + \frac{2^2}{2^2} + \frac{3^2}{2^3} + \dots + \frac{n^2}{2^n}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

រួចគណនាលីមីតនៃ S_n កាលណា $n \rightarrow +\infty$ ។

III-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^1 \sqrt{\frac{x}{x^3+1}} \cdot dx$

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល (E): $xy' + 3y = 4x + 9$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត α និង β ដើម្បីឲ្យអនុគមន៍ $y_1 = \alpha x + \beta$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/រកចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គេមានសមីការ $z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត α ៖

ដើម្បីឲ្យ $z = \alpha$ ជាឬសមួយរបស់(E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

គេបាន $\alpha^3 - (4 + 3i)\alpha^2 + 2(1 + 5i)\alpha + 4(1 - 2i) = 0$

$$(\alpha^3 - 4\alpha^2 + 2\alpha + 4) + i(-3\alpha^2 + 10\alpha - 8) = 0$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\text{គេទាញ} \begin{cases} \alpha^3 - 4\alpha^2 + 2\alpha + 4 = 0 \\ -3\alpha^2 + 10\alpha - 8 = 0 \end{cases}$$

$$\text{សមមូល} \begin{cases} (\alpha - 2)(\alpha^2 - 2\alpha - 2) = 0 \\ (\alpha - 2)(-3\alpha + 4) = 0 \end{cases}$$

គេទាញបាន $\alpha = 2$ ជាឫសតែមួយគត់របស់ប្រពន្ធសមីការខាងលើ

ដូចនេះ $\alpha = 2$ ជាចំនួនពិតដែលត្រូវរក ។

ខ/សរសេរសមីការ(E) ជា រាង $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$

សមីការ $(z - \alpha)(z^2 + pz + q) = 0$ អាចសរសេរជា ៖

$$z^3 + (p - \alpha)z^2 + (q - \alpha p)z - \alpha q = 0 \quad (1)$$

$$\text{ដោយ} \quad z^3 - (4 + 3i)z^2 + 2(1 + 5i)z + 4(1 - 2i) = 0 \quad (2)$$

ធ្វើការប្រៀបធៀបសមីការ(1) និង (2) គេទាញបាន ៖

$$\begin{cases} p - \alpha = -4 - 3i \\ q - \alpha p = 2 + 10i \\ -\alpha q = 4 - 8i \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} p - 2 = -4 - 3i \\ q - 2p = 2 + 10i \\ -2q = 4 - 8i \end{cases} \quad (\text{ព្រោះ } \alpha = 2)$$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយគេបាន $p = -2 - 3i$; $q = -2 + 4i$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ (E) : $(z - 2)[z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i] = 0$ ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

គេមាន (E) : $(z - 2)[z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i] = 0$

គេទាញ $z - 2 = 0$ នាំឲ្យ $z = 2$

ហើយ $z^2 - (2 + 3i)z - 2 + 4i = 0$

$\Delta = (2 + 3i)^2 - 4(-2 + 4i) = 3 - 4i = (2 - i)^2$

គេទាញឬស $\left[\begin{array}{l} z_1 = \frac{2 + 3i - 2 + i}{2} = 2i \\ z_2 = \frac{2 + 3i + 2 - i}{2} = 2 + i \end{array} \right.$

ដូចនេះសំណុំឬសសមីការ $z \in \{2, 2i, 2 + i\}$ ។

II-គេមានអនុគមន៍ $f(n) = \frac{an^2 + bn + c}{2^n}$ ដែល $n \in \mathbb{N}$

ក/កំណត់បីចំនួនពិត a, b, c ៖

$$f(n+1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n} \quad (1)$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\text{មាន } f(n+1) = \frac{a(n+1)^2 + b(n+1) + c}{2^{n+1}} = \frac{an^2 + (2a+b)n + a+b+c}{2^{n+1}}$$

$$\text{គេបាន } f(n+1) - f(n) = \frac{-an^2 + (2a-b)n + a+b-c}{2^{n+1}} \quad (2)$$

ដោយប្រៀបធៀបសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$\begin{cases} -a = 2 \\ 2a - b = 0 \\ a + b - c = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ } \begin{cases} a = -2 \\ b = -4 \\ c = -6 \end{cases} \text{ ។ ដូច្នេះ } a = -2, b = -4, c = -6$$

$$\text{ខ/ទាញរកផលបូក } S_n = \frac{1^2}{2} + \frac{2^2}{2^2} + \frac{3^2}{2^3} + \dots + \frac{n^2}{2^n}$$

$$\text{ចំពោះ } a = -2, b = -4, c = -6 \text{ គេបាន } f(n) = -\frac{2n^2 + 4n + 6}{2^n}$$

$$\text{និង } f(n+1) - f(n) = \frac{n^2}{2^n} \quad (\text{តាមសម្រាយខាងលើ}) \text{ ។}$$

$$\text{គេបាន } S_n = \sum_{k=1}^n \frac{k^2}{2^k} = \sum_{k=1}^n [f(k+1) - f(k)] = f(n+1) - f(1)$$

$$\text{តែ } f(1) = -\frac{2+4+6}{2} = -6 \text{ និង } f(n+1) = -\frac{n^2 + 4n + 6}{2^n}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ $S_n = 6 - \frac{n^2 + 4n + 6}{2^n}$ និង $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 6$ ។

III-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_0^1 \sqrt{\frac{x}{x^3 + 1}} \cdot dx$

គេអាចសរសេរ $I = \int_0^1 \frac{x^{\frac{1}{2}} \cdot dx}{\sqrt{x^3 + 1}}$ តាង $t = x^{\frac{3}{2}}$ នៅ: $dt = \frac{3}{2} x^{\frac{1}{2}} \cdot dx$

បើ $x = 0$ នៅ: $t = 0$ និង $x = 1$ នៅ: $t = 1$ ។

គេបាន $I = \frac{2}{3} \int_0^1 \frac{dt}{\sqrt{t^2 + 1}}$ តាង $t = \tan \varphi$ នៅ: $dt = (1 + \tan^2 \varphi) d\varphi$

បើ $t = 0$ នៅ: $\varphi = 0$ និង $t = 1$ នៅ: $\varphi = \frac{\pi}{4}$ ។

គេបាន $I = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{(1 + \tan^2 \varphi) d\varphi}{\sqrt{1 + \tan^2 \varphi}} = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{d\varphi}{\cos \varphi} = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{\cos \varphi \cdot d\varphi}{1 - \sin^2 \varphi}$

តាង $u = \sin \varphi$ នៅ: $du = \cos \varphi \cdot d\varphi$

បើ $\varphi = 0$ នៅ: $u = 0$ និង $\varphi = \frac{\pi}{4}$ នៅ: $u = \frac{1}{\sqrt{2}}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន
$$I = \frac{2}{3} \int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} \frac{du}{1-u^2} = \frac{1}{3} \int_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} \left(\frac{1}{1-u} + \frac{1}{1+u} \right) du$$

$$I = \frac{1}{3} \left[-\ln|1-u| + \ln|1+u| \right]_0^{\frac{1}{\sqrt{2}}} = \frac{1}{3} \ln\left(\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1}\right)$$

ដោយ $\frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}-1} = (\sqrt{2}+1)^2$ នោះ $I = \frac{1}{3} \ln(\sqrt{2}+1)^2$

ដូចនេះ $I = \frac{2}{3} \ln(\sqrt{2}+1)$ ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល (E): $xy' + 3y = 4x + 9$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត α និង β

ដើម្បីឲ្យអនុគមន៍ $y_1 = \alpha x + \beta$ ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ (E) ។

គេបាន $xy'_1 + 3y_1 = 4x + 9$ (1)

ដោយ $y_1 = \alpha x + \beta$ នោះ $y'_1 = \alpha$ ។

សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\alpha x + 3(\alpha x + \beta) = 4x + 9$$

$$4\alpha x + 3\beta = 4x + 9$$

តើទាញ $\alpha = 1 ; \beta = 3$ ។

ខ/រកចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

តើមាន $xy'_1 + 3y_1 = 4x + 9$ (1)

$$xy' + 3y = 4x + 9 \quad (2)$$

ដកសមីការ (2) និង (1) អង្កនិងអង្កតែបាន ៖

$$x(y' - y'_1) + 3(y - y_1) = 0 \quad (3)$$

តាំង $u = y - y_1$ នៅ៖ $u' = y' - y'_1$

តាមសមីការ (3) តែបាន $xu' + 3u = 0$ នាំឱ្យ $\frac{u'}{u} = -\frac{3}{x}$

ឬ $(\ln u)' = -\frac{3}{x}$ នាំឱ្យ $\ln u = -\int \frac{3}{x} dx = -3 \ln |x| + c_1$

តើទាញ $u = e^{-3 \ln |x| + c_1} = \frac{1}{|x|^3} \cdot e^{c_1} = \frac{k}{x^3} ; k \in \mathbb{R}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $u = y - y_1$ នោះ $y = u + y_1 = \frac{k}{x^3} + x + 3$

ដូចនេះ $y = x + 3 + \frac{k}{x^3}$, $k \in \mathbb{R}$ ជាចម្លើយទូទៅនៃសមីការ(E) ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

វិញ្ញាសាទី១៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^a \sqrt{\frac{x}{x^n + a^n}} \cdot dx$ ដែល $a > 0$ ។

ក/កំណត់តម្លៃ n ដើម្បីឲ្យ I_n មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង a ។

ខ/គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ ។

II-គេឲ្យសមីការដឺក្រេទីបី (E) : $z^3 - (3 + 4i)z^2 - (1 - 6i)z + 3 - 2i = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត b ដើម្បីឲ្យ $z = ib$ ជាឫសមួយរបស់(E) ។

ខ/បង្ហាញថាសមីការ (E) មានឫសមួយជាចំនួនពិត ហើយឫសពីរ

ទៀតជាចំនួនកុំផ្លិចរួចរកឫសទាំងនោះ ។

គ/ក្នុងប្លង់កុំផ្លិចប្រកបដោយតម្រុយអរតូណរម៉ាល់ (o, \vec{i}, \vec{j})

គេមានបីចំនុច A, B, C មានអាហ្វិក z_1, z_2, z_3 ជាឫសនៃ (E) ។

ចូរដៅចំនុច A, B, C រួចរកប្រភេទនៃត្រីកោណ ABC ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

III-គេមានស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) កំណត់ដោយ ៖

$$u_1 = -1 \quad \text{និង} \quad u_{n+1} = \sqrt{1 + \frac{1}{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n} \quad \text{គ្រប់ } n \in \mathbb{N} \text{ ។}$$

ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$ រួចគណនា $S_n = \sum_{k=1}^n v_k$ ។

ខ/ទាញរកតួទូទៅ u_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល ៖

$$(E): x^2 y'' + (4x - 2x^2) y' + 2(x - 1)^2 y = 0$$

$$(F): y'' - 2y' + 2y = 0$$

ក/ចូរបង្ហាញថាបើ $y = x^2 f(x)$ ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F)

នោះអនុគមន៍ f ជាចម្លើយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់សមីការ (E) ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដំណោះស្រាយ

I-ក/កំណត់តម្លៃ n ដើម្បីឲ្យ I_n មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង a

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^a \sqrt{\frac{x}{x^n + a^n}} \cdot dx \text{ ដែល } a > 0$$

$$\text{តាង } x = at \text{ នោះ } dx = a \cdot dt$$

$$\text{បើ } x = 0 \text{ នោះ } t = 0 \text{ ហើយ } x = a \text{ នោះ } t = 1$$

$$\text{គេបាន } I_n = \int_0^1 \sqrt{\frac{at}{a^n t^n + a^n}} a \cdot dt = (a)^{\frac{3-n}{2}} \int_0^1 \frac{t^{\frac{1}{2}} dt}{\sqrt{t^3 + 1}}$$

$$\text{ដើម្បីឲ្យ } I_n \text{ មានតម្លៃមិនអាស្រ័យនឹង } a \text{ លុះត្រាតែ } \frac{3-n}{2} = 0$$

$$\text{គេទាញបាន } n = 3 \text{ ។}$$

ខ/គណនា I_n ចំពោះតម្លៃ n ដែលបានរកឃើញខាងលើ

$$\text{បើ } n = 3 \text{ គេបាន } I_3 = \int_0^1 \frac{t^{\frac{1}{2}} dt}{\sqrt{t^3 + 1}} \text{ តាង } u = t^{\frac{3}{2}} \text{ នោះ } du = \frac{3}{2} t^{\frac{1}{2}} \cdot dt$$

$$\text{បើ } t = 0 \text{ នោះ } u = 0 \text{ និង } t = 1 \text{ នោះ } u = 1 \text{ ។}$$

គណិតវិទ្យាអេហារប្រករណ៍

គេបាន $I_3 = \frac{2}{3} \int_0^1 \frac{du}{\sqrt{u^2+1}} = \frac{2}{3} \left[\ln |u + \sqrt{u^2+1}| \right]_0^1 = \frac{2}{3} \ln(1 + \sqrt{2})$

ដូចនេះ $I_3 = \frac{2}{3} \ln(1 + \sqrt{2})$ ។

II-គេឲ្យសមីការដឺក្រេទីបី (E) : $z^3 - (3 + 4i)z^2 - (1 - 6i)z + 3 - 2i = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត b

ដើម្បីឲ្យ $z = ib$ ជាឫសមួយរបស់(E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់(E)

គេបាន $i^3 b^3 - (3 + 4i)i^2 b^2 - (1 - 6i)ib + 3 - 2i = 0$

$$-ib^3 + 3b^2 + 4ib^2 - ib - 6b + 3 - 2i = 0$$

$$(3b^2 - 6b + 3) + i(-b^3 + 4b^2 - b - 2) = 0$$

គេទាញ $\begin{cases} 3b^2 - 6b + 3 = 0 & (1) \\ -b^3 + 4b^2 - b - 2 = 0 & (2) \end{cases}$

តាម (1) គេបាន $3(b-1)^2 = 0$ នាំឲ្យ $b=1$ ។

យក $b=1$ ជួសក្នុង (2) គេបាន $-1+4-1-2=0$ ផ្ទៀងផ្ទាត់។

ដូចនេះ $b=1$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/បង្ហាញថាសមីការ (E) មានឫសមួយជាចំនួនពិត ៖

តាង $z = a$ ជាឫសពិតរបស់សមីការ (E) គេបាន ៖

$$a^3 - (3 + 4i)a^2 - (1 - 6i)a + 3 - 2i = 0$$

$$a^3 - 3a^2 - 4ia^2 - a + 6ia + 3 - 2i = 0$$

$$(a^3 - 3a^2 - a + 3) + i(-4a^2 + 6a - 2) = 0$$

$$\text{គេទាញបាន } \begin{cases} a^3 - 3a^2 - a + 3 = 0 \\ -4a^2 + 6a - 2 = 0 \end{cases} \quad \text{ឬ} \quad \begin{cases} (a - 3)(a - 1)(a + 1) = 0 \\ (a - 1)(-4a + 2) = 0 \end{cases}$$

ប្រពន្ធសមីការមានឫសតែមួយគត់គឺ $a = 1$ ។

ដោះស្រាយសមីការ (E) :

តាមសម្រាយខាងលើគេទាញបាន $z_1 = i$; $z_2 = 1$ ជាឫសនៃ (E)

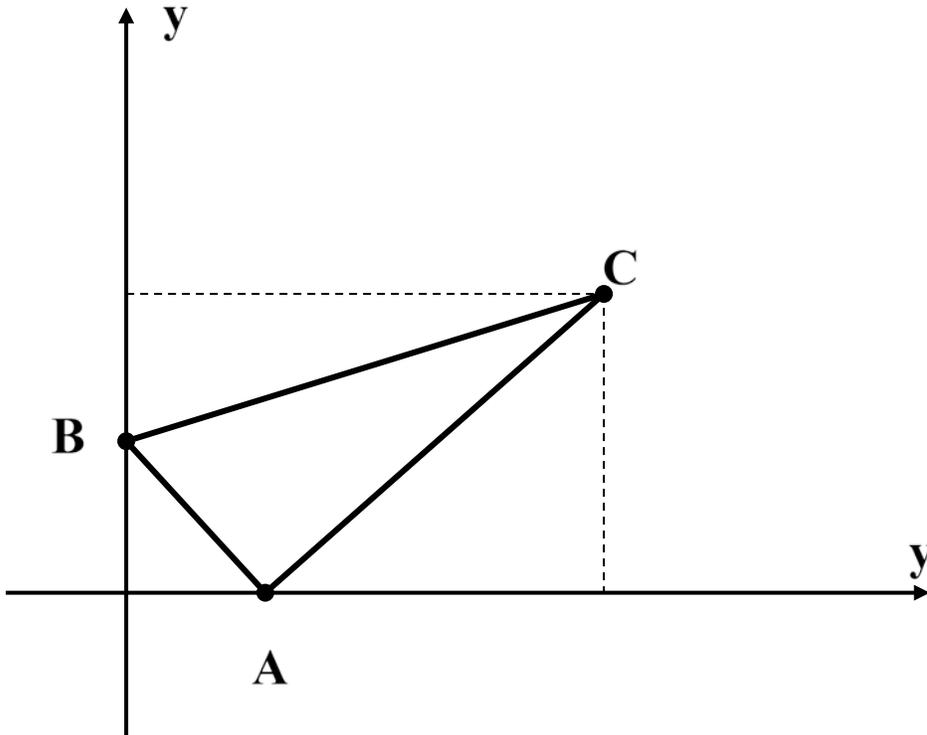
តាមទ្រឹស្តីបទផ្សំត $z_1 + z_2 + z_3 = 3 + 4i$

$$\text{គេទាញ } z_3 = 3 + 4i - i - 1 = 2 + 3i \quad \text{។}$$

ដូចនេះ $z_1 = i$; $z_2 = 1$, $z_3 = 3 + 2i$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គ/ ដោយចំនុច A, B, C រួចរកប្រភេទនៃត្រីកោណ ABC

គេមាន $A(1); B(i); C(3+2i)$

អាហ្វិកនៃ \overrightarrow{AB} និង \overrightarrow{AC} គឺ $z_B - z_A = -1+i$ និង $z_C - z_A = 2+2i$

គេមាន $\frac{z_C - z_A}{z_B - z_A} = \frac{2+2i}{-1+i} = -2i$ នាំឱ្យ $\text{Arg}\left(\frac{z_C - z_A}{z_B - z_A}\right) = \frac{\pi}{2}$

នាំឱ្យ $\overrightarrow{AB} \perp \overrightarrow{AC}$ ។ ដូចនេះ ABC ជាត្រីកោណកែងត្រង់ A ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

III-ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$

មាន $u_1 = -1$ និង $u_{n+1} = \sqrt{1 + \frac{1}{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n}$ គ្រប់ $n \in \mathbb{IN}$

គេបាន $u_{n+1} = \frac{\sqrt{n+1}}{\sqrt{n}} u_n + \frac{\sqrt{n+1}}{2^n} = \sqrt{n+1} \left(\frac{u_n}{\sqrt{n}} + \frac{1}{2^n} \right)$

នាំឲ្យ $\frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}} = \frac{1}{2^n}$ ឬ $v_n = \frac{1}{2^n}$

គេបាន $\frac{v_{n+1}}{v_n} = \frac{2^n}{2^{n+1}} = \frac{1}{2}$ ថេរ

ដូចនេះ (v_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = \frac{1}{2}$ ។

គណនា $S_n = \sum_{k=1}^n v_k$

គេបាន $S_n = v_1 \times \frac{1-q^n}{1-q}$ តែ $v_1 = \frac{u_2}{\sqrt{2}} - u_1$

និង $u_2 = \sqrt{2}u_1 + \frac{\sqrt{2}}{2} = -\frac{\sqrt{2}}{2}$ នោះ $v_1 = -\frac{1}{2} + 1 = \frac{1}{2}$

គេបាន
$$S_n = \frac{1}{2} \cdot \frac{1 - \frac{1}{2^n}}{1 - \frac{1}{2}} = 1 - \frac{1}{2^n}$$

ដូចនេះ
$$S_n = 1 - \frac{1}{2^n} \quad \text{។}$$

ខ/ទាញរកតួទូទៅ u_n ជាអនុគមន៍នៃ n

គេមាន
$$v_n = \frac{u_{n+1}}{\sqrt{n+1}} - \frac{u_n}{\sqrt{n}}$$

$$\sum_{k=1}^{n-1} v_k = \sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{u_{k+1}}{\sqrt{k+1}} - \frac{u_k}{\sqrt{k}} \right)$$

$$S_{n-1} = \frac{u_n}{\sqrt{n}} - u_1$$

គេទាញ
$$u_n = \sqrt{n}(S_{n-1} + u_1)$$

ដោយ
$$S_{n-1} = 1 - \frac{1}{2^{n-1}}$$
 និង
$$u_1 = -1$$

ដូចនេះ
$$u_n = -\frac{\sqrt{n}}{2^{n-1}} \quad \text{។}$$

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល ៖

$$(E): x^2y'' + (4x - 2x^2)y' + 2(x - 1)^2y = 0$$

$$(F): y'' - 2y' + 2y = 0$$

ក/ការបង្ហាញ

បើ $y = x^2f(x)$ ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) នោះ y, y', y''

ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងសមីការ (F) ។

គេមាន $y' = 2xf(x) + x^2f'(x)$

$$y'' = 2f(x) + 2xf'(x) + 2xf'(x) + x^2f''(x)$$

$$y'' = 2f(x) + 4xf'(x) + x^2f''(x)$$

យក y, y', y'' ជួសក្នុងសមីការ (F) គេបាន ៖

$$2f(x) + 4xf'(x) + x^2f''(x) - 4xf(x) - 2x^2f'(x) + 2x^2f(x) = 0$$

$$x^2f''(x) + (4x - 2x^2)f'(x) + 2(x - 1)^2f(x) = 0$$

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថាអនុគមន៍ f ជាចម្លើយរបស់ (E) ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/ដោះស្រាយសមីការ (F)

$$\text{គេមាន (F): } y'' - 2y' + 2y = 0$$

$$\text{សមីការសម្គាល់ } r^2 - 2r + 2 = 0$$

$$\Delta' = 1 - 2 = -1 = i^2$$

គេទាញបាន $r_1 = 1 - i$; $r_2 = 1 + i$ នាំឱ្យ $\alpha = 1$, $\beta = 1$

$$\text{ដូចនេះ: } y = (A \cos x + B \sin x)e^x ; A, B \in \mathbb{R} \quad \text{។}$$

ទាញរកចម្លើយរបស់សមីការ (E) ៖

$$\text{គេមាន } y = x^2 f(x) \text{ នាំឱ្យ } f(x) = \frac{y}{x^2} = (A \cos x + B \sin x) \frac{e^x}{x^2}$$

$$\text{ដូចនេះ: } f(x) = (A \cos x + B \sin x) \frac{e^x}{x^2} ; A, B \in \mathbb{R} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៦

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{a^{2x}}{1+a^{2x-1}}$ ដែល $a > 0$ និង $a \neq 1$ ។

ចូរស្រាយថាគ្រប់ $\varphi \in \mathbf{IR}$ គេបាន $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a$ ។

II-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (a_n) កំណត់ដោយ $\begin{cases} a_1 = 1 \\ a_{n+1} = \frac{a_n}{\sqrt[3]{1+na_n^3}} \end{cases}$

ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ចូរគណនាកន្សោម a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $z^2 - (4 + 3i)z + a + 9i = 0$

ក/កំណត់តម្លៃ a ដើម្បីឲ្យសមីការ(E)មានឫសមួយជាចំនួនពិត

ហើយឫសមួយទៀតជាចំនួនកុំផ្លិច។

ខ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ចំពោះតម្លៃ a ដែលបានរកឃើញខាងលើ

គណិតវិទ្យាអេហាររូបករណ៍

IV-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^{\pi} x \sin^n x \cdot dx$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

ក/ចូរស្រាយថា $I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$ ។

ខ/ចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ ស្រាយថា $I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2}$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-ស្រាយថាគ្រប់ $\varphi \in \mathbb{R}$ គេបាន $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a$

គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{a^{2x}}{1+a^{2x-1}}$ ដែល $a > 0$ និង $a \neq 1$

យក $u = \sin^2 \varphi$ និង $v = \cos^2 \varphi$ នៅ៖ $u + v = 1$ ។

យើងនឹងស្រាយថាបើ $u + v = 1$ នៅ៖ $f(u) + f(v) = a$ ។

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } f(u) + f(v) &= \frac{a^{2u}}{1+a^{2u-1}} + \frac{a^{2v}}{1+a^{2v-1}} \\ &= \frac{a^{2u}(1+a^{2v-1}) + a^{2v}(1+a^{2u-1})}{(1+a^{2u-1})(1+a^{2v-1})} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 f(u) + f(v) &= \frac{a^{2u} + a^{2u+2v-1} + a^{2v} + a^{2u+2v-1}}{1 + a^{2v-1} + a^{2u-1} + a^{2u+2v-2}} \quad \text{ដោយ } u + v = 1 \\
 &= \frac{a^{2u} + a^{2-1} + a^{2v} + a^{2-1}}{1 + a^{2v-1} + a^{2u-1} + a^{2-2}} \\
 &= \frac{a^{2u} + a^{2v} + 2a}{a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2} \\
 &= \frac{a(a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2)}{a^{2u-1} + a^{2v-1} + 2} = a
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $f(\sin^2 \varphi) + f(\cos^2 \varphi) = a \quad \checkmark$

II-គណនាកន្សោម a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

គេមាន $a_1 = 1$, $a_{n+1} = \frac{a_n}{\sqrt[3]{1 + na_n^3}}$ ដែល $n = 1, 2, 3, \dots \checkmark$

លើកអង្គទាំងពីរជាគូបគេបាន $a_{n+1}^3 = \frac{a_n^3}{1 + na_n^3}$

គេទាញ $\frac{1}{a_{n+1}^3} = \frac{1 + na_n^3}{a_n^3} = \frac{1}{a_n^3} + n$ ឬ $\frac{1}{a_{n+1}^3} - \frac{1}{a_n^3} = n$

គេបាន $\sum_{k=1}^{n-1} \left(\frac{1}{a_{k+1}^3} - \frac{1}{a_k^3} \right) = \sum_{k=1}^{n-1} (k)$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{នាំឲ្យ } \left(\frac{1}{a_2^3} - \frac{1}{a_1^3}\right) + \left(\frac{1}{a_3^3} - \frac{1}{a_2^3}\right) + \dots + \left(\frac{1}{a_n^3} - \frac{1}{a_{n-1}^3}\right) = \frac{(n-1)n}{2}$$

$$\text{ឬ } \frac{1}{a_n^3} - \frac{1}{a_1^3} = \frac{n^2 - n}{2} \quad \text{ដោយ } a_1 = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } a_n = \sqrt[3]{\frac{2}{n^2 - n + 2}} \quad \text{។}$$

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $z^2 - (4 + 3i)z + a + 9i = 0$

ក/កំណត់តម្លៃ a ៖

តាង $z = \alpha$ ជាឫសពិតមួយរបស់សមីការ (E) នោះវាផ្ទៀងផ្ទាត់

នឹងសមីការ (E) គឺ $\alpha^2 - (4 + 3i)\alpha + a + 9i = 0$

$$\text{ឬ } (\alpha^2 - 4\alpha + a) + i(3\alpha - 9) = 0 \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} \alpha^2 - 4\alpha + a = 0 \\ 3\alpha - 9 = 0 \end{cases}$$

គេទាញ $\alpha = 3$ ហើយ $9 - 4(3) + a = 0$ នោះ $a = 3$ ។

ដូចនេះ $a = 3$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/ដោះស្រាយសមីការ(E) ៖

តាមទ្រឹស្តីបទវ្យែត បើ α, β ជាឫសរបស់សមីការ (E) នោះគេបាន

$\alpha + \beta = 4 + 3i$ តែតាមសម្រាយខាងលើ $\alpha = 3$ នោះ $\beta = 1 + 3i$ ។

ដូចនេះឫសសមីការគឺ $\alpha = 3 ; \beta = 1 + 3i$ ។

IV-ក/ស្រាយថា
$$I_n = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$$

គេមាន
$$I_n = \int_0^{\pi} x \sin^n x \cdot dx \quad \text{ដែល } n = 0, 1, 2, \dots$$

តាង $x = \pi - t$ នោះ $dx = -dt$

បើ $x = 0$ នោះ $t = \pi$ និង $x = \pi$ នោះ $t = 0$

គេបាន
$$I_n = \int_{\pi}^0 (\pi - t) \sin^n(\pi - t) (-dt)$$

$$I_n = \int_0^{\pi} (\pi - t) \sin^n t \cdot dt = \pi \int_0^{\pi} \sin^n t \cdot dt - \int_0^{\pi} t \sin^n t \cdot dt$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេរ៉ូបករណ៍

$$I_n = \pi \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx - I_n \text{ នាំឱ្យ } I_n = \frac{\pi}{2} \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx \quad (1)$$

$$\text{គេមាន } \int_0^{\pi} \sin^n x \cdot dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx + \int_{\frac{\pi}{2}}^{\pi} \sin^n x \cdot dx \quad (2)$$

តាំង $x = \pi - t$ នៅ៖ $dx = -dt$

បើ $x = \frac{\pi}{2}$ នៅ៖ $t = \frac{\pi}{2}$ និង $x = \pi$ នៅ៖ $t = 0$

$$\text{គេបាន } \int_{\frac{\pi}{2}}^{\pi} \sin^n x \cdot dx = \int_{\frac{\pi}{2}}^0 \sin^n(\pi - t)(-dt) = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n t \cdot dt \quad (3)$$

$$\text{តាម (2) និង (3) គេបាន } \int_{\frac{\pi}{2}}^{\pi} \sin^n x \cdot dx = 2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx \quad (4)$$

យក (4) ជំនួសក្នុង (1) គេបាន $I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$ ពិត ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/ចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ ស្រាយថា $I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2}$

$$\text{គេមាន } I_n = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx = \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^{n-1} x \cdot \sin x \cdot dx$$

$$\text{តាង } \begin{cases} u = \sin^{n-1} x \\ dv = \sin x \cdot dx \end{cases} \quad \text{នាំឲ្យ } \begin{cases} du = (n-1) \cos x \sin^{n-2} x \cdot dx \\ v = \int \sin x \cdot dx = -\cos x \end{cases}$$

$$I_n = \pi \left[-\sin^{n-1} x \cos x \right]_0^{\frac{\pi}{2}} + (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \sin^{n-2} x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} (1 - \sin^2 x) \sin^{n-2} x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^{n-2} x \cdot dx - (n-1) \pi \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^n x \cdot dx$$

$$I_n = (n-1) I_{n-2} - (n-1) I_n$$

$$\text{គេទាញ } n I_n = (n-1) I_{n-2} \quad \text{ឬ} \quad I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2} \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } I_n = \frac{n-1}{n} I_{n-2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី១៧

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ ៖

$$f_m(x) = x^3 - (m + 4)x^2 + 2(2m + 3)x - 4m + 3 \text{ មានក្រិប } (c_m)$$

(m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រពិត) ។

ចូរកំណត់សមីការបន្ទាត់ថេរ (Δ) មួយដែលប៉ះនឹងខ្សែកោង (c_m)

ជានិច្ចគ្រប់តម្លៃ m ។

II-គេឲ្យស្លឹក (a_n) កំណត់ដោយ
$$\begin{cases} a_1 = 1 \\ a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n}) \end{cases}$$

ដែល $n = 1, 2, 3, \dots$ ។

ក/រកប្រភេទនៃស្លឹក $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$ ។

ខ/គណនា a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល ៖

$$I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx \quad \text{និង} \quad J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx$$

ក/ចូរស្រាយថា $I_n = J_n$ ។

ខ/គណនា I_n និង J_n ។

IV-គេឲ្យ f ជាអនុគមន៍កំណត់ពីសំណុំ \mathbb{R} ទៅ \mathbb{R} ហើយផ្ទៀងផ្ទាត់

$$\text{សមីការ } f(x+1) + x^2 f(x^3 + 1) = x^3 + \sqrt[3]{x} \quad \text{គ្រប់ } x \in \mathbb{R} \text{ ។}$$

ចូរគណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_1^2 f(x) \cdot dx$ ។

V-ចូរកំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែលមានម៉ូឌុល $|z|$ ដោយដឹងថា ៖

$$|z| + (1+i)z = 4 + 7i \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-កំណត់សមីការបន្ទាត់ថេរ (Δ)

គេមាន $f_m(x) = x^3 - (m + 4)x^2 + 2(2m + 3)x - 4m + 3$

តាង (Δ): $y = \alpha x + \beta$ ជាបន្ទាត់ថេរដែលប៉ះនឹង (c_m) ត្រង់ចំនុច

$M_0(x_0, y_0)$ ចំពោះគ្រប់ $m \in \mathbb{R}$ ។

សមមូលគេបាន $\begin{cases} f(x_0) = \alpha x_0 + \beta \\ f'(x_0) = \alpha \end{cases}$

ដោយ $f'(x) = 3x^2 - 2(m + 4)x + 2(2m + 3)$

គេបាន $\begin{cases} x_0^3 - (m + 4)x_0^2 + 2(2m + 3)x_0 - 4m + 3 = \alpha x_0 + \beta \\ 3x_0^2 - 2(m + 4)x_0 + 2(2m + 3) = \alpha \end{cases}$

សមមូល $\begin{cases} x_0^3 - 4x_0^2 + 6x_0 - \alpha x_0 - \beta + 3 = m(x_0^2 - 4x_0 + 4) \\ 3x_0^2 - 8x_0 + 6 - \alpha = m(2x_0 - 4) \end{cases}$

ប្រពន្ធនេះពិត $\forall m \in \mathbb{R}$ លុះត្រាតែ ៖

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{cases} x_0^3 - 4x_0^2 + 6x_0 - \alpha x_0 - \beta + 3 = 0 & (1) \\ x_0^2 - 4x_0 + 4 = 0 & (2) \\ 3x_0^2 - 8x_0 + 6 - \alpha = 0 & (3) \\ 2x_0 - 4 = 0 & (4) \end{cases}$$

តាមសមីការ (2)និង(4) គេទាញបាន $x_0 = 2$ ។

តាមសមីការ (3) គេបាន $3(2)^2 - 8(2) + 6 - \alpha = 0$ នាំឱ្យ $\alpha = 2$

តាម (1) គេបាន $8 - 16 + 12 - 4 - \beta + 3 = 0$ នាំឱ្យ $\beta = 3$ ។

ដូចនេះ $(\Delta): y = 2x + 3$ ។

II-ក/រកប្រភេទនៃស្វ៊ីត $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$

គេបាន $b_n = a_n - \frac{n}{2^n}$ នាំឱ្យ $b_{n+1} = a_{n+1} - \frac{n+1}{2^{n+1}}$

ដោយ $a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n})$

គេបាន $b_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{1}{2^n}) - \frac{n+1}{2^{n+1}} = \frac{1}{2}(a_n - \frac{1}{2^n}) = \frac{1}{2}b_n$

ដូចនេះ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេស៊ុង $q = \frac{1}{2}$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ខ/គណនា a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

ដោយ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = \frac{1}{2}$ និងតួទីមួយ

$$b_1 = a_1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \quad \text{នោះ: } b_n = b_1 \times q^{n-1} = \frac{1}{2} \times \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} = \frac{1}{2^n}$$

$$\text{តាម } b_n = a_n - \frac{n}{2^n} \quad \text{នោះ: } a_n = b_n + \frac{n}{2^n} = \frac{1}{2^n} + \frac{n}{2^n} = \frac{n+1}{2^n}$$

$$\text{ដូចនេះ: } a_n = \frac{n+1}{2^n} \quad \text{។}$$

III- /ចូរស្រាយថា $I_n = J_n$

$$\text{មាន } I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx \quad \text{និង } J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx$$

$$\text{ចំពោះ: } I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} .dx \quad \text{តាង } x = \frac{\pi}{2} - t \quad \text{នោះ: } dx = -dt$$

$$\text{បើ } x = \frac{\pi}{6} \quad \text{នោះ: } t = \frac{\pi}{3} \quad \text{និង } x = \frac{\pi}{3} \quad \text{នោះ: } t = \frac{\pi}{6}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គេបាន
$$I_n = \int_{\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{6}} \frac{\sin^n(\frac{\pi}{2} - t)}{\sin^n(\frac{\pi}{2} - t) + \cos^n(\frac{\pi}{2} - t)} \cdot (-dt)$$

$$I_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n t}{\cos^n t + \sin^n t} \cdot dt = J_n$$

ដូចនេះ $I_n = J_n$ ។

ខ/គណនា I_n និង J_n ៖

គេបាន
$$I_n + J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\sin^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx + \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \frac{\cos^n x}{\sin^n x + \cos^n x} \cdot dx$$

$$I_n + J_n = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} dx = \frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{6} = \frac{\pi}{6} \quad \text{តែ } I_n = J_n$$

នោះ $2I_n = 2J_n = \frac{\pi}{6}$ នាំឱ្យ $I_n = J_n = \frac{\pi}{12}$ ។

ដូចនេះ $I_n = \frac{\pi}{12}$ និង $J_n = \frac{\pi}{12}$ ។

IV-គណនាអាំងតេក្រាល $I = \int_1^2 f(x).dx$

-បើគេតាង $x = t + 1$ នោះ $dx = dt$

ចំពោះ $x = 1$ នោះ $t = 0$ និង $x = 2$ នោះ $t = 1$ ។

គេបាន $I = \int_1^2 f(x).dx = \int_0^1 f(t + 1).dt$ (1)

-បើគេតាង $x = t^3 + 1$ នោះ $dx = 3t^2 dt$

ចំពោះ $x = 1$ នោះ $t = 0$ និង $x = 2$ នោះ $t = 1$ ។

គេបាន $I = \int_1^2 f(x).dx = 3 \int_0^1 t^2 f(t + 1).dt$

ឬ $\frac{1}{3}I = \int_0^1 t^2 f(t^3 + 1).dt$ (2)

បូកសមីការ (1) និង (2) គេបាន ៖

$$I + \frac{1}{3}I = \int_0^1 [f(t + 1) + t^2 f(t^3 + 1)].dt$$

ដោយ $f(x + 1) + x^2 f(x^3 + 1) = x^3 + \sqrt[3]{x}$ គ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

$$\text{គេបាន } \frac{4}{3}I = \int_0^1 (t^3 + \sqrt[3]{t}) \cdot dt = \left[\frac{1}{4}t^4 + \frac{3}{4}t^{\frac{4}{3}} \right]_0^1 = 1$$

$$\text{ដូចនេះ } I = \frac{3}{4} \quad \text{។}$$

V- កំណត់ចំនួនកុំផ្លិច z ដែលមានម៉ូឌុល $|z|$

$$\text{គេមាន } |z| + (1+i)z = 4 + 7i \quad (1)$$

តាង $z = x + iy$ ដែល $x, y \in \mathbb{R}$ ។

សមីការ (1) អាចសរសេរ ៖

$$\sqrt{x^2 + y^2} + (1+i)(x + iy) = 4 + 7i$$

$$\sqrt{x^2 + y^2} + x + iy + ix - y = 4 + 7i$$

$$(\sqrt{x^2 + y^2} + x - y) + i(x + y) = 4 + 7i$$

$$\text{គេទាញបាន } \begin{cases} x + y = 7 & (2) \\ \sqrt{x^2 + y^2} + x - y = 4 & (3) \end{cases}$$

បន្ទាប់ពីដោះស្រាយគេបានគូចម្លើយ $x = 3, y = 4$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះចំនួនកុំផ្លិចដែលត្រូវរកគឺ $z = 3 + 4i$ ។

វិញ្ញាសាទី១៨

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ $f(x) = \frac{(3m+1)x + m - m^2}{x+m}$

ដែល m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ និង $m \neq 0$ ។ (H_m) ជាក្រាបតាង f ។

ក/ចូរស្រាយថា f ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើដែនកំណត់របស់វា។

ខ/កំណត់សមីការបន្ទាត់នឹងមួយដែលប៉ះ (H_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ។

II-គេមានអនុគមន៍ $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$ ដែល $x \in \mathbb{R}$

ក/ចូរកំណត់តម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$ ។

ខ/តាង $S_n = \sum_{k=0}^n g\left(\frac{x}{2^k}\right)$ ។ ចូរគណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

III-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ចូរគណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

IV-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

$$\text{ក/ } z^2 - 4z + 7 - 4i = 0$$

$$\text{ខ/ } (1+i)z^2 - 2(1+3i)z + 1 + 5i = 0 \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ក/ស្រាយថា f ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើដែនកំណត់របស់វា

$$\text{គេមាន } f(x) = \frac{(3m+1)x + m - m^2}{x+m}$$

$$\text{ដែនកំណត់ } D_f = \mathbb{R} - \{-m\}$$

ដេរីវេ ៖

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3m+1)(x+m) - (3m+1)x - m + m^2}{(x+m)^2} \\ &= \frac{(3m+1)x + 3m^2 + m - (3m+1)x - m + m^2}{(x+m)^2} \\ &= \frac{4m^2}{(x+m)^2} > 0 \quad \forall x \in D_f ; m \neq 0 \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ f ជាអនុគមន៍កើនលើដែនកំណត់ D_f ។

ខ/កំណត់សមីការបន្ទាត់នឹងមួយដែលប៉ះ (H_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ៖

តាង $(d) : y = ax + b$ ជាបន្ទាត់ដែលត្រូវរក ។

សមីការអាប់ស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (d) និង (H_m)

$$\frac{(3m+1)x + m - m^2}{x+m} = ax + b$$

$$(x+m)(ax+b) = (3m+1)x + m - m^2$$

$$ax^2 + (am+b)x + bm = (3m+1)x + m - m^2$$

$$ax^2 + (am - 3m + b - 1)x + (bm - m + m^2) = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ (d) ប៉ះនឹង (H_m) លុះត្រាតែសមីការ(1)មានឫស

ខុបចំពោះគ្រប់តម្លៃ m ពេលគឺ $\Delta = 0$ គ្រប់ m ។

$$\Delta = (am - 3m + b - 1)^2 - 4a(bm - m + m^2)$$

$$= (a^2 - 10a + 9)m^2 - 2(a+3)(b-1)m + (b-1)^2$$

$$\forall m \in \mathbb{R} : \Delta = 0 \text{ សម្រាប់ } \begin{cases} a^2 - 10a + 9 = 0 \\ (a+3)(b-1) = 0 \\ (b-1)^2 = 0 \end{cases}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

តើទាញបាន $a=1, b=1$ ឬ $a=9, b=1$ ។

ដូចនេះ $(d_1): y = x + 1$ និង $(d_2): y = 9x + 1$ ។

II-តើមានអនុគមន៍ $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$ ដែល $x \in \mathbb{R}$

ក/កំណត់តម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$

តើមាន $g(x) = 2\cos^2 x - \cos x + 1$

$$= \left(\sqrt{2}\cos x - \frac{1}{2\sqrt{2}}\right)^2 + \frac{7}{8}$$

ដើម្បីឲ្យ $g(x)$ មានតម្លៃតូចបំផុតលុះត្រាតែ ៖

$$\sqrt{2}\cos x - \frac{1}{2\sqrt{2}} = 0 \quad \text{ឬ} \quad \cos x = \frac{1}{4} \quad \text{។}$$

ដូចនេះតម្លៃតូចបំផុតនៃ $g(x)$ គឺ $g_{\min}(x) = \frac{7}{8}$,

ខ/គណនា $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

តើមាន $S_n = \sum_{k=0}^n g\left(\frac{x}{2^k}\right)$ ដោយ $2\cos^2 x - 1 = \cos 2x$

នោះ $g(x) = 2\cos^2 x - 1 - \cos x = \cos 2x - \cos x$

គេបាន $S_n = \sum_{k=0}^n (\cos \frac{x}{2^{k-1}} - \cos \frac{x}{2^k}) = \cos 2x - \cos \frac{x}{2^n}$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \lim_{n \rightarrow +\infty} (\cos 2x - \cos \frac{x}{2^n}) = \cos 2x - 1 = -2 \sin^2 x$

III-គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (n I_n)$

គេមាន $I_n = \int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt$ ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$

គេបាន $I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{3n+3}}{1+t^3} dt$

$$I_n + I_{n+1} = \int_0^1 \frac{t^{3n} + t^{3n+3}}{1+t^3} dt = \int_0^1 t^{3n} dt = \left[\frac{t^{3n+1}}{3n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{3n+1}$$

$$I_n + I_{n+1} = \frac{1}{3n+1} \quad (1) \quad \text{និង} \quad I_{n-1} + I_n = \frac{1}{3n-2} \quad (2)$$

គ្រប់ $t \in [0, 1]$ គេមាន $t^{3n} \geq t^{3n+3}$ នាំឲ្យ $\frac{t^{3n}}{1+t^3} \geq \frac{t^{3n+3}}{1+t^3}$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គេទាញ $\int_0^1 \frac{t^{3n}}{1+t^3} dt \geq \int_0^1 \frac{t^{3n+3}}{1+t^3} dt$ ឬ $I_n \geq I_{n+1}$ គ្រប់ $n = 0, 1, 2, \dots$

នាំឱ្យ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។ តាមលក្ខណៈនៃស្វ៊ីតចុះគេបាន ៖

$$I_{n+1} \leq I_n \leq I_{n-1} \quad \text{នាំឱ្យ} \quad \frac{I_{n+1} + I_n}{2} \leq I_n \leq \frac{I_n + I_{n-1}}{2} \quad (3)$$

យកទំនាក់ទំនង(1)និង(2)ជំនួសក្នុង(3)គេបាន ៖

$$\frac{1}{6n+2} \leq I_n \leq \frac{1}{6n-4} \quad \text{នាំឱ្យ} \quad \frac{n}{6n+2} \leq nI_n \leq \frac{n}{6n-4}$$

$$\text{ដោយ} \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{6n+2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{6n-4} = \frac{1}{6}$$

$$\text{ដូចនេះ} \quad \lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) = \frac{1}{6} \quad \text{។}$$

IV-ដោះស្រាយសមីការខាងក្រោមក្នុងសំណុំកុំផ្លិច ៖

ក/ $z^2 - 4z + 7 - 4i = 0$

$$(z-2)^2 - (1+2i)^2 = 0 \quad \text{នាំឱ្យ} \quad z_1 = 3 + 2i, \quad z_2 = 1 - 2i \quad \text{។}$$

ខ/ $(1+i)z^2 - 2(1+3i)z + 1+5i = 0$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $a + b + c = 0$ គេទាញយក $z_1 = 1, z_2 = \frac{1+5i}{1+i} = 3+2i$

ដូចនេះ $z_1 = 1; z_2 = 3+2i$ ។

វិញ្ញាសាទី១៩

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I- គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_n = \int_0^n \frac{dx}{8x^2 + 6x + 1}$ ដែល $n > 0$

គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$ ។

II- គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$ ដែល $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ ។

ក/ ចូរកំណត់ពីរចំនួនពិត a និង b ដើម្បីបាន ៖

$$f(x) = \frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x} \quad \text{គ្រប់ } x \in (0, \frac{\pi}{2}) \quad \text{។}$$

ខ/ តាង $S_n = \sum_{k=0}^n 2^k f(\frac{x}{2^k})$ ។ គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-គេឲ្យសមីការ (E) : $x^3 + px + q = 0$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត p និង q ដើម្បីឲ្យ $x = 1 + 2i$ ជាឫសនៃ (E) ។

ខ/ចំពោះតម្លៃ p និង q ដែលបានរកឃើញខាងលើចូរដោះស្រាយ (E)

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ f កំណត់ដោយ ៖

$$f(x) = \frac{(2m+1)x^2 - (m^2-1)x + 4}{x} \quad \text{មានក្រាបតំនាង } (c_m)$$

(m ជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រ និង $m \neq -\frac{1}{2}$) ។

ក/កំណត់សមីការអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប (c_m) ។

ខ/កំណត់សមីការប៉ារ៉ាបូលនឹង (P) មួយដែលប៉ះនឹងអាស៊ីមតូត

ទ្រេតនៃក្រាប (c_m) ជានិច្ចគ្រប់ m ។ ចូរសង់ (P) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា I_n ជាអនុគមន៍នៃ n រួចទាញរកលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n$

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^n \frac{dx}{8x^2 + 6x + 1} \quad \text{ដែល } n > 0$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\text{តាង } f(x) = \frac{1}{8x^2 + 6x + 1} = \frac{1}{(2x+1)(4x+1)}$$

$$\text{សរសេរ } f(x) \text{ ជា រាងកាណូនិច្ច } f(x) = \frac{a}{2x+1} + \frac{b}{4x+1}$$

$$\text{គេបាន } \frac{a}{2x+1} + \frac{b}{4x+1} = \frac{1}{8x^2 + 6x + 1}$$

$$\text{នាំឱ្យ } a(4x+1) + b(2x+1) = 1$$

$$\text{ឬ } (4a+2b)x + (a+b) = 1$$

$$\text{គេទាញ } \begin{cases} 4a+2b=0 \\ a+b=1 \end{cases} \text{ នាំឱ្យ } a = -1, b = 2$$

$$\text{គេបាន } f(x) = -\frac{1}{2x+1} + \frac{2}{4x+1}$$

$$I_n = \int_0^n f(x).dx = \int_0^n \left(\frac{2}{4x+1} - \frac{1}{2x+1} \right).dx$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 &= \int_0^n \frac{2dx}{4x+1} - \int_0^n \frac{dx}{2x+1} \\
 &= \frac{1}{2} [\ln |4x+1|]_0^n - \frac{1}{2} [\ln |2x+1|]_0^n \\
 &= \frac{1}{2} \ln(4n+1) - \frac{1}{2} \ln(2n+1) = \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ $I_n = \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}}$ និង $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \ln \sqrt{\frac{4n+1}{2n+1}} = \ln \sqrt{2}$ ។

II- គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$ ដែល $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ ។

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត a និង b ៖

គេមាន $f(x) = \frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x}$ គ្រប់ $x \in (0, \frac{\pi}{2})$

គេបាន $\frac{a}{\sin 2x} + \frac{b}{\sin x} = \frac{\tan \frac{x}{2}}{\cos x}$

$$\frac{a + 2b \cos x}{2 \sin x \cos x} = \frac{\sin \frac{x}{2}}{\cos x \cos \frac{x}{2}} = \frac{4 \sin^2 \frac{x}{2}}{2 \sin x \cos x} = \frac{2(1 - \cos x)}{2 \sin x \cos x}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

តើទាញបាន $a + b \cos x = 2 - 2 \cos x$ នាំឱ្យ $a = 2, b = -1$ ។

ដូចនេះ $a = 2, b = -1$ ។

ខ/ គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

តើមាន $S_n = \sum_{k=0}^n \frac{1}{2^k} f\left(\frac{x}{2^k}\right)$ ដោយ $f(x) = \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{\sin x}$

$$\begin{aligned} \text{តើបាន } S_n &= \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{2^{k-1} \sin \frac{x}{2^{k-1}}} - \frac{1}{2^k \sin \frac{x}{2^k}} \right) \\ &= \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{2^n \sin \frac{x}{2^n}} \end{aligned}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{2^n \sin \frac{x}{2^n}} \right) = \frac{2}{\sin 2x} - \frac{1}{x}$$

ដូចនេះ $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{2x - \sin 2x}{x \sin 2x}$ ។

III-តើឱ្យសមីការ (E) : $x^3 + px + q = 0$

ក/កំណត់ពីរចំនួនពិត p និង q

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដើម្បីឱ្យ $x = 1 + 2i$ ជាឫសនៃ (E) លុះត្រាតែវាផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ

គេបាន $(1 + 2i)^3 + p(1 + 2i) + q = 0$

$$1 + 6i - 12 - 8i + p + 2ip + q = 0$$

$$(-11 + p + q) + i(2p - 2) = 0$$

គេទាញ $\begin{cases} 2p - 2 = 0 \\ -11 + p + q = 0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $p = 1, q = 10$

ដូចនេះ $p = 1, q = 10$ ។

ខ/ ដោះស្រាយសមីការ (E)

ចំពោះ $p = 1, q = 10$ គេបាន $x^3 + x + 10 = 0$

គេអាចសរសេរ $x^3 + 2x^2 - 2x^2 - 4x + 5x + 10 = 0$

$$x^2(x + 2) - 2x(x + 2) + 5(x + 2) = 0$$

$$(x + 2)(x^2 - 2x + 5) = 0$$

-បើ $x + 2 = 0$ នោះ $x = -2$

-បើ $x^2 - 2x + 5 = 0$, $\Delta' = 1 - 5 = -4 = (2i)^2$

គេទាញឫស $x_1 = 1 - 2i ; x_2 = 1 + 2i$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

សរុបមកសមីការមានឫសបី $x \in \{-2, 1-2i, 1+2i\}$ ។

IV-ក/កំណត់សមីការអាស៊ីមតូតទ្រេតនៃក្រាប (c_m)

$$\text{គេមាន } f(x) = \frac{(2m+1)x^2 - (m^2-1)x + 4}{x}$$

$$\text{គេបាន } f(x) = (2m+1)x - m^2 + 1 + \frac{4}{x} \text{ ដោយ } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4}{x} = 0$$

ដូចនេះបន្ទាត់ (d) : $y = (2m+1)x - m^2 + 1$ ជាអាស៊ីមតូតទ្រេត

របស់ខ្សែកោង (c_m) តាង f ។

ខ/កំណត់សមីការប៉ារ៉ាបូលនឹង (P) ៖

តាង (p) : $y = ax^2 + bx + c$ ជាប៉ារ៉ាបូលនឹងដែលត្រូវរក ។

សមីការអាប៉ូស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (P) និង (d) ៖

$$ax^2 + bx + c = (2m+1)x - m^2 + 1$$

$$ax^2 + (b - 2m - 1)x + m^2 + c - 1 = 0 \quad (1)$$

ដើម្បីឲ្យ (d) ប៉ះនឹង (P) ជានិច្ចគ្រប់ m លុះត្រាតែសមីការ (1)

មានឫសឌុបជានិច្ចគ្រប់ m ពោលគឺគេត្រូវឲ្យ $\Delta = 0$ គ្រប់ m ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

តើមាន $\Delta = (b - 2m - 1)^2 - 4a(m^2 + c - 1)$

$$\Delta = (b - 1)^2 - 4m(b - 1) + 4m^2 - 4am^2 - 4ac + 4a$$

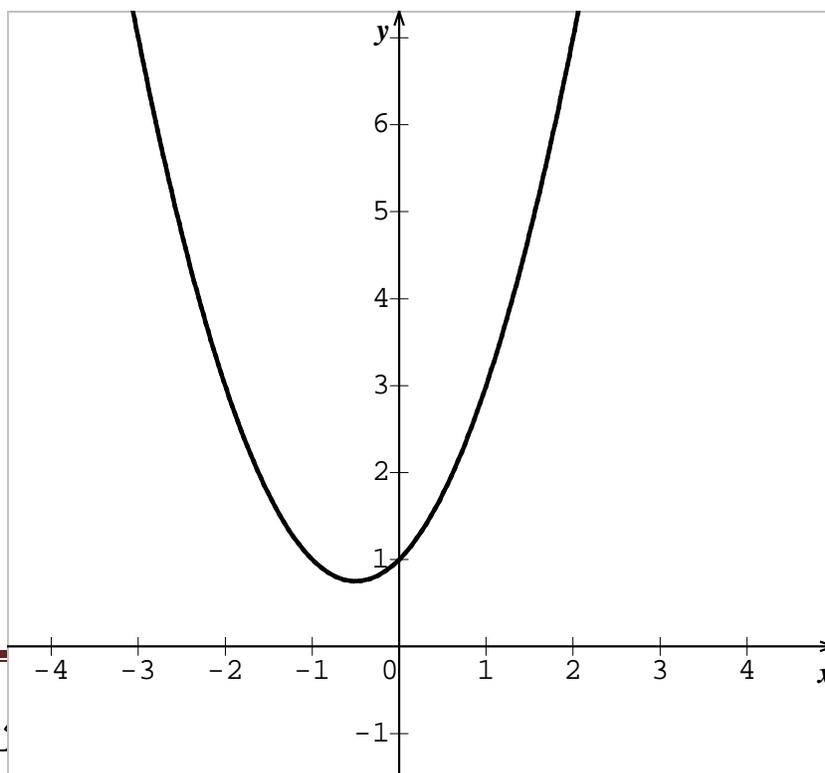
$$\Delta = (4 - 4a)m^2 - 4(b - 1)m + [(b - 1)^2 - 4ac + 4a]$$

ដើម្បីឱ្យ $\Delta = 0$ គ្រប់ m លុះត្រាតែ $\begin{cases} 4 - 4a = 0 \\ b - 1 = 0 \\ (b - 1)^2 - 4ac + 4a = 0 \end{cases}$

គេទាញបាន $a = 1, b = 1, c = 1$ ។

ដូចនេះ (P): $y = x^2 + x + 1$ ជាប៉ារ៉ាបូលដែលត្រូវរក ។

សង់ប៉ារ៉ាបូល (P): $y = x^2 + x + 1$

វិញ្ញាសាទី២០

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឲ្យអាំងតេក្រាល $I_\alpha = \int_0^{\sqrt{\alpha}} x^3 e^{-x^2} .dx$ ដែល $\alpha > 0$ ។

គណនា I_α ជាអនុគមន៍នៃ α រួចគណនា $\lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha$ ។

II-គេឲ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (t_n) កំណត់ដោយ ៖

$$t_0 = \frac{1}{7} \text{ និងទំនាក់ទំនងកំណើន } t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}$$

ដែល $n = 0, 1, 2, \dots$ ។

ក/តាង $u_n = \ln(1 + \frac{1}{t_n})$ ។ ស្រាយថា (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។

គណិតវិទ្យាសម្រាប់បឋមសិក្សា

ខ/គណនាតួ u_n និង t_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

III-រកតម្លៃ x ដើម្បីឲ្យ $y = \cos 2x - 4\cos^2 \frac{x}{2} + 1$ មានតម្លៃអប្បបរមា

រួចកំណត់តម្លៃអប្បបរមានោះ ។

IV-គេឲ្យប៉ារ៉ាបូល (P) : $y = x^2 - 4x + 5$

ក/កំណត់កូអរដោនេនៃកំពូល និង កំណុំរបស់ (P) រួចសង់ (P)

ក្នុងតម្រុយអរតូណរម៉ាល់ $(\mathbf{o}, \vec{i}, \vec{j})$ ។

ខ/គេគូសបន្ទាត់ (d) មួយមានមេគុណប្រាប់ទិស m ចេញពី

ចំណុចនឹង I មួយ ។ បន្ទាត់ (d) កាត់ (P) បានពីរចំណុច A និង B ។

កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុចនឹង I ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់

ចំណុច A និង B កែងនឹងគ្នាជានិច្ចគ្រប់តម្លៃ m ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនា I_α ជាអនុគមន៍នៃ α រួចគណនា $\lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha$

គណិតវិទ្យាអេហ្សេប្រករណ៍

គេមាន $I_\alpha = \int_0^{\sqrt{\alpha}} x^3 e^{-x^2} .dx$ ដែល $\alpha > 0$

តាង $\begin{cases} u = x^2 \\ dv = x e^{-x^2} dx \end{cases}$ នាំឱ្យ $\begin{cases} du = 2x .dx \\ v = -\frac{1}{2} e^{-x^2} \end{cases}$

គេបាន $I_\alpha = \left[-\frac{x^2}{2} e^{-x^2} \right]_0^{\sqrt{\alpha}} + \int_0^{\sqrt{\alpha}} x e^{-x^2} .dx$

$$= -\frac{\alpha}{2} e^{-\alpha} - \left[\frac{1}{2} e^{-x^2} \right]_0^{\sqrt{\alpha}}$$

$$= -\frac{1}{2} \alpha e^{-\alpha} - \left(\frac{1}{2} e^{-\alpha} - \frac{1}{2} \right)$$

ដូចនេះ $I_\alpha = \frac{1}{2} - \frac{\alpha+1}{2} e^{-\alpha}$ និង $\lim_{\alpha \rightarrow +\infty} I_\alpha = \frac{1}{2}$ ។

II-ក/ស្រាយថា (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ

សម្មតិកម្ម $t_0 = \frac{1}{7}$ និង $t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}$

គេមាន $u_n = \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right)$ នាំឱ្យ $u_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{1}{t_{n+1}}\right)$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដោយ $t_{n+1} = \frac{\sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}$ នោះគេបាន ៖

$$u_{n+1} = \ln\left(1 + \frac{\sqrt[3]{1+t_n} - \sqrt[3]{t_n}}{\sqrt[3]{t_n}}\right) = \ln\left(\sqrt[3]{1 + \frac{1}{t_n}}\right) = \frac{1}{3} \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right)$$

គេបាន $u_{n+1} = \frac{1}{3}u_n$ នាំឱ្យ (u_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង

$$q = \frac{1}{3} \text{ និង តួ } u_0 = \ln\left(1 + \frac{1}{t_0}\right) = \ln 8 \quad \text{។}$$

ខ/គណនាតួ u_n និង t_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

$$\text{តាមរូបមន្ត } u_n = u_0 \times q^n = \left(\frac{1}{3}\right)^n \ln 8$$

$$\text{ហើយ } u_n = \ln\left(1 + \frac{1}{t_n}\right) = \frac{1}{3^n} \ln 8$$

$$\text{គេទាញ } 1 + \frac{1}{t_n} = 8^{\frac{1}{3^n}} \text{ នាំឱ្យ } t_n = \frac{1}{8^{\frac{1}{3^n}} - 1} \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } u_n = \frac{1}{3^n} \ln 8 \text{ និង } t_n = \frac{1}{8^{\frac{1}{3^n}} - 1} \quad \text{។}$$

III-វកតម្លៃ x

$$\begin{aligned} \text{គេមាន } y &= \cos 2x - 4\cos^2 \frac{x}{2} + 1 \\ &= 2\cos^2 x - 1 - 2(1 + \cos x) + 1 \end{aligned}$$

$$y = 2\cos^2 x - 2\cos x - 2$$

$$y = \frac{1}{2}(2\cos x - 1)^2 - \frac{3}{2}$$

ដើម្បីឲ្យ y មានតម្លៃតូចបំផុតលុះត្រាតែ $2\cos x - 1 = 0$

$$\text{គេបាន } \cos x = \frac{1}{2} = \cos \frac{\pi}{3} \text{ នាំឲ្យ } x = \pm \frac{\pi}{3} + 2k\pi ; k \in \mathbb{Z}$$

$$\text{ដូចនេះ } x = \pm \frac{\pi}{3} + 2k\pi ; k \in \mathbb{Z} \text{ និង } y_{\min} = -\frac{3}{2} \text{ ។}$$

IV-គេឲ្យប៉ារ៉ាបូល (P) : $y = x^2 - 4x + 5$

ក/កំណត់កូអរដោនេនៃកំពូល និង កំណុំរបស់ (P) ៖

$$\text{គេមាន } y = x^2 - 4x + 5 = (x - 2)^2 + 1 \text{ ឬ } (x - 2)^2 = y - 1 \text{ ។}$$

ដោយប្រៀបធៀបជាមួយសមីការ $(x - h)^2 = 4p(y - k)$

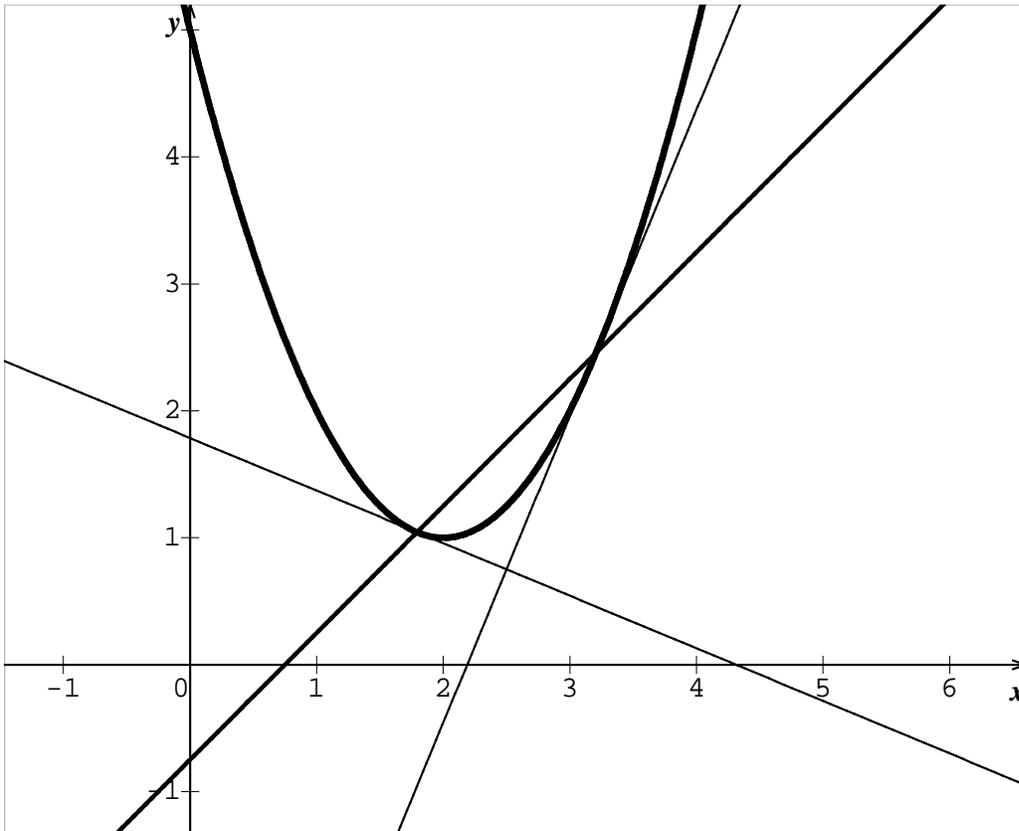
គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេទាញ $h = 2$, $p = \frac{1}{4}$, $k = 1$ ។

ដូចនេះកូអរដោនេកំពូល $S(h,k) = S(2,1)$

និងកំណុំ $F(h,k+p) = F(2;\frac{5}{4})$ ។

ខ/កំណត់កូអរដោនេនៃចំណុចនឹង **I** ៖

តាង $I(\alpha, \beta)$ ជាចំណុចនឹងដែលត្រូវរក ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

សមីការបន្ទាត់ (d) : $y = m(x - \alpha) + \beta$

សមីការអាប់ស៊ីសចំណុចប្រសព្វរវាង (d) និង (P) ៖

$$x^2 - 4x + 5 = mx - m\alpha + \beta \quad \text{ឬ} \quad x^2 - (m + 4)x + m\alpha - \beta + 5 = 0 \quad (1)$$

មេគុណប្រាប់ទិសនៃបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់ A និង B គឺ ៖

$$y'_A = 2x_A - 4 \quad \text{និង} \quad y'_B = 2x_B - 4 \quad \text{។}$$

ដើម្បីឲ្យបន្ទាត់ប៉ះ (P) ត្រង់ចំណុច A និង B កែងនឹងគ្នាជានិច្ច

គ្រប់តម្លៃ m លុះត្រាតែ $y'_A \cdot y'_B = -1$ គ្រប់ m ។

$$\text{គេបាន} \quad (2x_A - 4)(2x_B - 4) = -1$$

$$4x_A x_B - 8(x_A + x_B) + 17 = 0 \quad (1)$$

ដោយ x_A និង x_B ជាឫសនៃសមីការ (1) នោះតាមទ្រឹស្តីបទវ្យែត

$$\text{គេបាន} \quad \begin{cases} x_A + x_B = m + 4 & (2) \\ x_A x_B = m\alpha - \beta + 5 & (3) \end{cases}$$

យក (2) និង (3) ជួសក្នុង (1) គេបាន ៖

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ រួចគណនា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2}$ ។

ខ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n)$ ។

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល

(E): $y'' + y = (4x^2 + 8x + 2)e^{2x}$ និង (F): $y'' + y = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឲ្យ $y_1 = (ax^2 + bx + c)e^{2x}$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ស្រាយថា $y = y_1 + y_2$ ជាចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែ y_2 ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់ (E) ។

ដំណោះស្រាយ

I-គណនាលីមីត ៖

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

តាង $L = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \tan \frac{\pi x}{2x+1}$

គេមាន $\frac{\pi x}{2x+1} = a + \frac{b}{2x+1} = \frac{2ax + a + b}{2x+1}$

គេទាញ $\begin{cases} 2a = \pi \\ a + b = 0 \end{cases}$ នាំឲ្យ $a = \frac{\pi}{2}$; $b = -\frac{\pi}{2}$

គេបាន $\frac{\pi x}{2x+1} = \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{2(2x+1)}$ នៅ: $\tan \frac{\pi x}{2x+1} = \cot \frac{\pi}{2(2x+1)}$

$L = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \cot \frac{\pi}{2(2x+1)}$ តាង $u = \frac{1}{2x+1}$ នៅ: $x = \frac{1-u}{2u}$ ។

កាលណា $x \rightarrow \infty$ នៅ: $u \rightarrow 0$ ។

គេបាន $L = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4u^2}{(1-u)^2 u} \cot \frac{\pi u}{2} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4u \cos \frac{\pi u}{2}}{(1-u)^2 \sin \frac{\pi u}{2}}$

$$= \lim_{u \rightarrow 0} \frac{4 \cos \frac{\pi u}{2}}{(1-u)^2} \times \frac{\frac{\pi u}{2}}{\sin \frac{\pi u}{2}} \times \frac{2}{\pi} = \frac{8}{\pi}$$

ដូចនេះ: $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+1}{x^2} \tan \frac{\pi x}{2x+1} = \frac{8}{\pi}$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

II-ក/ ស្រាយថា $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$ គ្រប់ $0 < x < \frac{\pi}{6}$

គេមាន $f(x) = \frac{\sin^2 x}{\cos 3x}$ ដែល $0 < x < \frac{\pi}{6}$

គេបាន $f(x) = \frac{1 - \cos^2 x}{\cos 3x} = \frac{1}{4} \cdot \frac{1 - (4\cos^2 x - 3)}{\cos 3x}$

ដោយ $\cos 3x = 4\cos^3 x - 3\cos x = \cos x(4\cos^2 x - 3)$

គេបាន $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{4\cos^2 x - 3}{\cos 3x} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$

ដូចនេះ $f(x) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos x} \right)$ គ្រប់ $0 < x < \frac{\pi}{6}$ ។

ខ/គណនា $S_n = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{x}{3^k}\right)$ និង $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

គេបាន $S_n = \frac{1}{4} \sum_{k=0}^n \left(\frac{1}{\cos \frac{x}{3^{k-1}}} - \frac{1}{\cos \frac{x}{3^k}} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - \frac{1}{\cos \frac{x}{3^n}} \right)$

ហើយ $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = \frac{1}{4} \left(\frac{1}{\cos 3x} - 1 \right) = \frac{\sin^2 \frac{3x}{2}}{2 \cos 3x}$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

III-ក/ស្រាយថា (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ:

$$\text{គេមាន } I_n = \int_0^1 \frac{x^n}{x^2 + x + 1} \cdot dx \quad \text{និង } I_{n+1} = \int_0^1 \frac{x^{n+1}}{x^2 + x + 1} \cdot dx$$

ចំពោះគ្រប់ $x \in [0, 1]$ និង $n \in \mathbb{N}$ គេមាន $x^n \geq x^{n+1}$

$$\text{នាំឲ្យ } \frac{x^n}{x^2 + x + 1} \geq \frac{x^{n+1}}{x^2 + x + 1} \quad \text{នោះ } I_n \geq I_{n+1} \quad \checkmark$$

ដូចនេះ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះ ។

គណនា $I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \doteq$

$$\begin{aligned} \text{គេបាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} &= \int_0^1 \frac{x^n + x^{n+1} + x^{n+2}}{x^2 + x + 1} \cdot dx \\ &= \int_0^1 \frac{x^n(1 + x + x^2)}{x^2 + x + 1} \cdot dx \\ &= \int_0^1 x^n \cdot dx = \left[\frac{x^{n+1}}{n+1} \right]_0^1 = \frac{1}{n+1} \end{aligned}$$

$$\text{ដូចនេះ } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1} \quad \checkmark$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ខ/គណនាលីមីត $\lim_{n \rightarrow +\infty} (nI_n) \text{ ៖}$

$$\text{គេមាន } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} = \frac{1}{n+1} \quad (1)$$

$$\text{គេបាន } I_{n-2} + I_{n-1} + I_n = \frac{1}{n-1} \quad (2) \quad \text{គ្រប់ } n \geq 2 \quad \text{។}$$

ដោយ (I_n) ជាស្វ៊ីតចុះនោះចំពោះគ្រប់ $n \geq 2$ គេមាន

$$I_{n+2} \leq I_{n+1} \leq I_n \leq I_{n-1} \leq I_{n-2}$$

$$\text{នាំឲ្យ } I_n + I_{n+1} + I_{n+2} \leq 3I_n \leq I_{n-2} + I_{n-1} + I_n \quad (3)$$

តាម (1) , (2) និង (3) គេទាញបាន ៖

$$\frac{1}{n+1} \leq 3I_n \leq \frac{1}{n-1} \quad \text{នាំឲ្យ } \frac{n}{3(n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{3(n-1)}$$

$$\text{ដោយ } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{3(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{3(n-1)} = \frac{1}{3}$$

$$\text{ដូចនេះ } \lim_{n \rightarrow \infty} (nI_n) = \frac{1}{3} \quad \text{។}$$

IV-គេឲ្យសមីការឌីផេរ៉ង់ស្យែល

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

(E): $y'' + y = (4x^2 + 8x + 2)e^{2x}$ និង (F): $y'' + y = 0$

ក/កំណត់ចំនួនពិត a, b និង c ដើម្បីឱ្យ $y_1 = (ax^2 + bx + c)e^{2x}$

ជាចម្លើយមួយរបស់សមីការ (E) ។

ខ/ស្រាយថា $y = y_1 + y_2$ ជាចម្លើយទូទៅរបស់សមីការ (E)

លុះត្រាតែ y_2 ជាចម្លើយរបស់សមីការ (F) ។

គ/ដោះស្រាយសមីការ (F) រួចទាញរកចម្លើយរបស់ (E) ។

វិញ្ញាសាទី២២

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេឱ្យស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត (u_n) និង (v_n) កំណត់ដោយ៖

$$\begin{cases} u_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \\ v_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases} \quad \text{និង} \quad \begin{cases} u_{n+1} = \frac{u_n - v_n}{\sqrt{2}} \\ v_{n+1} = \frac{u_n + v_n}{\sqrt{2}} \end{cases} \quad \text{ដែល } n \geq 1$$

ក. គេពិនិត្យស្វ៊ីតនៃចំនួនកុំផ្លិច $z_n = u_n + i.v_n$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចូរស្រាយថា (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច រួចគណនា z_n

ជាអនុគមន៍នៃ n ដោយសរសេរលទ្ធផលជាទម្រង់ត្រីកោណមាត្រ

ខ. សំដែង u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

II-គណនាផលបូក $S = \sum_{i=0}^{10} \frac{1 - x_i^3}{1 - 3x_i + 3x_i^2}$

ដែល $x_i = \frac{i}{10} ; i = 1, 2, 3, \dots, 10$ ។

III-គេឲ្យ $a \geq 1$ និង $b \geq 1$ ។

ចូរបង្ហាញថា $\sqrt{1+2a} + \sqrt{1+2b} \leq 2\sqrt{1+2\left(\frac{a+b}{2}\right)}$

IV-គេឲ្យអនុគមន៍ $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំណត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$ ។

ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

V-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍ជាប់ និង មានដេរីវេលើ \mathbb{R} ដែលចំពោះគ្រប់

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$x, y \in I \subset \mathbb{R}$ គេមានទំនាក់ទំនង $f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)}$ និង $f(x) > 0$ ។

ចូរកំណត់អនុគមន៍ $y = f(x)$.

ដំណោះស្រាយ

I-ក. ស្រាយថា (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច៖

គេមាន $z_n = u_n + i \cdot v_n$

គេបាន $z_{n+1} = u_{n+1} + i \cdot v_{n+1}$

$$\begin{aligned} &= \frac{u_n - v_n}{\sqrt{2}} + i \cdot \frac{u_n + v_n}{\sqrt{2}} \\ &= \frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{2} (u_n + i v_n) = \frac{\sqrt{2} + i\sqrt{2}}{2} z_n \end{aligned}$$

ដូចនេះ (z_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រនៃចំនួនកុំផ្លិច ។

គណនា z_n ជាអនុគមន៍នៃ n ៖

គេបាន $z_n = z_1 \times q^{n-1}$

$$\text{តើ } z_1 = u_1 + i v_1 = \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} = c \left[\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right]$$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរូបករណ៍

និង $q = \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} = c \frac{\pi}{4} + i.s \frac{\pi}{4}$

គេបាន $z_n = \left(c \frac{\pi}{4} + i.s \frac{\pi}{4} \right)^n$

ដូចនេះ: $z_n = c \frac{n\pi}{4} + i.s \frac{n\pi}{4}$ (រូបមន្តដឺម៉ូរ)

ខ. សំដែង u_n និង v_n ជាអនុគមន៍នៃ n

គេមាន $z_n = u_n + i.v_n$

ដោយ $z_n = c \frac{n\pi}{4} + i.s \frac{n\pi}{4}$

ដូចនេះ: $u_n = c \cos \frac{n\pi}{4}$ និង $v_n = s \sin \frac{n\pi}{4}$ ។

II-គណនាផលបូក $S = \sum_{i=0}^1 \frac{x_i^3}{1-3x_i+3x_i^2}$

យើងមាន $1-3x+3x^2 = x^3 + (1-x)^3 = x^3 - (x-1)^3$

តាំង $f(x) = \frac{x^3}{1-3x+3x^2} = \frac{x^3}{x^3 + (1-x)^3}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេបាន $f(x_i) = \frac{x_i^3}{x_i^3 + (1-x_i)^3}$

ហើយ $f(1-x_i) = \frac{(1-x_i)^3}{(1-x_i)^3 + x_i^3}$

គេបាន $f(x_i) + f(1-x_i) = \frac{x_i^3}{x_i^3 + (1-x_i)^3} + \frac{(1-x_i)^3}{(1-x_i)^3 + x_i^3} = 1$

គេទាញ $f(x_i) = 1 - f(1-x_i)$

ដោយ $x_i = \frac{i}{10}$ នោះ $1-x_i = 1 - \frac{i}{10} = \frac{10-i}{10}$

គេបាន $S = \sum_{i=0}^{10} f(x_i) = \sum_{i=0}^{10} f\left(\frac{i}{10}\right) = \sum_{i=0}^{10} \left[1 - f\left(\frac{10-i}{10}\right) \right]$

$$S = 10 - \sum_{i=0}^{10} f\left(\frac{10-i}{10}\right) = 10 - S$$

គេទាញ $S = \frac{10}{2} = 5$ (ព្រោះ $\sum_{i=0}^{10} f\left(\frac{i}{10}\right) = \sum_{i=0}^{10} f\left(\frac{10-i}{10}\right)$)

III-បង្ហាញថា $\sqrt{a} + \sqrt{b} \leq \sqrt{2(a+b)}$

យើងមាន $a + b \geq 2\sqrt{a.b}$ (វិសមភាព A-MG)

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\text{ឬ } \frac{a+b}{2} \geq \sqrt{a \cdot b}$$

$$\text{នាំឱ្យ } 1 - 2\left(\frac{a+b}{2}\right) \geq \frac{1}{2}(1 - 2a + 1 - 2b)$$

$$\text{ឬ } 1 - 2a + 1 - 2b \leq 2\left(1 - 2\left(\frac{a+b}{2}\right)\right) \quad (1)$$

ម៉្យាងទៀតគេមាន ៖

$$1 - 2a + 1 - 2b \geq 2\sqrt{1 - 2a}\sqrt{1 - 2b}$$

$$2(1 - 2a + 1 - 2b) \geq (1 - 2a) + 2\sqrt{(1 - 2a)(1 - 2b)} + (1 - 2b)$$

$$2(1 - 2a + 1 - 2b) \geq (\sqrt{1 - 2a} + \sqrt{1 - 2b})^2$$

$$1 - 2a + 1 - 2b \geq \frac{1}{2}(\sqrt{1 - 2a} + \sqrt{1 - 2b})^2 \quad (2)$$

តាមទំនាក់ទំនង (1) និង (2) យើងទាញ៖

$$\frac{1}{2}(\sqrt{1 - 2a} + \sqrt{1 - 2b})^2 \leq 2\left(1 - 2\left(\frac{a+b}{2}\right)\right)$$

$$(\sqrt{1 - 2a} + \sqrt{1 - 2b})^2 \leq 4\left(1 - 2\left(\frac{a+b}{2}\right)\right)$$

$$\sqrt{1 - 2a} + \sqrt{1 - 2b} \leq 2\sqrt{1 - 2\left(\frac{a+b}{2}\right)}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដូចនេះ:
$$\sqrt{\log_2 a} + \sqrt{\log_2 b} \leq 2\sqrt{\log_2 \left(\frac{a+b}{2}\right)}$$
 ។

IV-ស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right)$

យើងមាន $f(x) = \frac{x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{3x^2 - 3x + 1}$ កំនត់ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(3x^2 + 6x - 3)(3x^2 - 3x + 1) - (6x - 3)x^3 + 3x^2 - 3x + 1}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \\ &= \frac{3x^4 - 6x^3 + 3x^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} = \frac{3x^2(x-1)^2}{(3x^2 - 3x + 1)^2} \geq 0, \forall x \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនលើ \mathbb{R} ។

ម្យ៉ាងទៀតយើងសន្មតថា $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+a}{2+a+b}$

គេបាន $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{2+a+b}{1+a+b+a}$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{(1+a)+(1+b)}{(1+a)(1+b)}$$

$$\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ដោយ $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a}$ និង $\frac{1}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+b}$

គ្រប់ចំនួនពិតវិជ្ជមាន a និង b ។

គេទាញ $\frac{2}{1+a+b} \leq \frac{1}{1+a} + \frac{1}{1+b}$

នាំឲ្យការសន្មត $\frac{1+a+b}{2} \geq \frac{1+a+b+a}{2+a+b}$ ពិត។

ដូចនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេទាញបាន ៖

$$f\left(\frac{1+a+b}{2}\right) \geq f\left(\frac{1+a+b+a}{2+a+b}\right) \text{ ។}$$

V-កំណត់អនុគមន៍ $y = f(x)$

គេមានទំនាក់ទំនង $f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)}$

ដោយ $f(x) > 0$ នោះ $f(y) > 0$ និង $f\left(\frac{x+y}{2}\right) > 0$

តាងអនុគមន៍ $g(x) = 1/f(x)$ ចំពោះគ្រប់ $x \in \mathbb{R}$

គេបាន $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = 1 \left[\frac{1}{f\left(\frac{x+y}{2}\right)} \right]$ ដោយ $f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \sqrt{f(x)f(y)}$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ហេតុនេះ $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2} [\sqrt{f(x)f(y)}] = \frac{1}{2} [1 \cdot f(x) + 1 \cdot f(y)]$

ឬ $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2} [g(x) + g(y)]$

ធ្វើដេរីវេធៀបនឹង x ក្នុងសមភាព $g\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2} [g(x) + g(y)]$

ដោយចាត់ទុក y ជាអថេរមិនអាស្រ័យនឹង x គេបាន ៖

$$\frac{1}{2} g'\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{1}{2} g'(x) \quad \text{ឬ} \quad g'\left(\frac{x+y}{2}\right) = g'(x)$$

យក $x=0$ គេបាន $g'\left(\frac{y}{2}\right) = g'(0)$

ធ្វើអាំងតេក្រាល $\int g'\left(\frac{y}{2}\right) dy = \int g'(0) dy = g'(0)y + k$

តាង $z = \frac{y}{2}$ នោះ $dy = 2dz$:

គេបាន $2 \int g'(z) dz = g'(0)y + k$

$$2g(z) = g'(0)y + k \quad \text{ឬ} \quad g(z) = \frac{1}{2} g'(0)y + \frac{k}{2} = g'(0)z + \frac{k}{2}$$

យក $a = g'(0)$ និង $b = \frac{k}{2}$ គេបាន $g(z) = a z + b$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ឬ $g(x) = a * b$ ដោយ $g(x) = l f(x)$

គេបាន $l f(x) = a * b$ នាំឱ្យ $f(x) = e^{a * b}$

ដូចនេះ $f(x) = e^{a * b}$ ដែល $a, b \in \mathbb{R}$ ។

វិញ្ញាសាទី២៣

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-គេកំណត់ចំនួន $a_0, a_1, a_2, \dots, a_n$ ដូចខាងក្រោម៖

$$a_0 = \frac{1}{2}; a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n} \quad (n > 1, k = 0, 1, 2, \dots, n-1)$$

ចូរបង្ហាញថា $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

II-គណនាផលគុណខាងក្រោម៖

$$P_n = \prod_{k=0}^n \left(t + \frac{2^k x}{a^k} \right) = t + \frac{2^x x}{2} a + \frac{4^x x}{4} a^2 + \dots + \frac{2^n x}{2^n} a^n$$

III-ដោះស្រាយសមីការ

$$\log_3(2^x + 1) + \frac{6}{\log_3(2^x + 1)} = 1 + 2 \sqrt{\log_3(2^x + 1) + \frac{8}{\log_3^2(2^x + 1)}}$$

IV-គេឱ្យ f ជាអនុគមន៍កំណត់លើចន្លោះ $[0,1]$ ដោយដឹងថា៖

$$f(0) = f(1) = 1 \quad \text{និង} \quad |f(a) - f(b)| < |a - b| \quad \text{ចំពោះគ្រប់} \quad a \neq b$$

ក្នុងចន្លោះ $[0,1]$ ។

ដំណោះស្រាយ

I-បង្ហាញថា $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$

$$\text{គឺមាន} \quad a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n} = \frac{a_k(n + a_k)}{n}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

គេបាន
$$\frac{1}{a_{k+1}} = \frac{n}{a_k(a_k + n)} = \frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_k + n}$$

ឬ
$$\frac{1}{a_k + n} = \frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_{k+1}}$$

ហេតុនេះ
$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} = \sum_{k=0}^{n-1} \left(\frac{1}{a_k} - \frac{1}{a_{k+1}} \right) = \frac{1}{a_0} - \frac{1}{a_n} = 2 - \frac{1}{a_n}$$
 (

គេមាន $a_0 = \frac{1}{2} > 0$ ពិត ។ ឧបមាថា $a_k > 0$ ពិត

តាម $a_{k+1} = a_k + \frac{a_k^2}{n}$ គេទាញបាន $a_{k+1} > 0$ ពិត

ដូចនេះ $a_k > 0$ នោះ $a_k + n > n$ ឬ $\frac{1}{a_k + n} < \frac{1}{n}, \forall n > 1$

គេបាន
$$\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} < \sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{n} = \underbrace{\frac{1}{n} + \frac{1}{n} + \dots + \frac{1}{n}}_{(n)} = \frac{n}{n} = 1$$

តាម (*) គេទាញបាន $2 - \frac{1}{a_n} < 1$ នាំឱ្យ $a_n < 1$ (i)

ម្យ៉ាងទៀតដោយ $a_n < 1$ នោះ $a_k < 1$ ឬ $a_k + n < n + 1$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ឬ $\frac{1}{a_k + n} > \frac{1}{n+1}$ គ្រប់ $k = 0, 1, 2, \dots, n-1$ ។

គេបាន $\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} > \sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{n+1} = \frac{n}{n+1}$

ដោយពិនិត្យឃើញថាគ្រប់ $n > 1$ គេមាន $\frac{n}{n+1} - \frac{n-2}{n-1} = \frac{2}{n^2-1} > 0$

នោះគេទាញបាន $\sum_{k=0}^{n-1} \frac{1}{a_k + n} > \frac{n}{n+1} > \frac{n-2}{n-1}$

តាម (*) គេទាញបាន $2 - \frac{1}{a_n} > \frac{n-2}{n-1}$

ឬ $\frac{1}{a_n} < 2 - \frac{n-2}{n-1} = \frac{n}{n-1}$ នោះ $a_n > \frac{n-1}{n} = 1 - \frac{1}{n}$ (i)

តាម (i) & (ii) គេទាញបាន $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

ដូចនេះ $1 - \frac{1}{n} < a_n < 1$ ។

II-គណនាផលគុណ $P_n = \prod_{k=0}^n \left(\tan^{2^k} \frac{x}{2^k} \right)$

គេមាន $\tan^2 \frac{x}{2} = \frac{1 - \cos \frac{x}{2}}{1 + \cos \frac{x}{2}} = \frac{2 \sin^2 \frac{x}{4}}{2 \cos^2 \frac{x}{4}} = \tan^2 \frac{x}{4}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

យក $a = \frac{x}{2^k}$ គេបាន $\tan \frac{x}{2^k} = \frac{2 \sin \frac{x}{2^k} \cos \frac{x}{2^k}}{\cos^2 \frac{x}{2^k} - \sin^2 \frac{x}{2^k}}$

គេទាញ $P_n = \prod_{k=0}^n \left(\frac{2^{2^k} \cdot \sin \frac{2^{k+1} x}{2^k}}{\cos \frac{2^k x}{2^k}} \right) = 2^{2^{n+1}-1} \cdot \frac{\sin \frac{2^{n+1} x}{2^n}}{\cos \frac{x}{2^n}}$

ដូចនេះ $P_n = 2^{(2^{n+1}-1)} \cdot \frac{\sin \frac{2^{n+1} x}{2^n}}{\cos \frac{x}{2^n}}$ ។

III-ដោះស្រាយសមីការ

$$\log_3(2^x + 1) + \frac{6}{\log_3(2^x + 1)} = 1 + 2 \sqrt{\log_3(2^x + 1) + \frac{8}{\log_3^2(2^x + 1)}}$$

តាង $t = \log_3(2^x + 1)$ សមីការអាចសរសេរ ៖

$$t + \frac{6}{t} = 1 + 2 \sqrt{t + \frac{8}{t^2}} \quad \text{ឬ} \quad \frac{t^2 - t + 6}{t} = 2 \sqrt{\frac{(t+2)(t^2 - 2t + 4)}{t^2}}$$

$$\text{ឬ} \quad \frac{t^2 - t + 6}{t} = 2 \sqrt{\frac{t+2}{t} \cdot \frac{t^2 - 2t + 4}{t}} \quad (1)$$

គណិតវិទ្យាអោយរូបករណ៍

តាង $u = \frac{t+2}{t}$ និង $v = \frac{t^2-2t+4}{t}$ គេបាន $u+v = \frac{t^2-t+6}{t}$

សមីការ អាចសរសេរ $(1) u+v = 2\sqrt{uv} \Leftrightarrow (\sqrt{u}-\sqrt{v})^2 = 0$

គេទាញ $u=v$ ឬ $\left(\frac{t+2}{t} = \frac{t^2-2t+4}{t} \right) \quad (t \neq 0)$

$$\text{ឬ } t+2 = t^2 - 2t + 4$$

$$\text{ឬ } t^2 - 3t + 2 = 0 \quad \text{មានឫស } t_1 = 1; t_2 = 2 \quad \text{។}$$

ចំពោះ $-t = 1 \Rightarrow \log_3(2^x + 1) = 1$

$$\Rightarrow 2^x + 1 = 3$$

$$\Rightarrow 2^x = 2$$

$$\Rightarrow x = 1$$

ចំពោះ $-t = 2 \Rightarrow \log_3(2^x + 1) = 2$

$$\Rightarrow 2^x + 1 = 9$$

$$\Rightarrow 2^x = 8$$

$$\Rightarrow x = 3$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x_1 = 1, x_2 = 3$ ។

បង្ហាញថា $|f(a) - f(b)| < \frac{1}{2}$

គណិតវិទ្យាអេហ្សារូបករណ៍

-ករណីទី១៖

ចំពោះ $|a - b| \leq \frac{1}{2}$ នោះគេបាន $|f(a) - f(b)| < |a - b| \leq \frac{1}{2}$ ពិត

-ករណីទី២ ៖

ចំពោះ $|a - b| > \frac{1}{2}$ នោះតាមលក្ខណៈឆ្លុះគោលសន្មតថា $a > b$

គេមាន $|f(a) - f(b)| = |f(a) - f(1) + f(0) - f(b)|$

តាមវិសមភាពត្រីកោណគេបាន៖

$$|f(a) - f(b)| \leq |f(a) - f(1)| + |f(0) - f(b)|$$

$$|f(a) - f(b)| < |a - 1| + |0 - b| = 1 - a + b = 1 - (a - b) < \frac{1}{2}$$

$$\text{ដូចនេះ } |f(a) - f(b)| < \frac{1}{2} \quad \text{។}$$

វិញ្ញាសាទី២៤

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 \end{cases} \quad \text{ដែល } x \in \mathbb{R}, y \in \mathbb{R} \quad ។$$

II-ស្វ៊ីតនៃចំនួនពិត $(a_n)_{n \geq 1}$ កំណត់ដោយ $a_1 = 1, a_2 = 3$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

និង $a_{n+2} = (n+3)a_{n+1} - (n+2)a_n, \forall n \in I$

ចូរកំណត់គ្រប់តម្លៃ n ដើម្បីឱ្យ a_n ចែកជាចំនឹង 11 ។

III-ក. ចូរគណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

ខ. ចូរស្រាយថា $x^2 + (x-y)^2 \leq 4(x^2 + y^2) \sin^2 \frac{\pi}{4}$

គ្រប់ចំនួន $x, y \in \mathbb{R}$ ។

IV-គេមានអនុគមន៍ $f(x) = \ln(1+2e^x)$ ដែល x ជាចំនួនពិត ។

គេពិនិត្យស្វ៊ីតពីរ (a_n) និង (b_n) កំណត់ ដោយទំនាក់ទំនង

$a_0 = f(0), a_{n+1} = f(a_n)$ និង $b_n = 1 + e^{a_n}$ គ្រប់ $n = 0, 1, 2, \dots$

ក/ចូរស្រាយថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ។

ខ/គណនា b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n ។

V-គេឱ្យ x, y, z ជាចំនួនពិតផ្ទៀងផ្ទាត់ $x^2y^2 + 2y^2 - x^2 = 0$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចូរកំណត់តម្លៃតូចបំផុត និង ធំបំផុតនៃអនុគមន៍ ៖

$$f(x, y) = \frac{2}{x^2} + \frac{1}{x} + y(y + \frac{1}{x} + 2) \quad \text{។}$$

ដំណោះស្រាយ

I-ដោះស្រាយប្រព័ន្ធសមីការ ៖

របៀបទី១

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

តាង $s = x + y$ និង $p = xy$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សមីការ (1) ក្លាយជា $p + s = 11$ ឬ $s = 11 - p$ (3)

សមីការ (2) អាចសរសេរ $x^2y^2 + (x + y)^2 - 2xy = 49$

ឬ $p^2 + s^2 - 2p = 49$ (4)

យកសមីការ (3) ជំនួសក្នុង (4) គេបាន ៖

$$p^2 + (11 - p)^2 - 2p = 49$$

$$p^2 + 121 - 22p + p^2 - 2p = 49$$

$$2p^2 - 24p + 72 = 0$$

$$2(p - 6)^2 = 0$$

គេទាញបាន $p = 6$ ហើយតាម (3) គេបាន $s = 11 - 6 = 5$

គេបាន $s = 5$, $p = 6$ នោះ x និង y ជាឫសសមីការ ៖

$$X^2 - 5X + 6 = 0 \quad \text{នាំឲ្យ } X_1 = 2, X_2 = 3$$

ដូចនេះ $x = 2, y = 3$ ឬ $x = 3, y = 2$ ។

របៀបទី២

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$\begin{cases} xy + x + y = 11 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

គុណអង្គទាំងពីរនៃសមីការ (1) នឹង 10 គេបាន ៖

$$\begin{cases} 10xy + 10x + 10y = 110 & (1) \\ x^2y^2 + x^2 + y^2 = 49 & (2) \end{cases}$$

ធ្វើផលដកសមីការ (2) និង (1) អង្គនឹងអង្គគេបាន ៖

$$x^2y^2 + x^2 + y^2 - 10xy - 10x - 10y = -61$$

$$(x^2y^2 - 12xy + 36) + (x^2 + y^2 + 25 + 2xy - 10x - 10y) = 0$$

$$(xy - 6)^2 + (x + y - 5)^2 = 0$$

$$\text{គេទាញ} \begin{cases} (x + y - 5)^2 = 0 \\ (xy - 6)^2 = 0 \end{cases} \text{ នាំឲ្យ} \begin{cases} x + y = 5 \\ xy = 6 \end{cases}$$

នោះ x និង y ជាឫសសមីការ $X^2 - 5X + 6 = 0$

នាំឲ្យ $X_1 = 2, X_2 = 3$ ។

ដូចនេះ $x = 2, y = 3$ ឬ $x = 3, y = 2$ ។

II-កំណត់គ្រប់តម្លៃ n ដើម្បីឱ្យ a_n ចែកដាច់នឹង 11

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

គេមាន $a_{n+2} = (n+3)a_{n+1} - (n+2)a_n, \forall n \in I$

ឬ $a_{n+2} - a_{n+1} = (n+2) a_{n+1}(-a_n)$

ឬ $\frac{a_{n+2} - a_{n+1}}{a_{n+1} - a_n} = n + 2$

គេបាន $\prod_{k=1}^{(n-2)} \left(\frac{a_{k+2} - a_{k+1}}{a_{k+1} - a_k} \right) = \prod_{k=1}^{(n-2)} (k + 2)$

$$\frac{a_n - a_{n-1}}{a_2 - a_1} = 3.4.5. \dots n \text{ ដោយ } a_2 - a_1 = 2$$

គេទាញបាន $a_n - a_{n-1} = n!$

ហើយ $\sum_{k=2}^n (a_k - a_{k-1}) = \sum_{k=2}^n (k!)$

$$a_n - a_1 = 2!+3!+\dots + n! \text{ ដោយ } a_1 = 1 = 1!$$

គេបាន $a_n = 1!+2!+3!+\dots + n! \text{ ។}$

-ករណីទី១ ៖ ចំពោះ $n < 11$ គេមាន

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

$$a_1 = 1$$

$$a_2 = 3$$

$$a_3 = 1!+2!+3! = 9$$

$$a_4 = 1!+2!+3!+4! = 33 = 3 \times 11$$

$$a_5 = a_4 + 5! = 153$$

$$a_6 = a_5 + 6! = 873$$

$$a_7 = a_6 + 7! = 5913$$

$$a_8 = a_7 + 8! = 46233 = 4203 \times 11$$

$$a_9 = a_8 + 9! = 409113$$

$$a_{10} = a_9 + 10! = 4037913$$

គេបាន $n = 4$, $n = 8$ ។

-ករណីទី២ ចំពោះ $n \geq 11$

$$\text{គេបាន } a_n = a_1 + \sum_{k=1}^n (k!)$$

ដោយ $\sum_{k=11}^n (k!)$ ចែកដាច់នឹង 11 ហើយ a_{10} ចែកមិនដាច់នឹង 11

នោះចំពោះ $n \geq 11$ គេបាន a_n ចែកមិនដាច់នឹង 11 ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដូចនេះតម្លៃ n ដែលធ្វើឱ្យ a_n ចែកដាច់នឹង 11 មានតែពីរគត់គឺ ៗ

$n = 4$ ឬ $n = 8$ ។

III-ក. គណនាតម្លៃប្រាកដនៃ $\sin \frac{\pi}{10}$ និង $\cos \frac{\pi}{10}$

គេមាន
$$\frac{2\pi}{10} = \frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10}$$

គេបាន
$$\sin \frac{2\pi}{10} = \cos \left(\frac{\pi}{2} - \frac{3\pi}{10} \right) = \cos \frac{3\pi}{10}$$

តាមរូបមន្តត្រីកោណមាត្រ ៖

$$2 \sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = 3 \cos^3 \frac{\pi}{10} - 3 \cos \frac{\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = \cos \frac{3\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} \cos \frac{\pi}{10} = 3 \cos^3 \frac{\pi}{10} - 4 \cos^3 \frac{\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4 \cos^2 \frac{\pi}{10}$$

$$2 \sin \frac{\pi}{10} = 3 - 4(1 - \sin^2 \frac{\pi}{10})$$

ឬ
$$4 \sin^2 \frac{\pi}{10} - 2 \sin \frac{\pi}{10} - 1 = 0$$
 តាំង $t = \sin \frac{\pi}{10} > 0$

គណិតវិទ្យាអេហ្សែរ្យបករណ៍

គេបាន $4t^2 - 2t - 1 = 0$, $\Delta' = 1 + 4 = 5 > 0$

គេទាញយក $t_1 = \frac{1 - \sqrt{5}}{4} < 0$ (មិនយក) , $t_2 = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$

ដូចនេះ $s = \frac{\pi}{1} = \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$ ។

ដោយ $s = \frac{\pi}{1} + c = \frac{\pi}{1} + 1$

នាំឱ្យ $c = \frac{\pi}{1} - 1 = \frac{\sqrt{1 - 2\sqrt{5}}}{4}$

ដូចនេះ $c = \frac{\pi}{1} - \frac{\sqrt{1 - 2\sqrt{5}}}{4}$ ។

ខ. ស្រាយថា $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)$ $\frac{\pi}{1}$

តាងអនុគមន៍ $f(x; y) = x^2 + (x - y)^2 - 4(x^2 + y^2)$ $\frac{\pi}{1}$

គេបាន ៖

$$f(x; y) = x^2 + x^2 - 2x + y^2 - 4(x^2 + y^2) \frac{1 + \sqrt{5}}{4}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

$$\begin{aligned}
 &= 2x^2 - 2xy + y^2 - 4(x^2 + y^2) \frac{6 + 2\sqrt{5}}{16} \\
 &= 2x^2 - 2xy + y^2 - (x^2 + y^2) \frac{3 + \sqrt{5}}{2} \\
 &= \frac{1 - \sqrt{5}}{2} x^2 - 2xy - \frac{1 + \sqrt{5}}{2} y^2 \\
 &= - \left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2} x^2 + 2xy + \frac{\sqrt{5} + 1}{2} y^2 \right) \\
 &= - \left(\sqrt{\frac{\sqrt{5} - 1}{2}} x + \sqrt{\frac{\sqrt{5} + 1}{2}} y \right)^2 \leq 0, \forall x, y \in \mathbb{R}
 \end{aligned}$$

ដូចនេះ: $x^2 + (x - y)^2 \leq 4(x^2 + y^2)$ $\leq \frac{\pi}{1}$ ។

IV-ក/ស្រាយថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រ ៖

គេមាន $a_0 = f(0) = \ln 3$ និង $a_{n+1} = \ln(1 + 2e^{a_n})$

ហើយ $b_n = 1 + e^{a_n}$ នោះ $b_{n+1} = 1 + e^{a_{n+1}}$

$$b_{n+1} = 1 + e^{\ln(1 + 2e^{a_n})} = 1 + 1 + 2e^{a_n}$$

$$b_{n+1} = 2(1 + e^{a_n}) = 2b_n$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ទំនាក់ទំនងនេះបញ្ជាក់ថា (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង 2 ។

ខ/គណនា b_n និង a_n ជាអនុគមន៍នៃ n

ដោយ (b_n) ជាស្វ៊ីតធរណីមាត្រមានរេសុង $q = 2$ និងតួទីមួយ

$$b_0 = 1 + e^{a_0} = 1 + e^{\ln 3} = 4 \quad \text{នោះគេបាន ៖}$$

$$b_n = b_0 \times q^n = 4 \times 2^n = 2^{n+2} \quad \text{ហើយតាម } b_n = 1 + e^{a_n}$$

$$\text{គេទាញ } a_n = \ln(b_n - 1) = \ln(2^{n+2} - 1) \quad \text{។}$$

$$\text{ដូចនេះ } b_n = 2^{n+2}, \quad a_n = \ln(2^{n+2} - 1) \quad \text{។}$$

V-កំណត់តម្លៃតូចបំផុត និង ធំបំផុត ៖

$$\text{គេមាន } x^2 y^2 + 2y^2 - x = 0$$

$$\text{គេបាន } y^2 + 2y + \frac{1}{x^2} = 0 \quad \text{ឬ} \quad (y+1)^2 + \frac{1}{x^2} = 1 \quad \text{ដែល } x \neq 0$$

$$\text{តាង } y+1 = c \quad \text{ឬ} \quad \frac{1}{x} = \sin p$$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

នោះ $(y+1)^2 + \frac{1}{x^2} = 1$ ពិតគ្រប់ φ

គេមាន $f(x,y) = \frac{2}{x^2} + \frac{1}{x} + y(y + \frac{1}{x} + 2)$

$$= 2s^2 \cos^2 \varphi + s \cos \varphi + (c \cos \varphi - 1) (c \cos \varphi - 1 + s \cos \varphi + 2)$$

$$= 2s^2 \cos^2 \varphi + s \cos \varphi + c^2 \cos^2 \varphi - 1 + s \cos \varphi c \cos \varphi - s \cos \varphi$$

$$= s^2 \cos^2 \varphi + s \cos \varphi c \cos \varphi = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} c^2 \cos^2 \varphi + \frac{1}{2} s^2 \cos^2 \varphi$$

$$= \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} c \cos \frac{\pi}{4} s + (2\varphi)$$

ដូចនេះ $m \quad f(x,y) = \frac{1-\sqrt{2}}{2}$ និង $m \quad a = \frac{1+\sqrt{2}}{2}$ ។

វិញ្ញាសាទី២៥

សម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង

I-ចូរដោះស្រាយសមីការ $\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = \frac{1}{2} \log_9 x$

II-គេឱ្យអនុគមន៍ $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចូរស្រាយបញ្ជាក់ថា $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

III-គេឱ្យ m និង n ជាចំនួនគត់មិនអវិជ្ជមាន។

ចូរបង្ហាញថា $\frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!}$ ជាចំនួនគត់ ។

IV-គេឱ្យ $a ; b ; c ; d$ និង x ជាចំនួនពិតផ្ទៀងផ្ទាត់ ៖

$$\frac{\sin x}{a} = \frac{\sin 2x}{b} = \frac{\sin 3x}{c} = \frac{\sin 4x}{d} \quad \text{ដែល } x \neq k\pi ; k \in \mathbb{Z}$$

ចូរបង្ហាញថា $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

ដំណោះស្រាយ

I-ចូរដោះស្រាយសមីការ ៖

$$\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = \frac{1}{2} \log_9 x \quad (1)$$

សមីការមានន័យលុះត្រាតែ $\begin{cases} x > 0 \\ \sqrt[4]{x} + \sqrt{x} > 0 \end{cases}$ នាំឱ្យ $x > 0$

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

តាង $t = \frac{1}{2} \log_9 x$ នោះ: $x = 9^{2t}$ (2)

តាម (1) គេបាន $\log_{12}(\sqrt[4]{x} + \sqrt{x}) = t$

នាំឲ្យ $\sqrt[4]{x} + \sqrt{x} = 12^t$ (3)

យកសមីការ (2) ជំនួសក្នុង (3) គេបាន $3^t + 9^t = 12^t$

ចែកអង្គទាំងពីរនឹង 12^t គេបាន $(\frac{1}{4})^t + (\frac{3}{4})^t = 1$ (4)

-ចំពោះ: $t = 1$ យកជំនួសក្នុងសមីការ (4) គេបាន $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ: $t = 1$ ជាឫសនៃសមីការ (4) ។

-ចំពោះ: $t > 1$ គេបាន $(\frac{1}{4})^t + (\frac{3}{4})^t < \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ: (4) គ្មានឫសចំពោះ: $t > 1$ ។

-ចំពោះ: $t < 1$ គេបាន $(\frac{1}{4})^t + (\frac{3}{4})^t > \frac{1}{4} + \frac{3}{4} = 1$

នោះ: (4) គ្មានឫសចំពោះ: $t < 1$ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

សរុបមកសមីការ (4) មានឫសតែមួយគត់គឺ $t = 1$ ។

ចំពោះ $t = 1$ តាម (2) គេបាន $x = 9^2 = 81$ ។

យក $x = 81$ ទៅជំនួសក្នុងសមីការ (1) គេបាន ៖

$$\log_{12}(\sqrt[4]{81} + \sqrt{81}) = \frac{1}{2} \log_9 81$$

$$\log_{12} 12 = \log_9 9 \quad \text{ពិត}$$

ដូចនេះសមីការមានឫស $x = 81$ ។

$$\text{II-ស្រាយបញ្ជាក់ថា } f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

យើងមាន $f(x) = \ln(x + \sqrt{1+x^2})$, $x \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} \text{យើងបាន } f'(x) &= \frac{(x + \sqrt{1+x^2})'}{x + \sqrt{1+x^2}} = \frac{1 + \frac{2x}{2\sqrt{1+x^2}}}{x + \sqrt{1+x^2}} \\ &= \frac{\sqrt{1+x^2} + x}{(x + \sqrt{1+x^2})(\sqrt{1+x^2})} = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} \end{aligned}$$

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

ដោយ $f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}} > 0, \forall x \in \mathbb{R}$

ដូចនេះអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R} ។

ម៉្យាងទៀតចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ គេមាន ៖

$$\frac{a}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} \quad \text{និង} \quad \frac{b}{1+a+b} < \frac{b}{1+b}$$

គេទាញ $\frac{a}{1+a+b} + \frac{b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$

ឬ $\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}$

ដោយសារតែអនុគមន៍ $f(x)$ ជាអនុគមន៍កើនជានិច្ចលើ \mathbb{R}

ហេតុនេះតាមលក្ខណៈអនុគមន៍កើនគេបាន ៖

$$\frac{a+b}{1+a+b} < \frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b} \quad \text{នោះ} \quad f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$$

ដូចនេះ $f\left(\frac{a+b}{1+a+b}\right) < f\left(\frac{a}{1+a} + \frac{b}{1+b}\right)$

ចំពោះគ្រប់ $a > 0, b > 0$ ។

គណិតវិទ្យាអេហារូបករណ៍

III-តារាង $f(m,n) = \frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!}$

-ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $f(m,0) = \frac{(2m)!}{(m!)^2} = C_{2m}^m$ ជាចំនួនគត់គ្រប់

ចំនួនគត់មិនអវិជ្ជមាន m ។

-យើងមាន $f(m+1,n) = \frac{(2m+2)!(2n)!}{(m+1)!n!(m+n+1)!}$

$$= \frac{(2m)!(2n)!(2m+1)(2m+2)}{(m!)(m+1).n!(m+n)!(m+n+1)}$$

$$= \frac{(2m)!(2n)!}{m!n!(m+n)!} \cdot \frac{4m+2}{m+n+1}$$

$$= \frac{4m+2}{m+n+1} f(m,n)$$

ស្រាយដូចគ្នា $f(m,n+1) = \frac{4n+2}{m+n+1} f(m,n)$

គេបាន $f(m+1,n) + f(m,n+1) = 4f(m,n)$

គេទាញ $f(m,n+1) = 4f(m,n) - f(m+1,n) (*)$,

យើងនឹងស្រាយតាមកំណើនតាម n ថា $f(m,n)$ ជាចំនួនគត់ ។

គណិតវិទ្យាអាហារូបករណ៍

ចំពោះ $n = 0$ គេបាន $f(m, 0) = C_{2m}^m$ ជាចំនួនគត់

ចំពោះគ្រប់ $m \in \mathbb{N} \cup \{0\}$ (សម្រាយខាងលើ) ។

ឧបមាថា $f(m, n)$ ជាចំនួនគត់គ្រប់ $n \in \mathbb{N} \cup \{0\}$

យើងនឹងស្រាយថា $f(m+1, n)$ ជាចំនួនគត់ដែរ ។

តាម (*) គេទាញបាន $f(m, n+1)$ ជាចំនួនគត់ដែរព្រោះ $f(m, n)$

និង $f(m+1, n)$ ជាចំនួនគត់ ។

ដូចនេះ $\frac{(2m)! (2n)!}{m! n! (m+n)!}$ ជាចំនួនគត់ ។

IV-បង្ហាញថា $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

$$\text{តាង } \frac{\sin x}{a} = \frac{\sin 2x}{b} = \frac{\sin 3x}{c} = \frac{\sin 4x}{d} = t$$

$$\text{គេទាញ} \left\{ \begin{array}{l} \sin x = at \\ \sin 2x = bt \\ \sin 3x = ct \\ \sin 4x = dt \end{array} \right.$$

គេមាន $\sin 4x = 2 \sin 2x \cos 2x$

$$\sin^2 4x = 4 \sin^2 2x \cos^2 2x$$

$$\sin^2 4x = 4 \sin^2 2x (1 - \sin^2 2x)$$

$$d^2 t^2 = 4b^2 t^2 (1 - b^2 t^2)$$

$$\text{គេទាញ } t^2 = \frac{1}{b^2} \left(1 - \frac{d^2}{4b^2} \right) \quad (1)$$

ម៉្យាងទៀត $\sin 3x = 3 \sin x - 4 \sin^3 x$

$$\sin 3x = \sin x (3 - 4 \sin^2 x)$$

$$ct = at(3 - 4a^2 t^2)$$

$$\text{គេទាញ } t^2 = \frac{1}{4a^2} \left(3 - \frac{c}{a} \right) \quad (2)$$

ផ្អែម (1) និង (2) គេបាន ៖

គណិតវិទ្យាសមីការប្រភេទ

$$\frac{1}{b^2} \left(1 - \frac{d^2}{4b^2} \right) = \frac{1}{4a^2} \left(3 - \frac{c}{a} \right)$$

$$\frac{4b^2 - d^2}{4b^4} = \frac{3a - c}{4a^3}$$

គុណអង្គទាំងពីរនឹង a^3b^4 គេបាន $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$

ដូចនេះ: $a^3(4b^2 - d^2) = b^4(3a - c)$ ។
